

EUROBAROMETER 63.4

VEREJNÁ MIENKA V EURÓPSKEJ ÚNII

JAR 2005

NÁRODNÁ SPRÁVA

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Tento výskum bol objednaný a koordinovaný Generálnym riaditeľstvom pre tlač a komunikáciu.

Táto správa bola vypracovaná pre Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike.

Tento dokument nereprezentuje stanovisko Európskej komisie.

Interpretácie a názory obsiahnuté v tejto správe reprezentujú výhradne pohľad autora.

OBSAH

ÚVOD

- 1. SPOLOČENSKÁ KLÍMA**
  - 1.1. VŠEOBECNÝ VNÚTROŠTÁTNY KONTEXT
  - 1.2. SÚČASNÁ OSOBNÁ SITUÁCIA V POROVNANÍ SO SITUÁCIOU SPRED PIATICH ROKOV
  - 1.3. OČAKÁVANIA NA OBDOBIE NAJBLIŽŠÍCH 5 ROKOV
- 2. DÔVERA K INŠTITÚCIÁM**
  - 2.1. DÔVERA K DOMÁCIM INŠTITÚCIÁM
  - 2.2. DÔVERA K INŠTITÚCIÁM EÚ
  - 2.3. ČLENSTVO
  - 2.4. IMIDŽ
- 3. VÝZNAMY**
  - 3.1. ČO EÚ ZNAMENÁ
  - 3.2. IDENTITA
  - 3.3. VÝZNAM POJMOV
  - 3.4. VÝZNAM ÚSTAVY
  - 3.5. ČO SI MYSLIA MLADÍ OBČANIA (VEKOVÁ SKUPINA 15-24 ROKOV A ZÁROVEŇ ŠTUDUJÚCI)
- 4. INFORMOVANOSŤ O EURÓPSKEJ ÚNII**
  - 4.1. ÚROVEŇ VEDOMOSTÍ (SEBAHODNOTENIE)
  - 4.2. ZDROJE INFORMÁCIÍ
  - 4.3. AKO DOMÁCE MÉDIÁ INFORMUJÚ O EÚ
  - 4.5. SKUTOČNÉ VEDOMOSTI
- 5. ÚLOHA EÚ VO SVETE**
  - 5.1. POLITICKÁ SFÉRA
  - 5.2. EKONOMIKA
  - 5.3. NÁRODNÁ A EURÓPSKA EKONOMIKA
  - 5.4. MEDZINÁRONDÁ ÚROVEŇ
  - 5.6. GLOBALIZÁCIA
- 6. PODPORA ĎALŠIEMU ROZŠIROVANIU**
- 7. EURÓPSKE PROFILY**
  - 7.1. VIEROVYZNANIE A ÚČASŤ NA NÁBOŽENSKÝCH OBRADOCH
  - 7.2. VYBAVENIE DOMÁCNOSTÍ
  - 7.3. CESTOVANIE A JAZYKY
- 8. EURÓPSKA ÚSTAVA**

ZÁVER

ŠPECIFIKÁCIA VÝBEROVEJ VZORKY

DOTAZNÍK

ÚVOD

Prieskum verejnej mienky Eurobarometer sa v členských krajinách Európskej únie organizuje od roku 1973. Štandardný Eurobarometer č. 63 bol druhým, ktorý sa v Slovenskej republike realizoval po vstupe krajiny do Európskej únie 1. mája 2004.

Na Slovensku bol zber dát pre Štandardný Eurobarometer č. 63 realizovaný v období od 18. mája do 5. júna 2005. Bol preto čiastočne ovplyvnený atmosférou, ktorá v Európskej únii vznikla po neúspešnom referende o prijatí Zmluvy o európskej ústave vo Francúzsku. Okrem toho, keďže sa zber dát uskutočnil v období, keď sme si pripomínali prvé výročie vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, bola problematika Európskej integrácie viac ako inokedy prítomná vo všetkých médiách.

V texte a grafoch sú použité nasledujúce skratky:

EÚ – Európska únia

EÚ25 – označuje skupinu krajín, ktoré sú v súčasnosti členskými krajinami EÚ (stav po 1. máji 2004)

SR – Slovenská republika

EK – Európska komisia

EP – Európsky parlament

FYROM (Former Yugoslav Republic of Macedonia) – Bývalá juhoslovanská republika

Macedónsko – oficiálny názov krajiny

HDP – hrubý domáci produkt

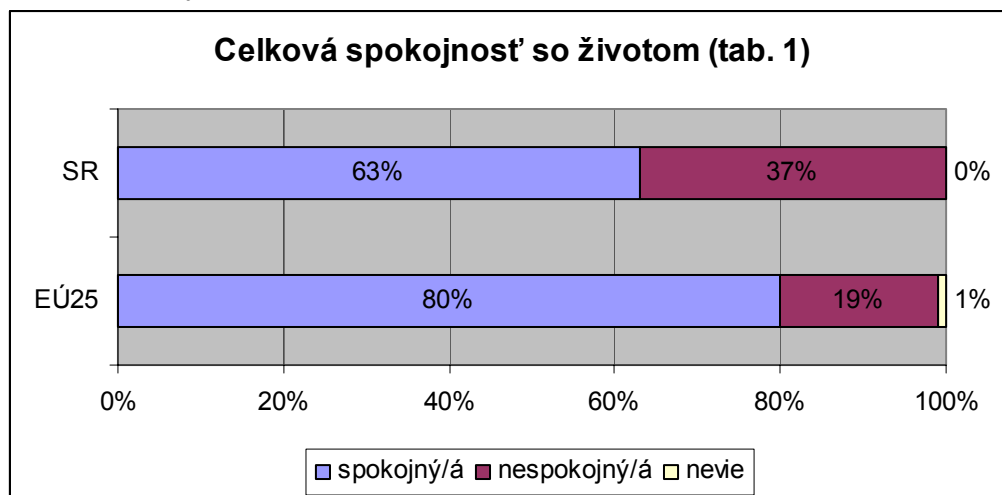
1. SPOLOČENSKÁ KLÍMA

1.1. VŠEOBECNÝ VNÚTROŠTÁTNY KONTEXT

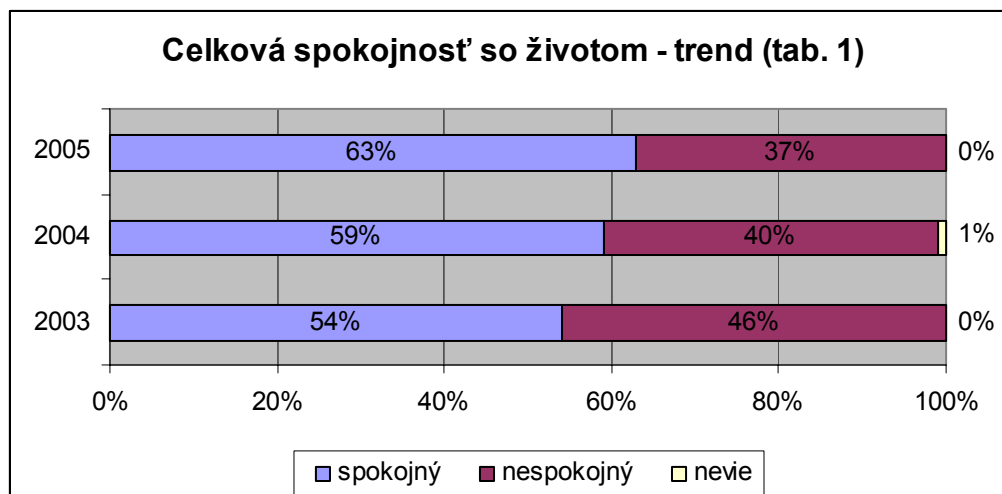
Prieskum verejnej mienky Eurobarometer č. 63 prebiehal v období, keď na Slovensku pokračovala realizácia niektorých ekonomických reforiem, predovšetkým dôchodkovej reformy, na druhej strane parlament neschválil hlavné body školskej reformy. Taktiež v tomto období pokračoval prílev zahraničných investícií, ale zároveň aj spory ohľadne pozemkov určených pre výstavbu najväčšie zahraničnej investície, ktorá prišla na Slovensko za posledný rok, automobilky KIA. V uvedenom období tiež vládlo neustále napätie vo vládnej koalícii a v médiách sa objavovali špekulácie o jej možnom rozpade. V tomto období bol tiež publikovaný rebríček výkonnosti hospodárstva jednotlivých krajín Európskej únie, ktorý zostavil európsky štatistický úrad Eurostat, podľa ktorého je Slovenská republika piatym najchudobnejším štátom únie (počítané podľa HDP na 1 obyvateľa). Všetky tieto udalosti mohli mať vplyv na názory respondentov vyjadrené v tomto prieskume.

Zatiaľ čo v celoeurópskom priemere čiastočnú alebo úplnú spokojnosť so svojim životom prejavili až 80 % respondentov, na Slovensku to bolo iba 63 %. Naopak čiastočne alebo úplne nespokojných respondentov bolo v EÚ25 iba 19 % zatiaľ čo na Slovensku to bolo až 37 %.

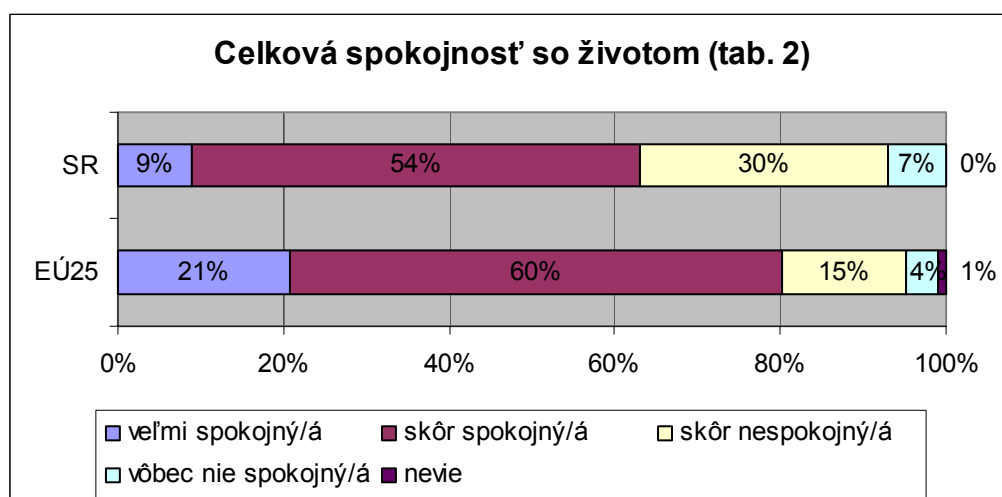
Otázka: Celkovo ste veľmi spokojný(á), skôr spokojný(á), nie veľmi spokojný(á), vôbec nie spokojný(á) so životom, ktorý vediete?

V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom uskutočneným na jeseň roku 2004 došlo k miernemu rastu počtu tých, ktorí vyjadrili čiastočnú alebo úplnú spokojnosť (o 4 percentuálne body) a k rovnako miernemu poklesu počtu tých, ktorí vyjadrili čiastočnú alebo úplnú nespokojnosť (o 3 percentuálne body). V porovnaní s rokom 2003 však môžeme pozorovať neustály a výrazný rast spokojnosti až o 9 percentuálnych bodov a rovnaký pokles nespokojnosti.

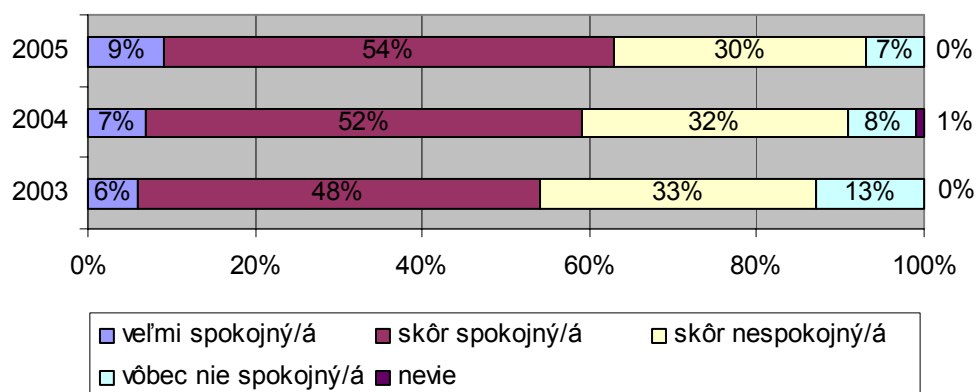

Pretrvávajúce, aj keď neustále sa zmenšujúce rozdiely v spokojnosti s kvalitou života medzi Slovenskom a EÚ25 sú vcelku pochopiteľné, ak vezmeme v úvahu, že vysoké percento spokojnosti v celoeurópskom priemere je generované predovšetkým spokojnosťou občanov "starých členských krajín", v ktorých je priemer HDP na jedného obyvateľa výrazne vyšší ako na Slovensku, resp. reálne príjmy obyvateľstva sú výrazne vyššie.

Z odpovedí na otázky položené v rámci prieskumu Eurobarometer je však ťažké jednoznačne stanoviť, čo je dôvodom zvyšujúcej sa spokojnosti, resp. znižujúcej sa nespokojnosti občanov SR. Jedným z dôvodov by mohol byť pozitívny dopad vstupu do EÚ na slovenskú ekonomiku, ďalším dôvodom by mohol byť výrazný nárast zahraničných investícií na Slovensku v poslednom období. Pokles nespokojnosti občanov SR môže tiež súvisieť s tým, že ekonomické a sociálne reformy uskutočňované od roku 1989 začínajú po 15 rokoch prinášať síce nie veľmi výrazné, ale predsa len citelné zlepšenie ekonomickej situácie veľkej časti obyvateľov.

Celková spokojnosť so životom - trend (tab. 2)

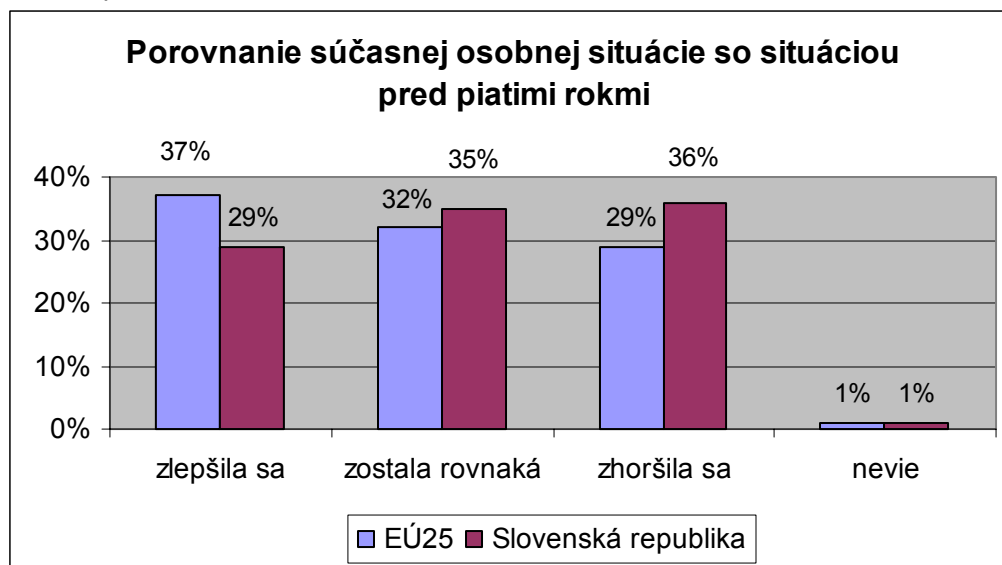
1.2. SÚČASNÁ OSOBNÁ SITUÁCIA V POROVNANÍ SO SITUÁCIOU SPRED PIATICH ROKOV

Prieskumy verejnej mienky a sociologické výskumy uskutočňované na Slovensku od roku 1989 ukazujú v prevažnej miere nespokojnosť občanov s ekonomickou, sociálnou ako i politickou situáciou, ale aj prevládajúci pesimizmus v očakávaniach zmien. Pri výsledkoch prieskumu verejnej mienky Eurobarometer č. 63 však v tomto smere môžeme pozorovať mierny nárast spokojnosti so súčasným stavom a taktiež mierny nárast optimizmu do budúcnosti predovšetkým pri porovnaní s výsledkami prieskumov Eurobarometer č. 61 a 62. Potvrdili sa tak trendy, ktoré boli zaznamenané už v predchádzajúcom prieskume verejnej mienky.

Na druhej strane, aj keď slovenskí občania oveľa výraznejšie, ako je priemer krajín európskej „dvadsaťpäťky“, spájajú svoje očakávania zlepšenia ekonomickej a sociálnej situácie práve s členstvom Slovenska v EÚ, v tomto smere môžeme pozorovať pokles očakávaní.

V hodnotení zmeny osobnej situácie za posledných 5 rokov prevládajú na Slovensku ľudia ktorí si myslia, že sa ich situácia zhoršila (36 %) nad ľuďmi ktorí si myslia že sa ich situácia zlepšila (29 %). V EÚ25 je to takmer presne naopak, 37 % ľudí si myslí, že sa ich osobná situácia zlepšila a 29 % si myslí, že sa zhoršila.

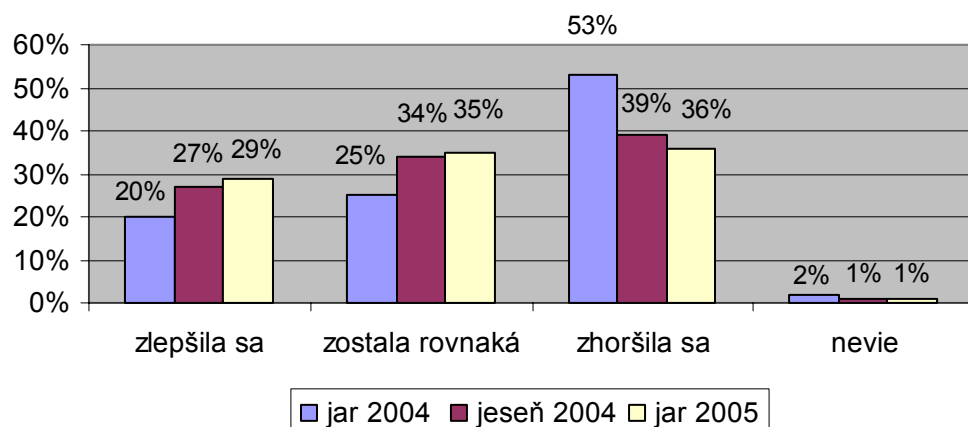
Otázka: Ak porovnáte Vašu súčasnú osobnú situáciu so situáciou pred piatimi rokmi povedali by ste, že sa zlepšila, zostala rovnaká alebo sa zhoršila?

Oproti prieskumu z jesene 2004 môžeme pozorovať štatisticky zanedbateľný nárast tých, ktorí si myslia, že sa ich životná situácia zlepšila (z 27 % na 29 %) resp. zostala rovnaká (z 34 % na 35 %) a na druhej strane iba o málo významnejší pokles počtu tých, ktorí si myslia, že sa zhoršila (z 39 % na 36 %).

Oveľa výraznejšie zmeny však môžeme pozorovať v porovnaní s prieskumom z jari 2004. Za jeden rok na Slovensku stúpol počet tých, ktorí si myslia, že sa ich životná situácia zlepšila (z 20 % na 29 %) resp. zostala rovnaká (z 25 % na 35 %) a klesol počet tých, ktorí si myslia že sa zhoršila (z 53 % na 36 %). Potvrdil sa tak trend pozitívnejšieho hodnotenia osobnej situácie obyvateľmi Slovenska v porovnaní s minulosťou. V celoeurópskom priemere pritom hodnotenie osobnej situácie v danom období nevykazuje výrazné výchyľky.

Porovnanie súčasnej osobnej situácie so situáciou pred piatimi rokmi (trend)

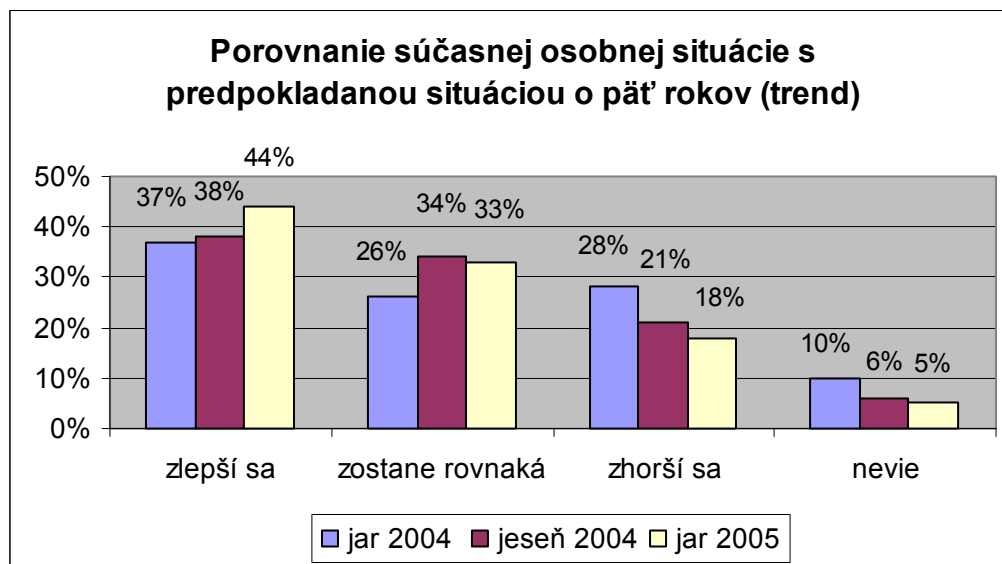

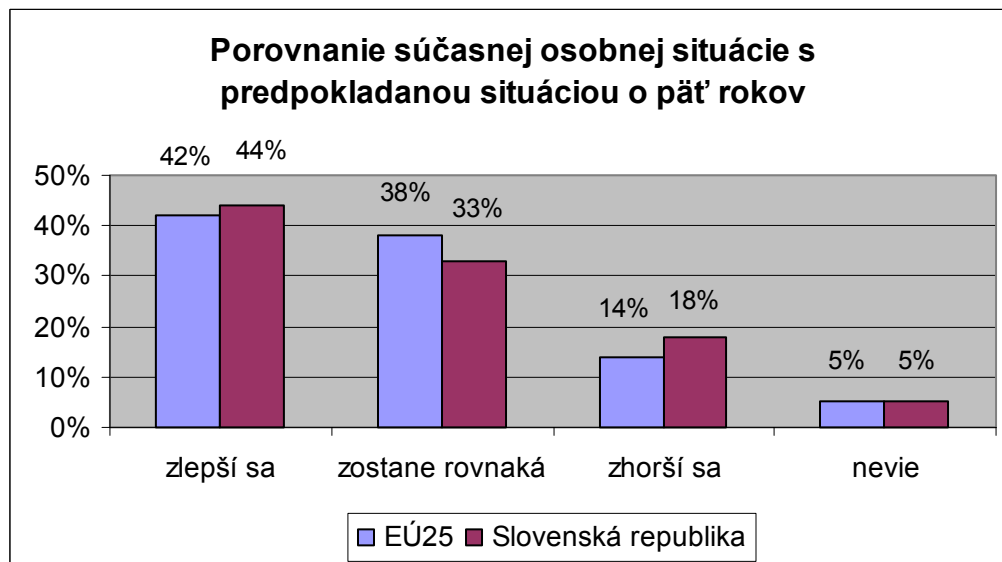
1.3. OČAKÁVANIA NA OBDOBIE NAJBLIŽŠÍCH 5 ROKOV

Miernu zmenu badať aj v trende očakávaní zmien osobnej situácie v najbližších piatich rokoch. Počet tých, ktorí očakávajú zmenu k lepšiemu vzrástol oproti prieskumu z jesene 2004 z 38 na 44 % a počet tých, čo očakávajú zhoršenie klesol z 21 na 18 %. Aj v tomto prípade sa potvrdili trendy zaznamenané už v predchádzajúcom prieskume Eurobarometer.

Otázka: Očakávate, že sa v priebehu najbližších piatich rokov Vaša osobná situácia zlepší, zostane rovnaká, alebo sa zhorší?

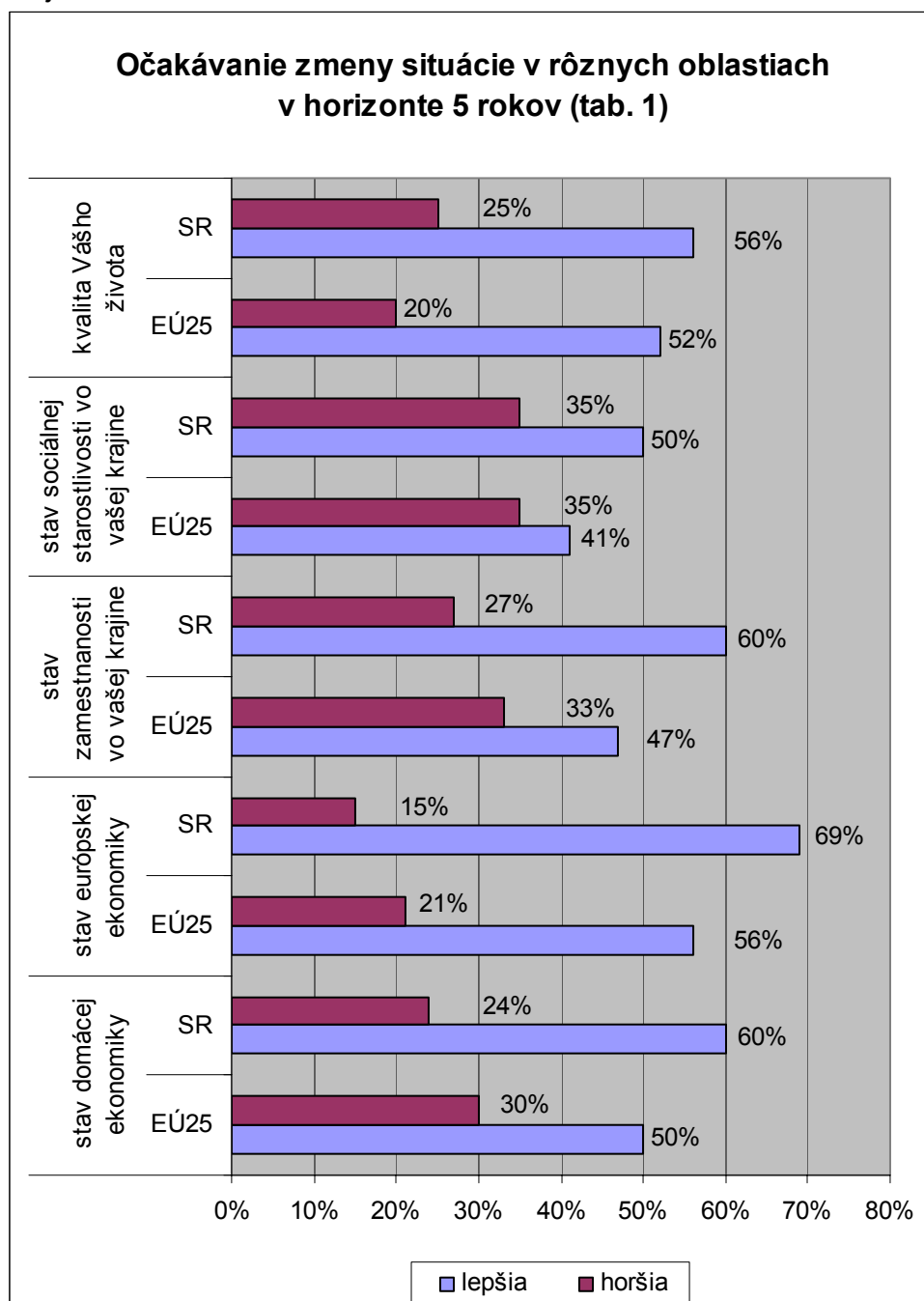
Odpovede slovenských respondentov sa výraznejšie neodlišujú od odpovedí respondentov z EÚ25 aj keď v celoeurópskom priemere sú odpovede mierne optimistickejšie ako odpovede slovenských respondentov.

Pri podrobnejšom prieskume však narazíme na výrazné odlišnosti v očakávaniach občanov SR a EÚ25. Zlepšenie kvality života očakáva v najbližších piatich rokoch 56 % Slovákov a 52 % občanov EÚ25. Zlepšenie stavu sociálnej starostlivosti očakáva 50 % občanov SR a 41 % občanov SR a zlepšenie stavu domácej ekonomiky očakáva 60 % Slovákov a iba 50 % občanov EÚ25. Ešte výraznejšie rozdiely sú v očakávaniach týkajúcich sa stavu európskej ekonomiky. Jej zlepšenie očakáva až 69 % občanov SR a iba 56 % občanov EÚ25.

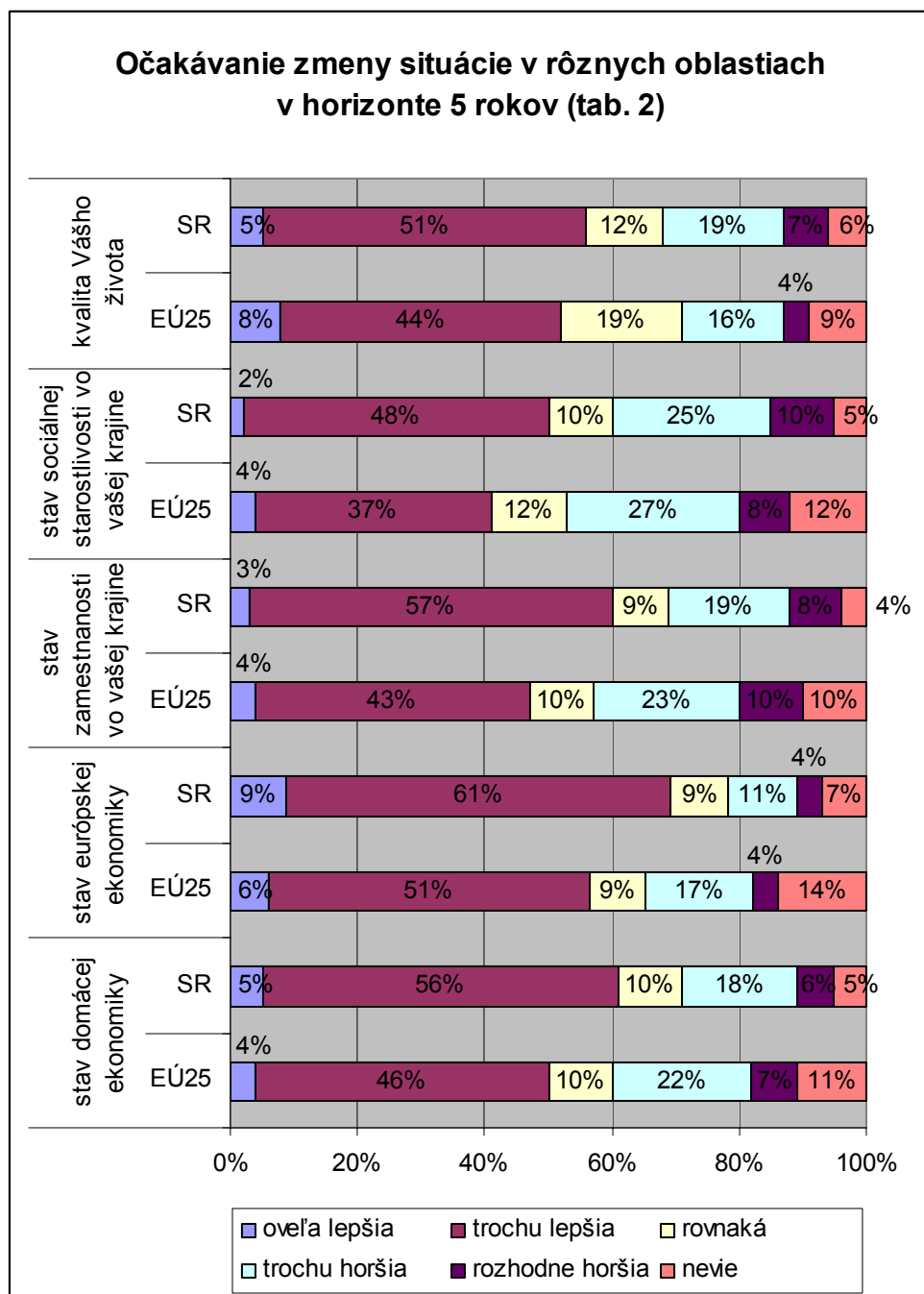
Podobne zlepšenie stavu zamestnanosti na domácom trhu práce očakáva 60 % Slovákov a iba 47 % občanov v rámci celoeurópskeho priemeru.

Otázka: Myslíte si, že v každej z nasledujúcich oblastí bude situácia o päť rokov lepšia alebo horšia ako je teraz?

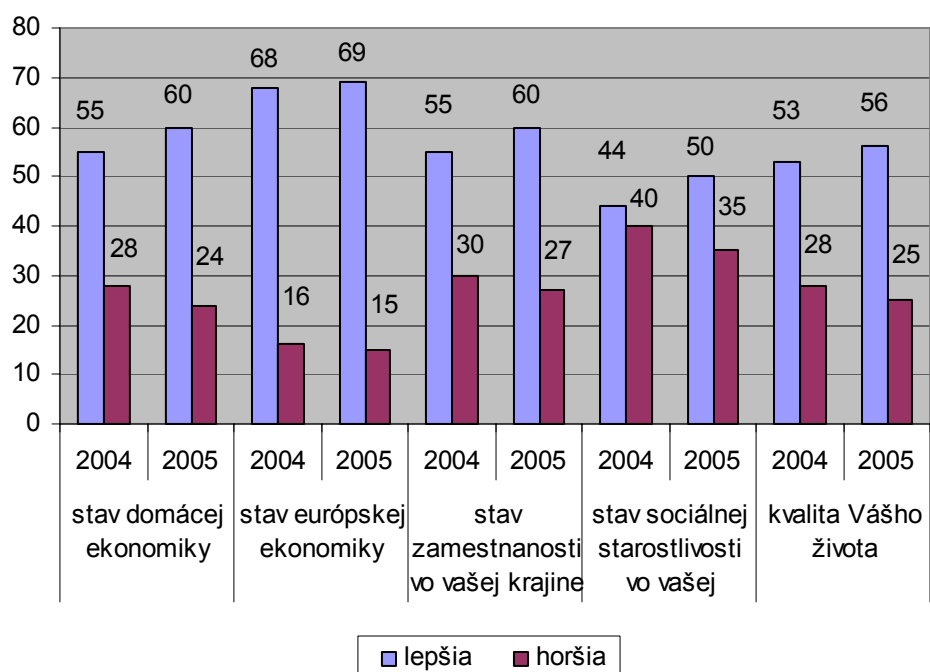

Zatiaľ čo v prípade respondentov z EÚ25 prevláda pozitívnejšie hodnotenie súčasného stavu a pesimistickejšie hodnotenie výhľadu do budúcnosti, pre slovenských respondentov je charakteristické negatívnejšie hodnotenie súčasného stavu a optimistickjší výhľad do budúcnosti. To však do značnej miery kontrastuje s odpoveďami slovenských respondentov na otázku, ako sa v nasledujúcich piatich rokoch zmení ich osobná situácia. Tie nie sú zďaleka také optimistické. Potvrdzujú sa tak výstupy z predchádzajúceho prieskumu popísané v Národnej správe pre Slovenskú republiku v rámci prieskumu Eurobarometer č. 62, že značná časť slovenskej populácie má tendenciu pozitívnejšie hodnotiť budúci vývoj v rôznych oblastiach národnej ekonomiky, ale neočakáva, že sa tento

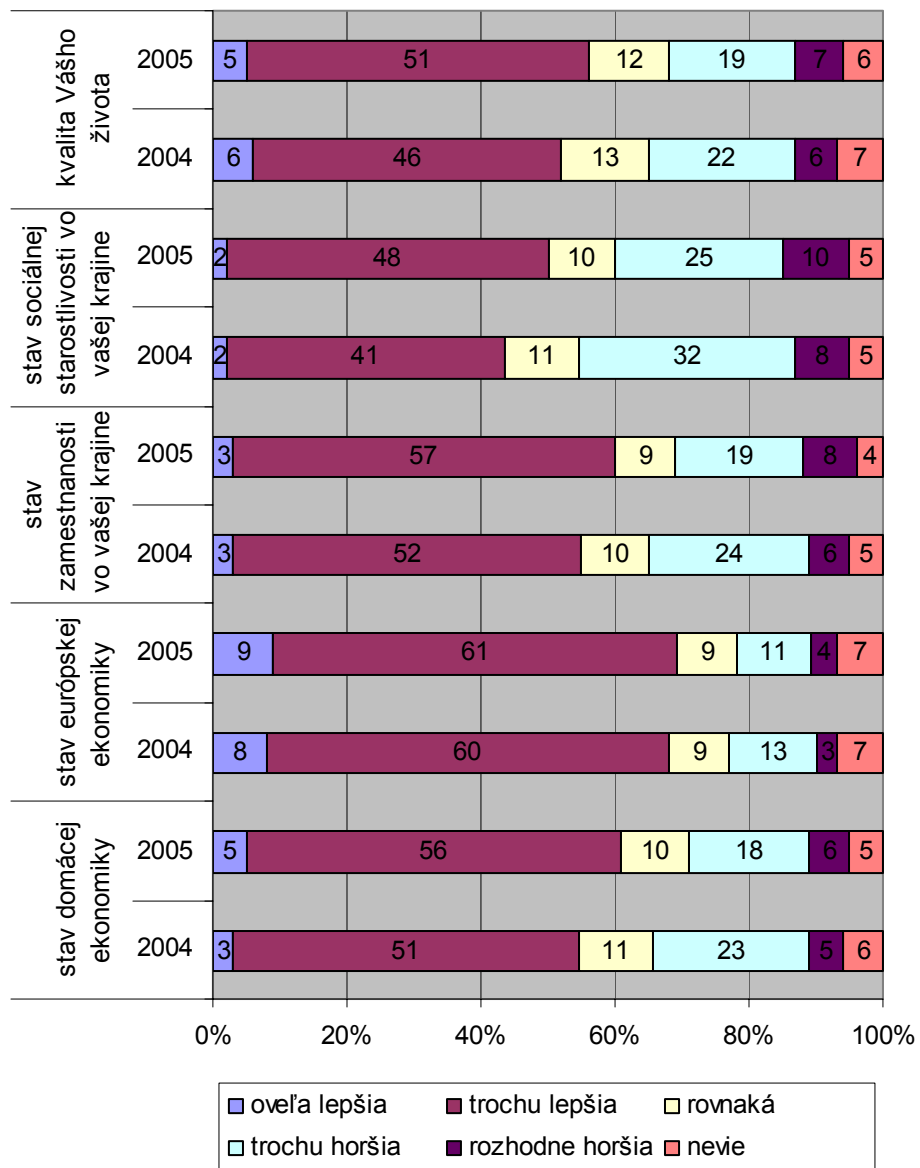
pozitívny vývoj premietne aj do ich osobnej situácie. Naproti tomu v celoeurópskom priemere prevláda u občanov menej optimistický výhľad do budúcnosti, ale optimistickejšie očakávania ohľadne ich osobnej situácie.

**Očakávanie zmeny situácie v rôznych oblastiach
v horizonte 5 rokov - trend (tab. 1)**

**Očakávanie zmeny situácie v rôznych oblastiach
v horizonte 5 rokov - trend (tab. 2)**

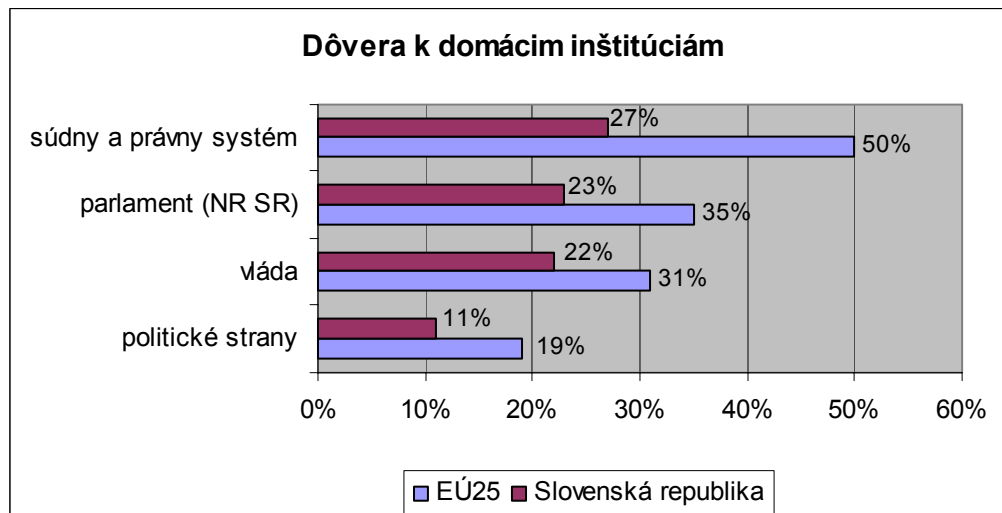
2. DÔVERA K INŠTITÚCIÁM

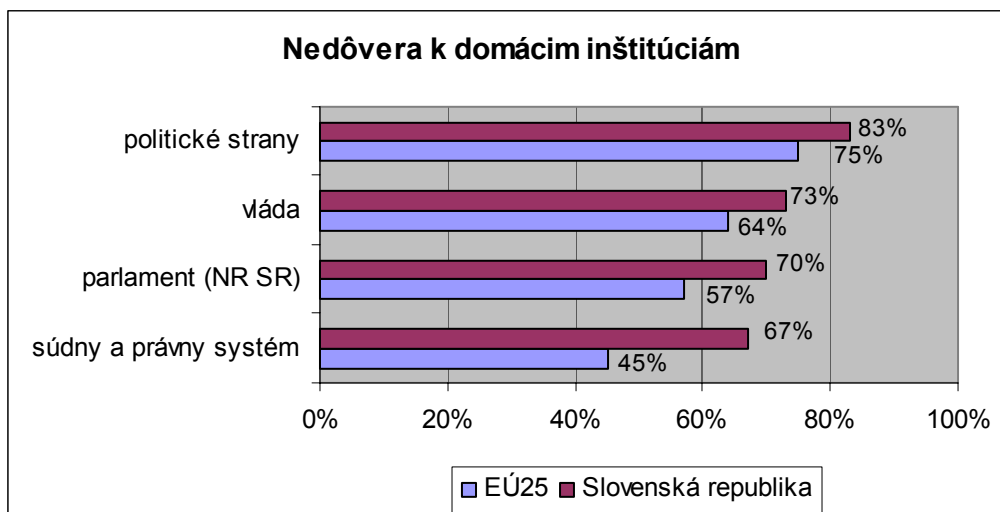
2.1. DÔVERA K DOMÁCIM INŠTITÚCIÁM

Podobne, ako predchádzajúci prieskum verejnej mienky Eurobarometer č. 62, aj Eurobarometer č. 63 potvrdil dlhodobé trendy dôvery, resp. nedôvery slovenskej verejnosti k niektorým inštitúciám. Občania SR v porovnaní s celoeurópskym priemerom menej dôverujú politickým stranám, vláde, parlamentu a súdnemu a právnomu systému vo svojej krajine.

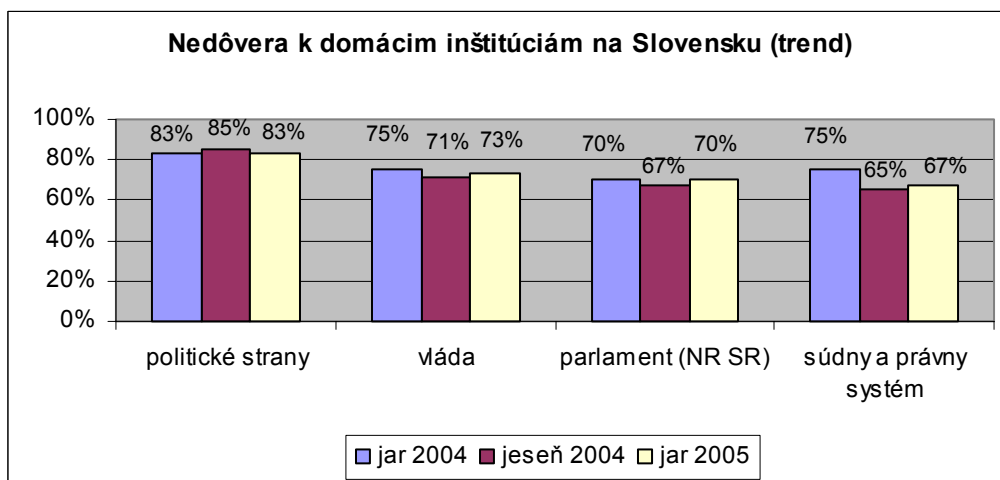
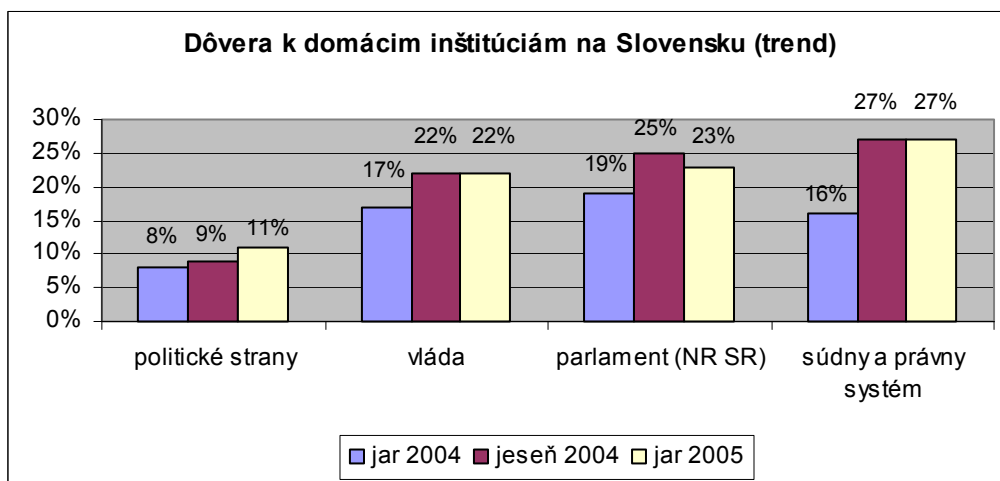
Nedôvera nad dôverou voči domácim inštitúciám prevažuje nielen na Slovensku, ale aj v celoeurópskom priemere, medzi Slovákmi je však táto nedôvera výrazne vyššia. Politickým stranám na Slovensku dôveruje iba 11 % občanov, zatiaľ čo v EÚ25 je to 19 %. Nedôveru politickým stranám vyslovilo 83 % respondentov na Slovensku a 75 % respondentov v EÚ25. O niečo vyššia je dôvera k vláde – na Slovensku jej dôveruje 22 % a nedôveruje 73 % občanov, v EÚ25 vládám dôveruje 31 % a nedôveruje 64 % občanov. O málo vyššia ako dôvera k vládám je dôvera k národným parlamentom, aj keď i v tomto prípade prevažuje nedôvera nad dôverou. Dôveru Národnej rade Slovenskej republiky vyslovilo 23 % respondentov, zatiaľ čo svojim národným parlamentom dôveruje 35 % respondentov. Na druhej strane NR SR nedôveruje 70 % Slovákov a 57 % občanov EÚ25. Najvyššiu dôveru spomedzi inštitúcií majú občania voči súdnemu a právnomu systému. Na Slovensku mu dôveruje 27 % respondentov zatiaľ čo v celoeurópskom priemere až polovica respondentov. Naopak nedôveru domácemu súdnemu a právnomu systému vyslovilo až 67 % slovenských respondentov a iba 45 % respondentov v rámci EÚ25.

Otázka: Do akej miery dôverujete niektorým inštitúciám. Povedzte mi prosím, pre každú z nasledujúcich inštitúcií, či jej skôr dôverujete alebo skôr nedôverujete.

Po vzraste dôvery k vláde, parlamentu a súdnemu a právnomu systému v období prieskumov uskutočnených na jar a jeseň roku 2004 došlo k zastaveniu tohto trendu a odchýlky zaznamenané v tomto prieskume oproti predchádzajúcemu prieskumu nie sú štatisticky významné.

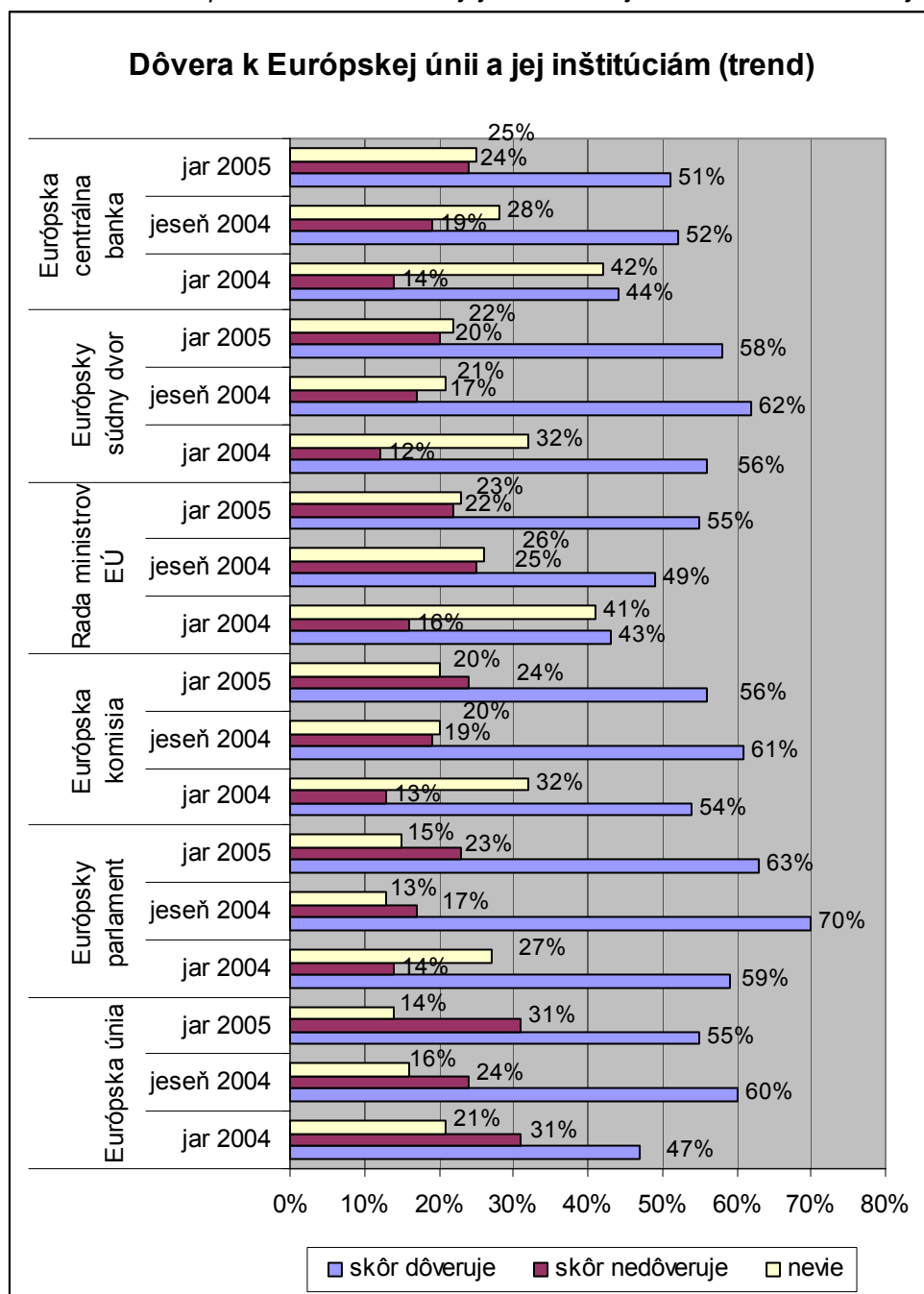
Úroveň dôvery/nedôvery k inštitúciám je úzko previazaná so spokojnosťou s fungovaním demokratického systému. Z tohto pohľadu sú občania Slovenska druhými najnespokojnejšími občanmi členskej krajiny Európskej únie. Iba 26 % občanov je spokojných s tým ako demokracia funguje v ich krajine. Horšie je na tom iba Litva s 24 % občanov spokojných s fungovaním demokracie v ich krajine. Na opačnom póle sa v Európskej únii nachádza Dánsko (92 % spokojných občanov) a Luxembursko s 83 % spokojných občanov. V celoeurópskom priemere vyslovilo spokojnosť s fungovaním demokracie vo svojej krajine 53 % respondentov.

2.2. DÔVERA K INŠTITÚCIÁM EÚ

Zatiaľ čo dôvera slovenských občanov k domácim inštitúciám zostala v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom na rovnakej úrovni, v prípade Európskej únie a jej inštitúcií zaznamenávame po predchádzajúcom vzraste dôvery trend poklesu. V porovnaní s prieskumom uskutočneným na jeseň 2004 klesla dôvera k Európskej únii zo 60 na 55 %, dôvera k Európskemu parlamentu zo 70 na 63 %, dôvera k Európskej komisii poklesla z 61 na 56 % a dôvera k Európskemu súdnemu dvoru z 62 na 58 %. Takmer žiadna zmena nenastala pri dôvere k Európskej centrálnej banke (52, resp. 51 %). Výnimku v tomto rade zaznamenala Rada ministrov Európskej únie, kde pokračoval trend vzrastu dôvery zaznamenaný v predchádzajúcom období. Na jar 2004 mala Rada ministrov dôveru 43 % občanov SR, na jeseň 2004 49 % Slovákov a na jar 2005 už 55 % slovenských občanov.

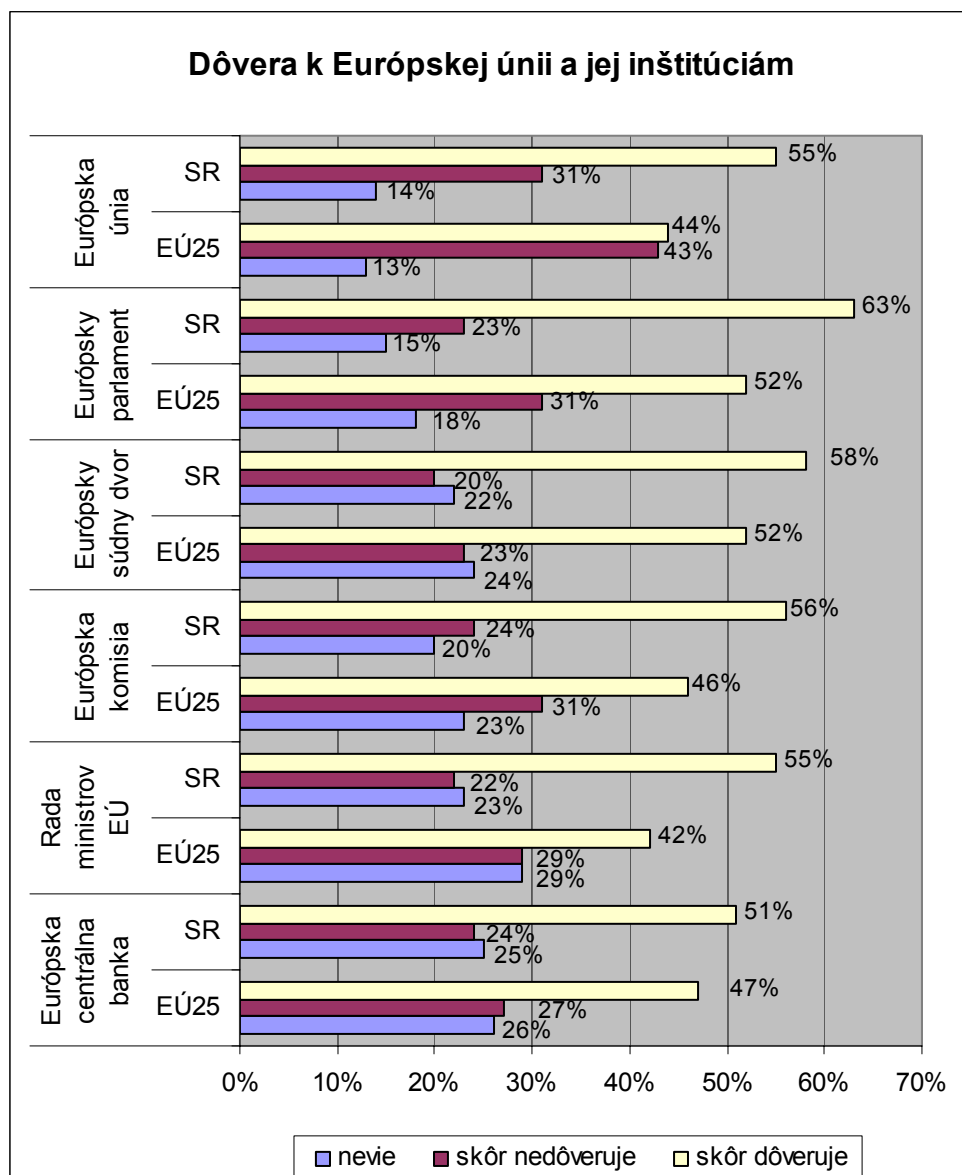
Otázka: Povedzte pre každú inštitúciu či jej skôr dôverujete alebo skôr nedôverujete?

Dôvodom poklesu dôvery voči Európskej únii a väčšine jej inštitúcií (ktoré boli predmetom prieskumu) je zrejme pokles eufórie, ktorú slovenskí občania pociťovali po vstupe do EÚ.

V prípade Rady ministrov Európskej únie môže vzrast dôvery súvisieť skôr so skutočnosťou, že občania začínajú viac chápať, že práve tento orgán má v rámci EÚ viac kompetencií ako Európska komisia alebo Európsky parlament. Už v predchádzajúcom prieskume (Národná správa pre Slovenskú republiku v rámci prieskumu Eurobarometer č. 62) sme zaznamenali súvislosť medzi dôležitosťou, ktorú občania SR pripisujú niektorej inštitúcii EÚ a dôverou, ktorú v túto inštitúciu vkladajú. Vo vzťahu Slovákov k inštitúciám Európskej únie platí, že čím nejakú inštitúciu považujú za dôležitejšiu, tým viac jej dôverujú. Vo vzťahu Slovákov k domácim inštitúciám pritom možno konštatovať skôr pravý opak.

V prípade Európskeho parlamentu, u ktorého sme zaznamenali najvýraznejší pokles dôvery (o 7 percentuálnych bodov), môže preto výrazný pokles dôvery súvisieť práve s poznaním, že táto inštitúcia v rámci štruktúr EÚ nepatrí k najvplyvnejším. Keďže prieskum Eurobarometer sa nezaoberal hodnotením slovenských poslancov v EP, nie je možné zistiť, či pokles dôvery k Európskemu parlamentu súvisí aj s účinkovaním slovenských europoslancov. Medializované diskusie o výške platov europoslancov však tiež mohli prispieť k poklesu dôvery zo strany slovenských občanov.

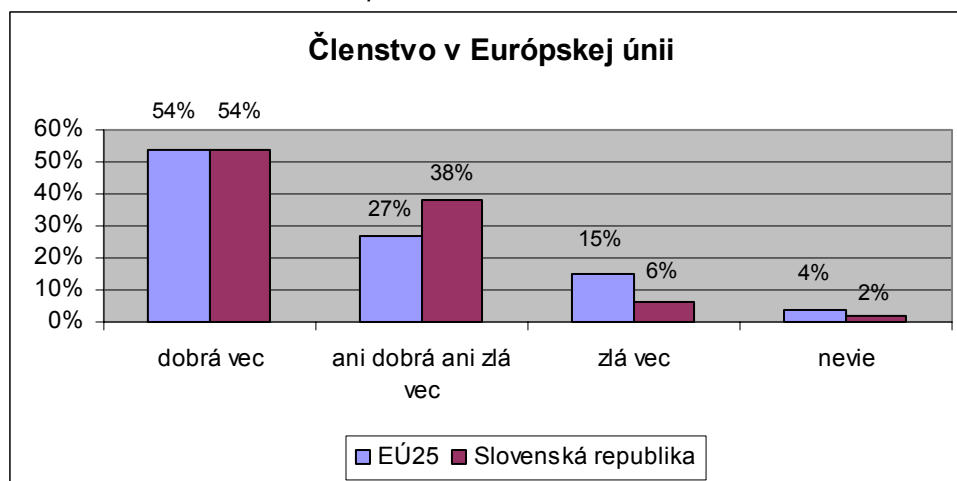
Napriek poklesu dôvery k Európskej únii a jej inštitúciám sa Slováci stále vyznačujú vyššou mierou dôvery k inštitúciám EÚ v porovnaní s európskou „dvadsaťpäťkou“. Európskej únii dôveruje 55 % občanov Slovenska, čo je o 11 percentuálnych bodov viac ako v rámci EÚ25. Rade ministrov Európskej únie na Slovensku dôveruje 55 % občanov, čo je o 13 percentuálnych bodov viac ako v celoeurópskom priemere a Európskemu parlamentu na Slovensku dôveruje 63 % občanov (o 11 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25). Podobne je to aj v prípade Európskej komisie, ktorej dôveruje 56 % občanov Slovenska, čo je o 10 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25, a Európskeho súdneho dvora, ktorému dôveruje 58 % občanov (o 6 percentuálnych bodov viac ako v celoeurópskom priemere).

Z prieskumu verejnej mienky Eurobarometer však nie je možné jednoznačne určiť, na čom je založená vyššia dôvera slovenských občanov k európskym inštitúciám v porovnaní s nízkou dôverou k domácim inštitúciám. Vzhľadom na výsledky prieskumu v oblasti vedomostí o EÚ nemožno predpokladať, že by táto dôvera bola založená na objektívnom hodnotení ich pôsobenia, podloženom dostatočným množstvom informácií o fungovaní týchto inštitúcií. Tak isto, vzhľadom na to, že v čase konania prieskumu bolo Slovensko členom EÚ iba jeden rok, nemožno predpokladať, že by táto dôvera bola založená na dostatočnom množstve pozitívnych skúseností občanov s prácou týchto inštitúcií. S najväčšou pravdepodobnosťou tak možno predpokladať, že ide iba o ničím nepodložené subjektívne pocity ovplyvnené napríklad aj negatívnymi skúsenosťami s domácimi inštitúciami a nedôverou v domáce inštitúcie a z toho vyplývajúce očakávania, že inštitúcie vytvorené krajinami s dlhoročnými tradíciami demokracie „musia fungovať lepšie“. Pokles dôvery, ktorý v poslednom období zaznamenávame, tak môže znamenať postupné prebúdzania sa Slovákov z európskeho sna do európskej reality.

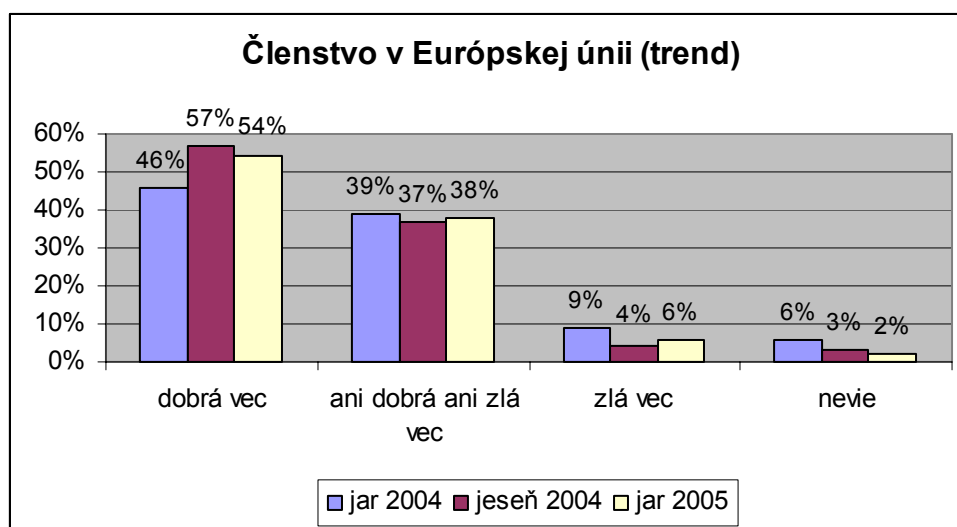
2.3. ČLENSTVO

Podľa prieskumu uskutočneného na jar 2005 považuje členstvo Slovenska v Európskej únii za dobrú vec 54 % občanov Slovenskej republiky, čo je na úrovni celoeurópskeho priemeru a zároveň je to druhá najvyššia podpora spomedzi desiatich nových členských krajín. Najvyššiu podporu spomedzi nových členských krajín má členstvo v EÚ v Litve (59 %). Celkovo má členstvo najvyššiu podporu v Luxembursku (80 %). Naopak, najnižšiu podporu má členstvo v EÚ v Rakúsku (37 %) a vo Veľkej Británii (36 %). V porovnaní s celoeurópskym priemerom je na Slovensku oveľa nižší počet ľudí, ktorí si myslia, že členstvo SR v EÚ je zlá vec - iba 6 % v porovnaní s 15 % v EÚ25. Naopak viac ľudí si na Slovensku myslí, že členstvo v EÚ nie je ani dobrá, ani zlá vec – až 38 % v porovnaní s 27 % v EÚ25.

Otázka: Vo všeobecnosti si myslíte, že členstvo Slovenska v Európskej únii je dobrá vec, zlá vec, ani dobrá ani zlá vec, nevie/bez odpovede.

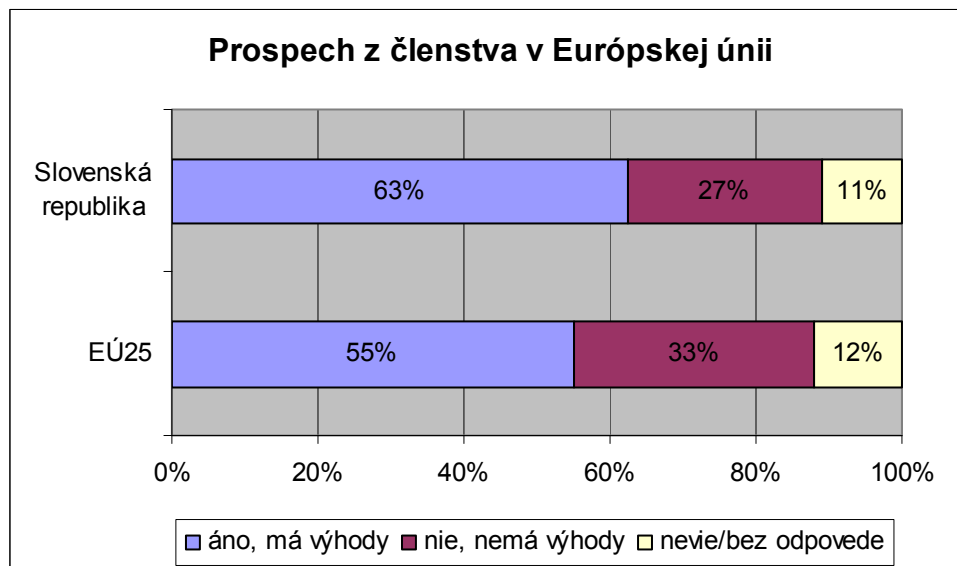

Z hľadiska trendov môžeme po predchádzajúcom období, od jari do jesene 2004, v ktorom nastal výrazný nárast podpory členstvu Slovenskej republiky v EÚ, pozorovať mierny pokles. Trend poklesu podpory členstva v EÚ bol však v tomto období zaznamenaný v dvadsiatich z dvadsiatich piatich členských krajín a na Slovensku nie je zďaleka taký dramatický ako na Cypre, v Rakúsku (pokles o 9 percentuálnych bodov) a Litve (pokles o 10 percentuálnych bodov v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom).

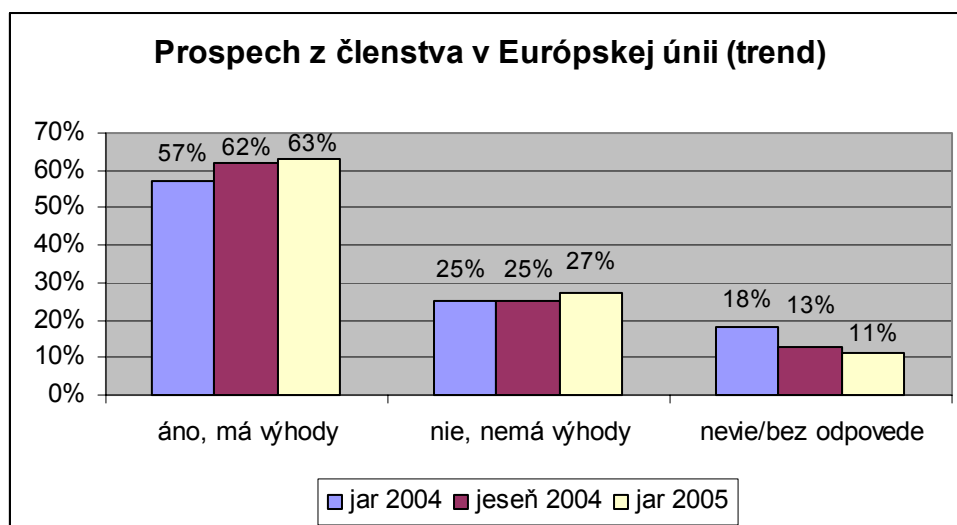

Podpora členstvu v Európskej únii do značnej miery súvisí s očakávanými výhodami plynúcimi z členstva. Aj keď Slovensko je členom EÚ iba od 1. mája 2004, až 63 % občanov si myslí, že krajina profitovala z členstva v únii (v EÚ25 si to myslí 55 % občanov) a iba 27 % si myslí, že Slovensko neprofitovalo z členstva (33 % v EÚ25). Slovensko sa tak radí na druhé miesto (za Litvou) medzi novými členskými krajinami v pozitívnom hodnotení prospechu z členstva v Európskej únii.

Otázka: Ak zvážite všetky okolnosti, povedali by ste, že Slovensko má alebo nemá prospech a výhody zo vstupu do Európskej únie?

V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom nedošlo k významným posunom v názoroch občanov aj keď v porovnaní s prieskumom, ktorý sa konal ešte pred vstupom do EÚ a otázka sa týkala očakávaní prínosov resp. výhod, je viditeľný nárast o 6 percentuálnych bodov v kategórii tých, ktorí očakávali profit z členstva, resp. po vstupe do EÚ konštatovali, že krajina zo vstupu profitovala. V kategórii tých, ktorí si mysleli, že členstvo v únii neprinesie Slovensku žiadne výhody nenastal žiadny významný posun, čo znamená, že nárast optimisticky naladených Slovákov bol spôsobený zmenou názoru dovtedy nerozhodnutých občanov.

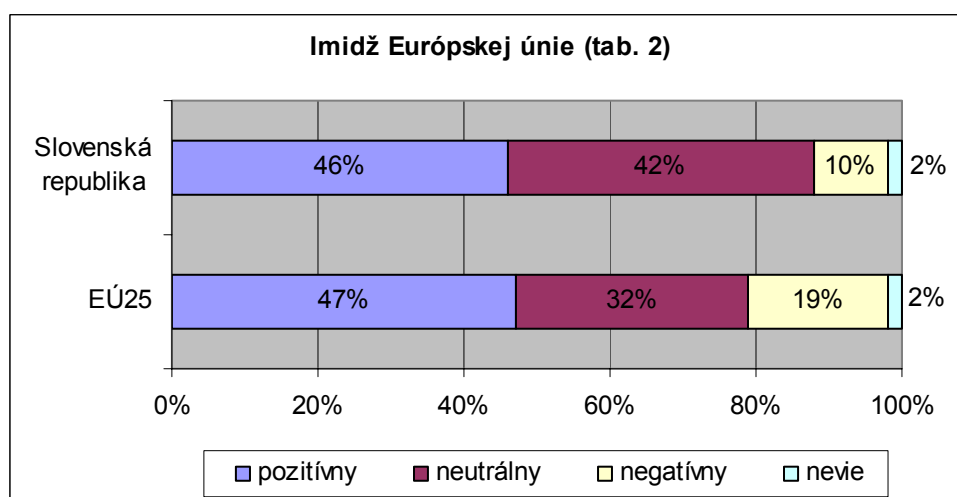
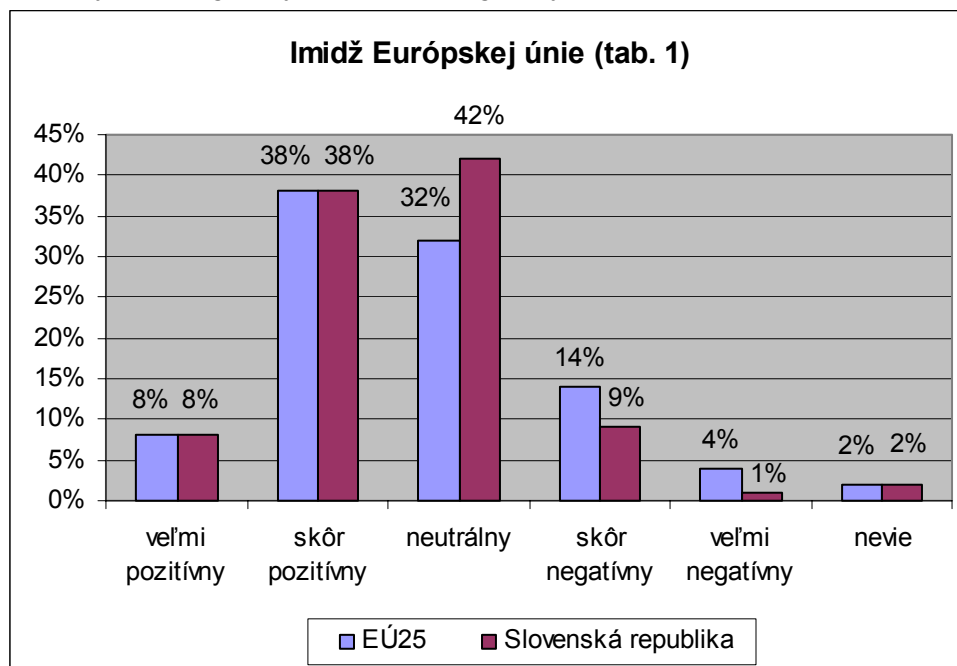

2.4. IMIDŽ

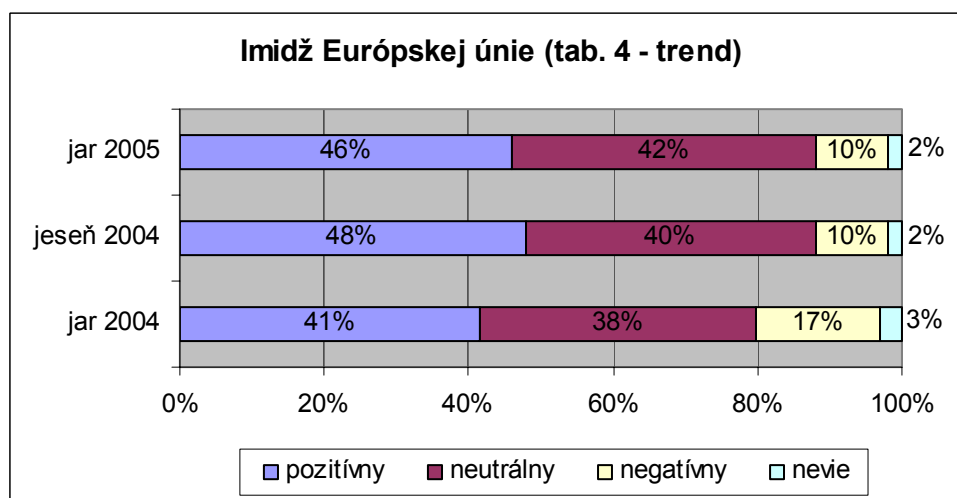
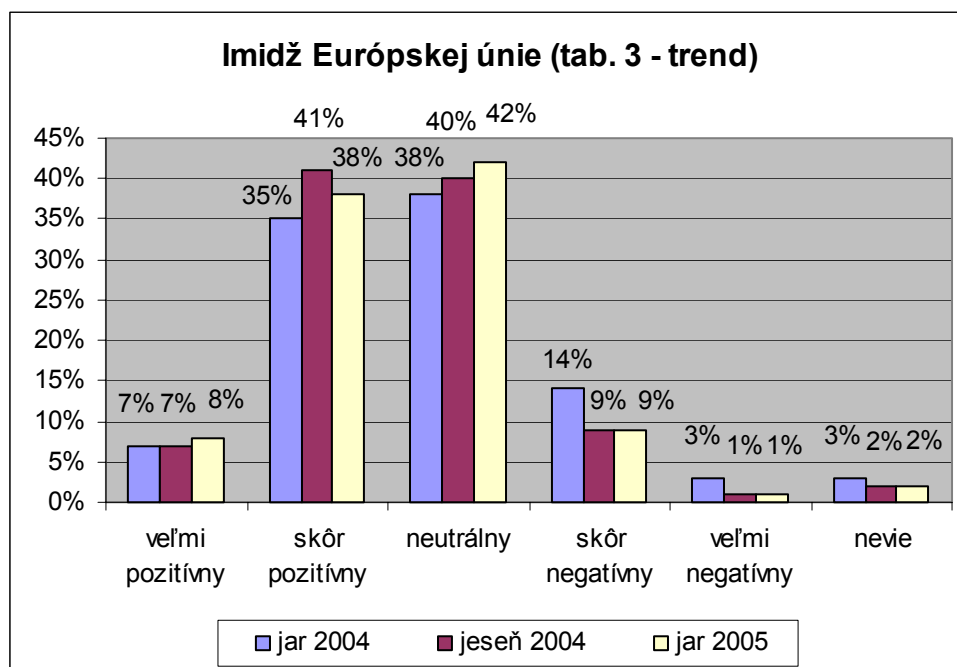
Vo všeobecnosti sa dá povedať, že pre drvivú väčšinu Slovákov predstavuje Európska únia pozitívny alebo neutrálny imidž a iba pre 10 % občanov SR má EÚ negatívny imidž.

Pri porovnaní výsledkov prieskumu na Slovensku a v EÚ25 môžeme konštatovať, že podiel občanov SR a EÚ25 pre ktorých má únia pozitívny imidž je takmer identický (46 resp. 47 %). Slováci sa viac než občania EÚ25 prikláňajú k neutrálnemu hodnoteniu (42 resp. 32 %), v celoeurópskom priemere môžeme zase pozorovať vyšší príklon k negatívnemu hodnoteniu Európskej únie než je tomu u slovenských občanov (19 resp. 10 %).

Otázka: Vo všeobecnosti, aký máte dojem a pocit z Európskej únie – veľmi pozitívny, skôr pozitívny, neutrálny, skôr negatívny alebo veľmi negatívny?

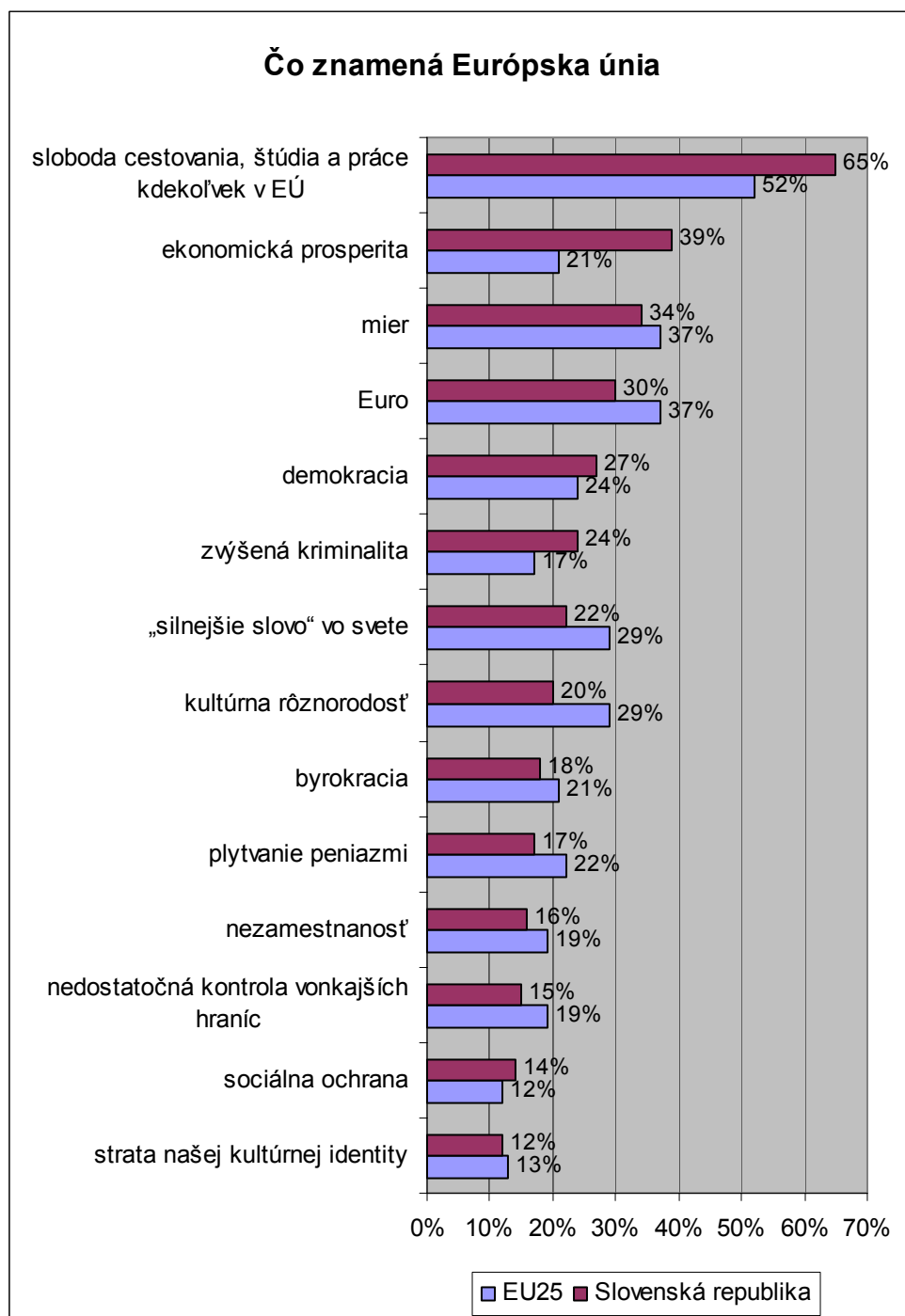
Z hľadiska trendov sme na Slovensku v poslednom období nezaznamenali žiadny výrazný posun v hodnotení imidžu Európskej únie.

3. VÝZNAMY

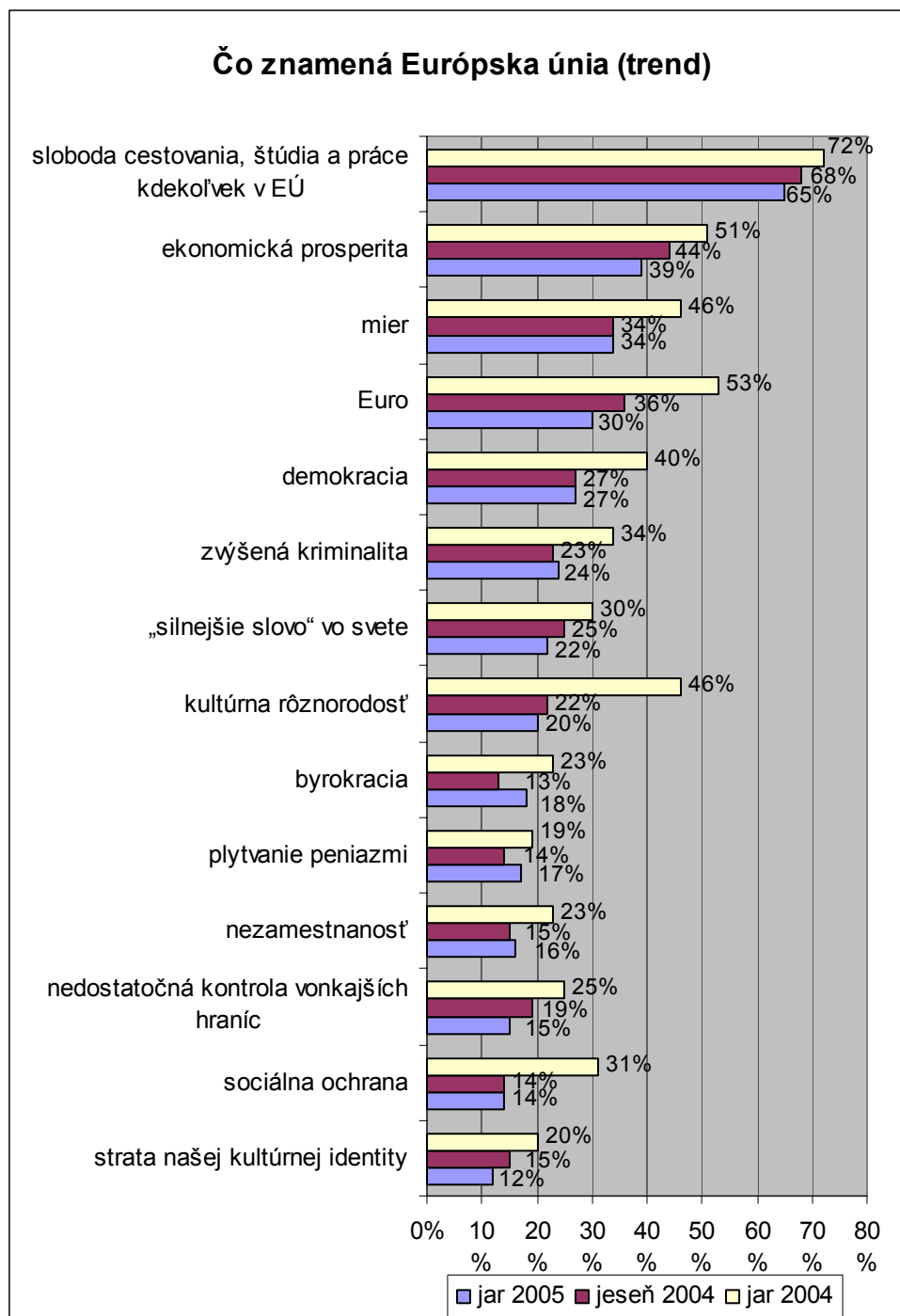
3.1 ČO EÚ ZNAMENÁ

Pre najväčšiu časť občanov Slovenskej republiky, podobne ako v EÚ25, znamená Európska únia predovšetkým slobodu cestovania, študovania a zamestnania sa kdekoľvek v EÚ. Túto odpoveď si zvolilo až 65 % slovenských respondentov, čo je síce pokles o 3 percentuálne body oproti predchádzajúcemu prieskumu Eurobarometer (a až o 7 percentuálnych bodov v porovnaní s prieskumom uskutočneným pred rokom), ale ešte stále je to výrazne viac ako je celoeurópsky priemer (v EÚ25 si túto možnosť zvolilo 52 % respondentov).

Rozdiel medzi občanmi Slovenska a celoeurópskym priemerom (a to predovšetkým vďaka „starým“ členským krajinám) je v tom, že zatiaľ čo pre EÚ25 Európska únia na druhom mieste znamená mier a Euro (menu), Slováci na druhé miesto zaradili ekonomickú prosperitu. Tá sa s Európskou úniou spája až pre 39 % občanov (pokles o 5 percentuálnych bodov od jesene 2004 a až o 12 % od jari 2004), zatiaľ čo v rámci EÚ25 si úniu spája s ekonomickou prosperitou iba 21 % občanov.

Pre Slovákov ako aj pre občanov EÚ25 sa únia spája aj s mierom (34 % v SR a 37 % v EÚ25) s Eurom (30 % v SR a 37 % v EÚ25), a demokraciou (27 % v SR a 24 % v EÚ25).

Okrem spomínanej prosperity, najväčšie rozdiely medzi názormi Slovákov a celoeurópskym priemerom sú v tom, že pre občanov EÚ25 sa Európska únia viac ako pre občanov SR spája

s možnosťou mať silnejšie slovo vo svete (29 % v EÚ25 a 22 % v SR), s kultúrnou rôznorodosťou (29 % v EÚ25 a 20 % v SR), ale aj s takými javmi ako je plytvanie peniazmi (22 % v EÚ25 a 17 % v SR), či nedostatočná kontrola vonkajších hraníc (19 % v EÚ25 a 15 % v SR).

Slováci si naopak viac ako občania EÚ25 spájajú Európsku úniu s rastom kriminality (24 % v SR a 17 % v EÚ25).

Z hľadiska trendov môžeme pozorovať, že od prieskumu uskutočneného na jar 2004 neustále klesá počet tých, ktorí si Európsku úniu spájajú so slobodou cestovania, študovania a pracovania, čo môže súvisieť s obmedzeniami, ktoré väčšina starých členských krajín uplatňuje voči nových členským krajinám v prechodnom období. Svoju úlohu mohlo zohrať aj medializovanie kampane, ktoré prebiehala vo Francúzsku pred referendom o Európskej ústave a ktorá bola zameraná proti prílevu lacnej pracovnej sily z nových členských krajín.

Za posledný rok tiež výrazne poklesol aj počet tých, pre ktorých sa EÚ spája s ekonomickou prosperitou. To môže súvisieť s masívnym príchodom zahraničných investícií na Slovensko, ktorý určitá časť populácie prisudzuje viac nízkemu daňovému zaťaženiu podnikateľských subjektov, lacnej a kvalifikovanej pracovnej sily a štátnym investičným stimulom, ako aj geografickej polohe Slovenska, než samotnému vstupu SR do EÚ.

Trend poklesu pokračuje aj v počte ľudí, ktorí si Európsku úniu spájajú s Eurom a nedostatočnou kontrolou vonkajších hraníc.

Naopak zastavil sa trend poklesu počtu ľudí, ktorí si Európsku úniu spájajú s mierom, demokraciou, sociálnou ochranou, nezamestnanosťou alebo zvýšenou kriminalitou

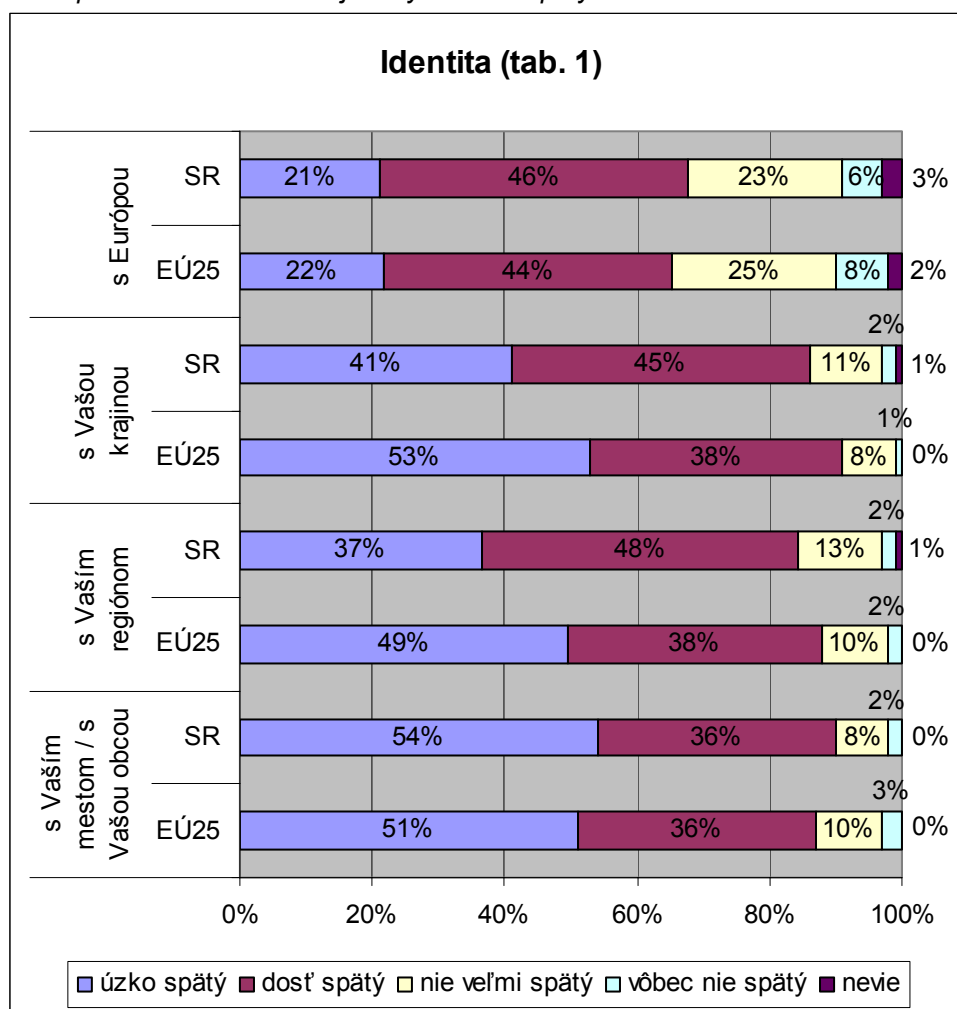
Výrazný výkyv bol zaznamenaný v otázke byrokracie. Kým v prieskume uskutočnenom na jar 2004 si EÚ s byrokraciou spájalo 23 % respondentov v prieskume uskutočnenom na jeseň 2004 došlo k výraznému poklesu na 13 % a v poslednom prieskume uskutočnenom na jar 2005 k opätovnému nárastu na 18 %. Keďže tieto hodnoty presahujú štatistickú odchýlku, zdá sa, že časť obyvateľstva nemá jasne vyprofilovaný názor na problematiku „eurobyrokracie“ a je v tejto oblasti silne ovplyvňovaná externými vplyvmi napríklad médiami.

3.2. IDENTITA

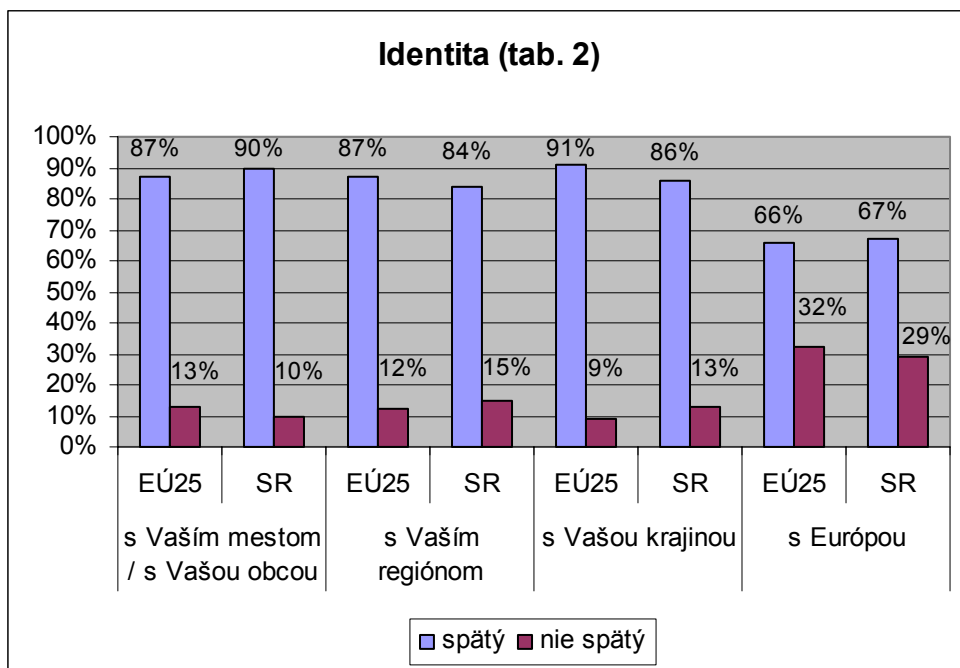
Vstup do Európskej únie otvára aj otázku prijatia novej identity – a to európskej. Občania Slovenskej republiky pociťujú najväčšiu spätosť s obcou alebo mestom, kde žijú. Až 54 % je so svojou obcou/mestom úzko spätý a ďalších 36 % je dosť spätých. Na druhom mieste v pomyselnom rebríčku je spätosť so Slovenskom - 41 % občanov sa cíti byť úzko spätých a ďalších 45 % sa cíti byť dosť spätých. Na treťom mieste je spätosť s regiónom (37 % úzko spätých a 48 % dosť spätých). Až ako posledná zo štyroch možností sa umiestnila spätosť s Európou (21 % a 46 %).

Môžeme konštatovať že medzi odpoveďami respondentov zo SR a z EÚ25 neboli pri tejto otázke takmer žiadne rozdiely s jednou výnimkou, ktorá sa týka spätosti s krajinou v ktorej respondenti žijú. S krajinou v ktorej žijú je úzko spätých a dosť spätých až 91 % občanov z EÚ25, čo je o 5 percentuálnych bodov viac ako v prípade občanov Slovenskej republiky.

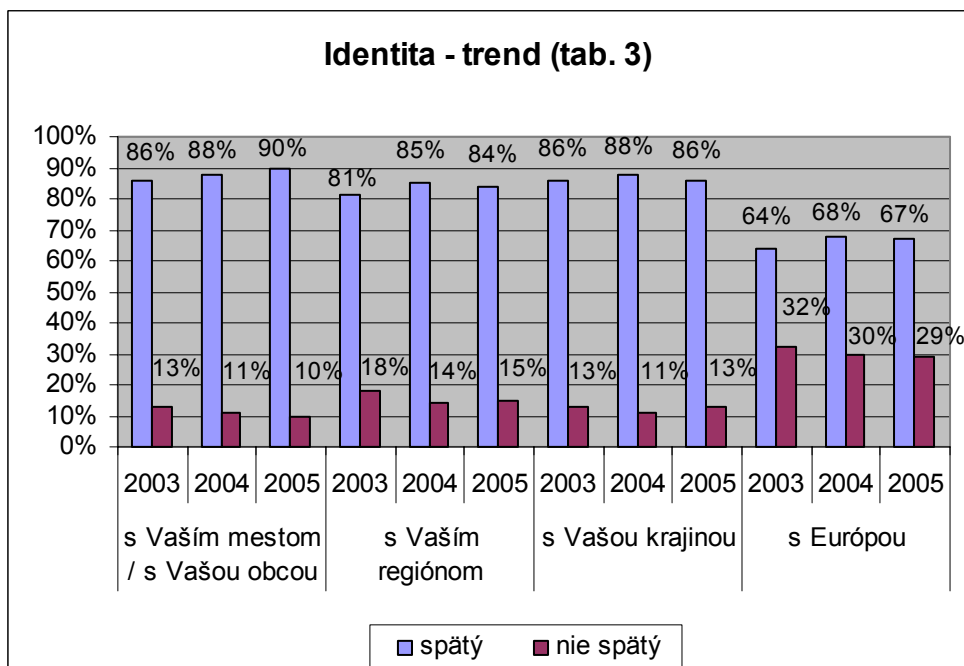
Otázka: Ľudia sa môžu cítiť rôzne spätí so svojím mestom, obcou, regiónom, krajinou alebo s Európou. Povedzte do akej miery sa cítite spätý/á...?

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že ako občania EÚ25, tak občania Slovenskej republiky sú približne rovnako spätí so svojou dedinou alebo mestom, so svojím regiónom a so svojou krajinou (hodnoty sa pohybujú v rozmedzí od 84 do 91 %). Väzba na Európsku úniu je však u oboch skupín respondentov zhruba o dve desiatky percentuálnych bodov nižšia.

Taktiež môžeme konštatovať, že z hľadiska trendov nedošlo za posledný rok k významným posunom, s výnimkou mierneho posilňovania miestnej identity, teda spätosti s mestom alebo obcou v ktorej občania žijú.

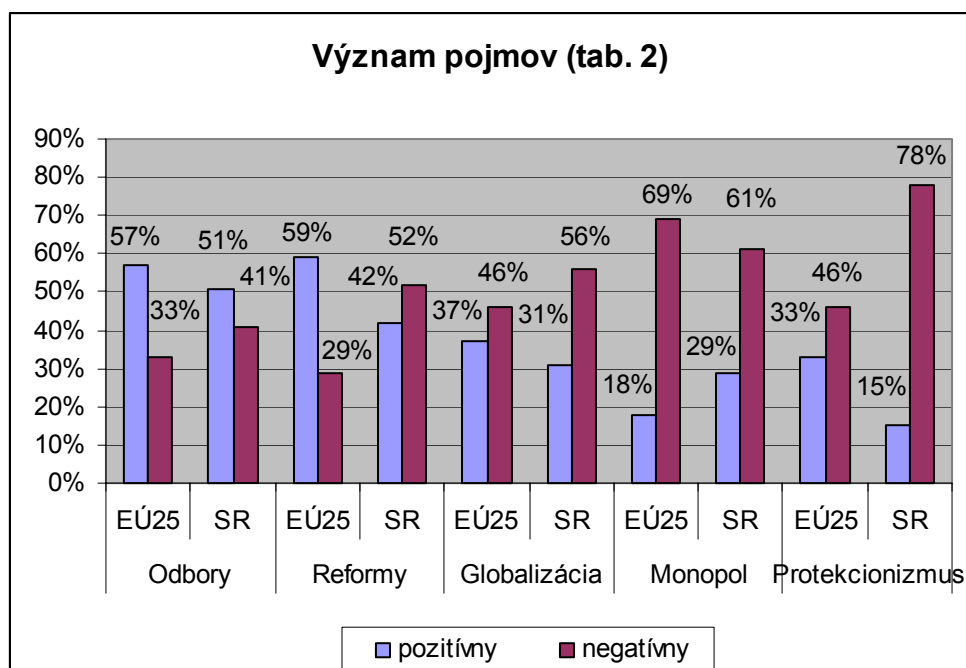
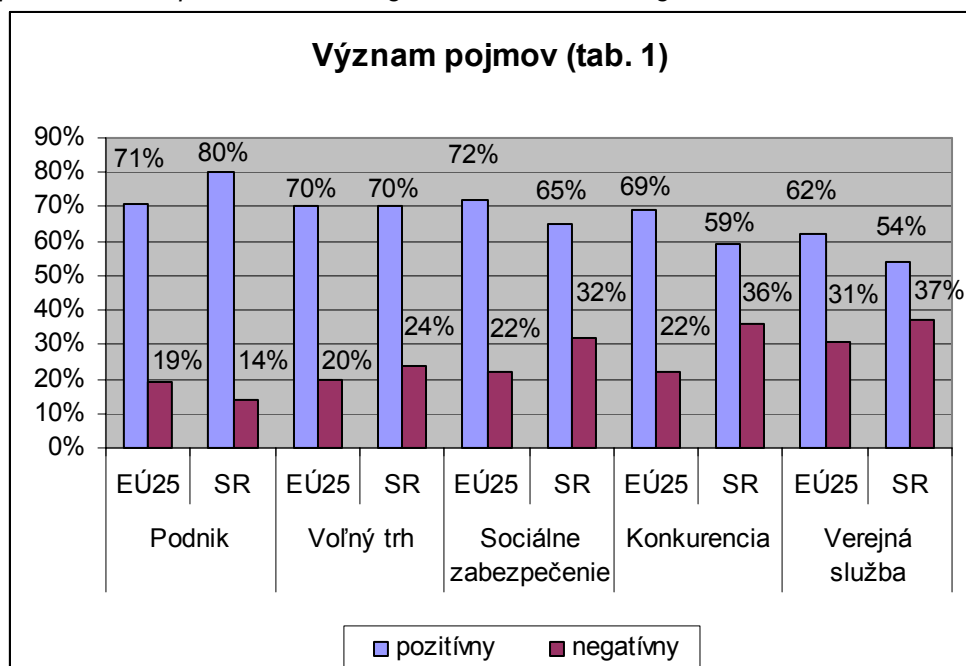
Znamená to teda, že občania Slovenska napriek tomu, že majú k Európskej únii a jej inštitúciám výrazne vyššiu dôveru ako k domácim inštitúciám, že sú spokojnejší s fungovaním demokracie v EÚ ako vo svojej krajine, že majú k únii pozitívny vzťah a sú s členstvom svojej krajiny v EÚ spokojní, v otázke identity pre nich národná identita stále zohráva oveľa významnejšiu úlohu ako európska identita.

3.3. VÝZNAM POJMOV

Slováci vnímajú pozitívne také pojmy ako voľný trh, podnik, konkurencia, ale zároveň vnímajú pozitívne aj pojmy sociálne zabezpečenie, odbory alebo verejná služba. Naopak negatívne vnímajú pojmy ako protekcionizmus a monopol, ale aj pojmy globalizácia a reformy.

Najpozitívnejšie hodnotia občania SR pojem podnik (až 80 % v porovnaní so 71 % v EÚ25). Pojem voľný trh hodnotí v SR pozitívne 70 % a v EÚ25 71 % občanov. Na treťom mieste sa umiestnil pojem sociálne zabezpečenie, ktorý hodnotí pozitívne 65 % Slovákov (až 72 % v EÚ25). Na ďalších dvoch miestach sa umiestnili pojmy konkurencia (59 % v SR, 69 % v EÚ25) a verejná služba (54 % v SR, 62 % v EÚ25).

Otázka: Mohli by ste povedať, pri každom z nasledujúcich pojmov, či vo Vás vyvoláva niečo veľmi pozitívne, skôr pozitívne, skôr negatívne alebo veľmi negatívne?

Najnegatívnejšie hodnotia Slováci pojmy protekcionizmus (78 % v SR, 46 % v EÚ25), monopol (61 % v SR, 69 % v EÚ25), globalizácia (56 % v SR, 46 % v EÚ25) a reformy (52 % v SR, 29 % v EÚ25).

V porovnaní s EÚ25 môžeme najväčšie rozdiely pozorovať v názoroch na pojmy reformy, protekcionizmus a konkurencia.

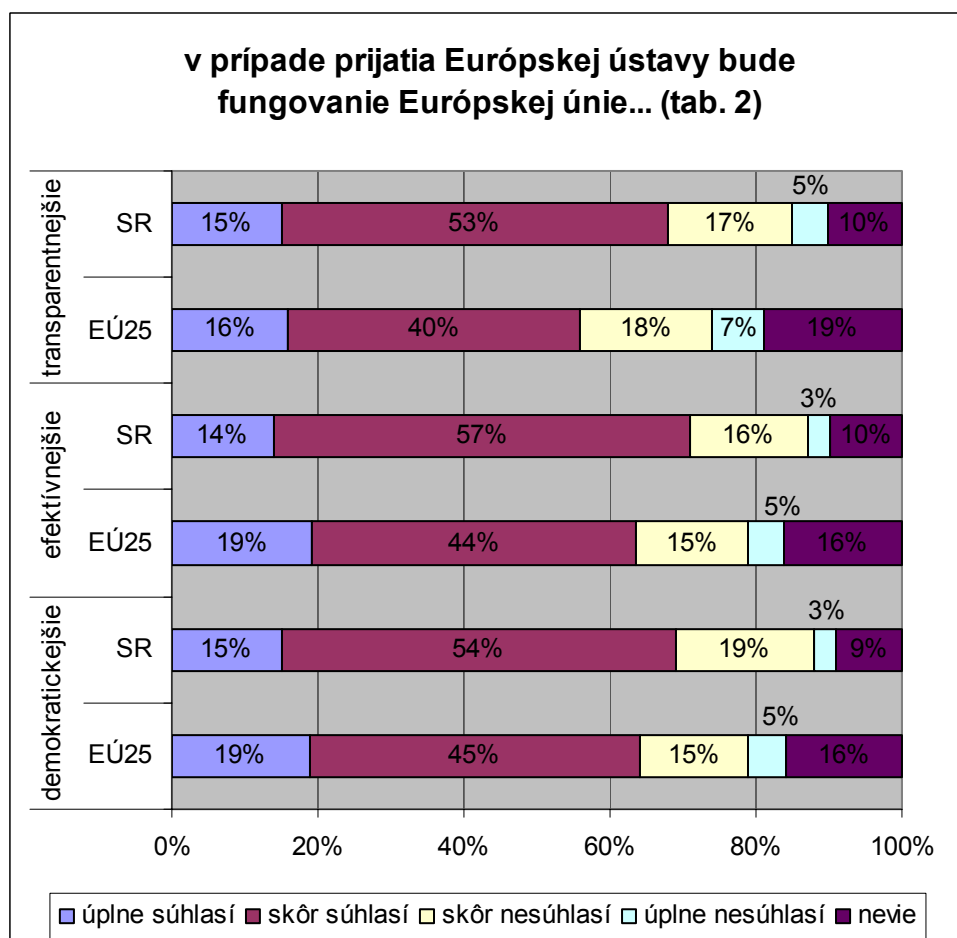
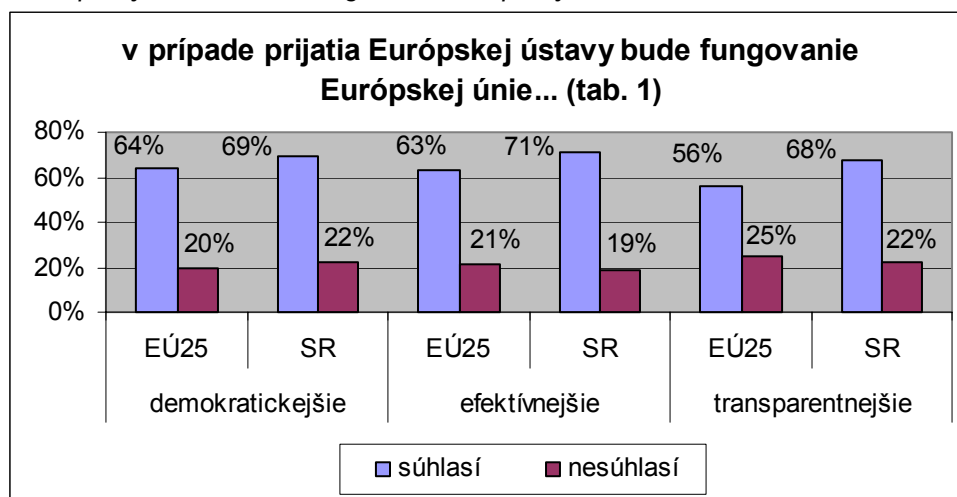
Pojem reformy je pozitívnejšie vnímaný občanmi EÚ25. Až 59 % občanov EÚ25 vníma tento pojem pozitívne, zatiaľ čo 29 % ho vníma negatívne. Na Slovensku naopak až 52 % občanov vníma pojem reformy negatívne a iba 42 % pozitívne. Pojem protekcionizmus hodnotí negatívne až 78 % slovenských respondentov, ale iba 46 % respondentov z EÚ25. Pozitívne ho naopak hodnotí až 33 % respondentov z EÚ25 a iba 15 % slovenských respondentov. Odlišnú situáciu môžeme pozorovať pri hodnotení pojmu konkurencia. Tento pojem hodnotí pozitívne až 69 % občanov EÚ25 a iba 59 % slovenských občanov, naopak negatívne ho hodnotí až 36 % slovenských občanov a iba 22 % občanov EÚ25.

Paradoxnú situáciu môžeme pozorovať pri odpovediach týkajúcich sa pojmov voľný trh a konkurencia. Voľný trh hodnotí pozitívne 70 % Slovákov, ale iba 59 % hodnotí pozitívne aj pojem konkurencia. Naopak negatívne hodnotí pojem voľný trh iba 24 % občanov Slovenska, ale pojem konkurencia hodnotí negatívne až 36 % Slovákov. V týchto odpovediach vidno značnú nekonzistentnosť názorov slovenských občanov.

3.4. VÝZNAM ÚSTAVY

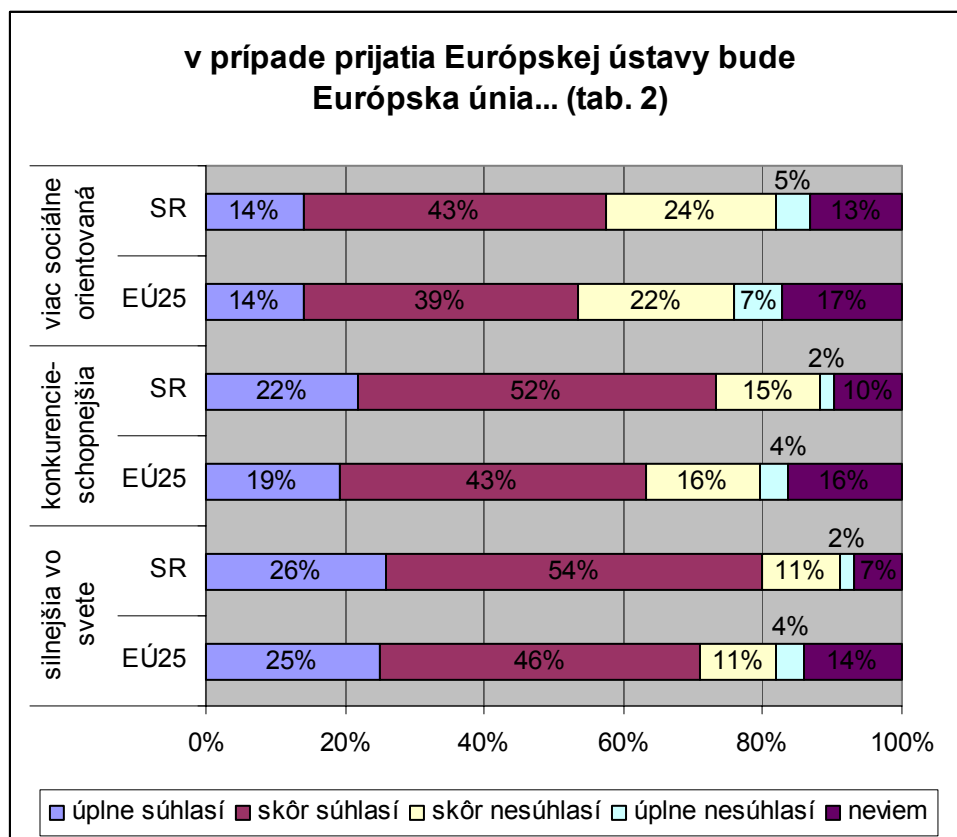
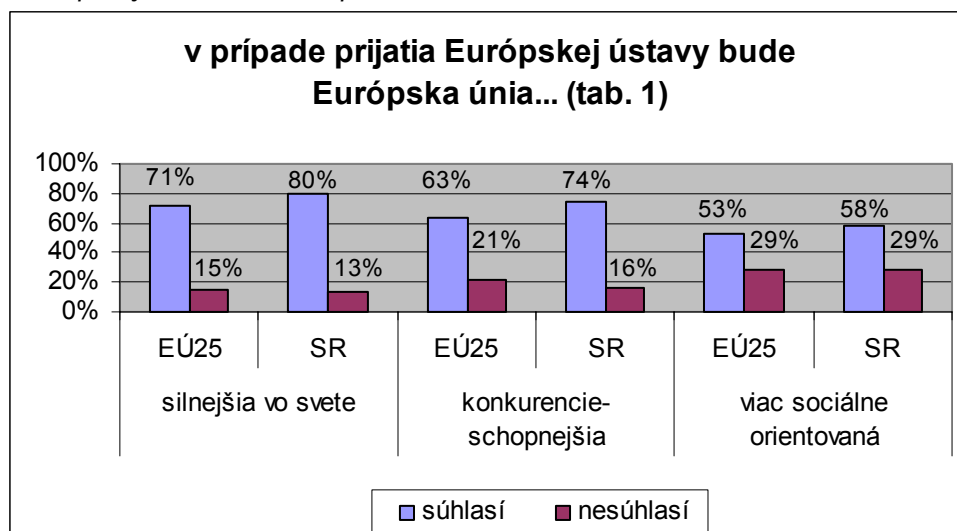
Najväčší význam Európskej ústavy vidia občania Slovenskej republiky v tom, že fungovanie Európskej únie bude po jej prijatí efektívnejšie (myslí si to 71 %), demokratickejšie (69 %) a transparentnejšie (68 %). V rámci EÚ25 sú občania opatrnejší, efektívnejšie fungovanie EÚ očakáva 63 %, demokratickejšie 64 % a transparentnejšie 56 % občanov.

Otázka: Pri každom z nasledujúcich výrokov mi prosím povedzte, či s ním úplne súhlasíte, skôr súhlasíte, skôr nesúhlasíte alebo vôbec nesúhlasíte. Ak všetky členské štáty prijmu Zmluvu o Európskej ústave, bude fungovanie Európskej únie...

Slováci tiež očakávajú, že po prijatí Európskej ústavy bude únia silnejšia vo svete (myslí si to 80 % respondentov), konkurencieschopnejšia (74 %) a viac sociálne orientovaná (58 %). V celoeurópskom priemere sú očakávania občanov aj v tomto prípade opatrnejšie. K názoru, že únia bude po prijatí silnejšia vo svete sa prikláňa 71 % občanov EÚ25 a k názoru že bude konkurencieschopnejšia 63 % občanov EÚ25. Najmenší rozdiel medzi občanmi SR a EÚ25 je v očakávaní, že po prijatí ústavy bude EÚ viac sociálne orientovaná. V celoeurópskom priemere to očakáva 53 % občanov.

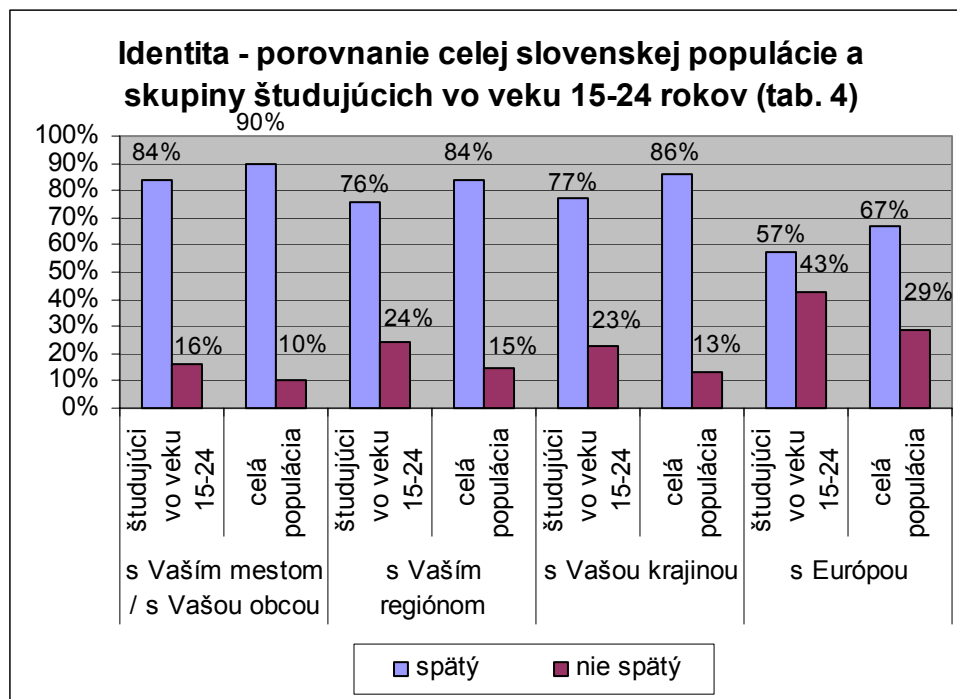
Otázka: Pri každom z nasledujúcich výrokov mi prosím povedzte, či s ním úplne súhlasíte, skôr súhlasíte, skôr nesúhlasíte alebo vôbec nesúhlasíte. Ak všetky členské štáty prijmu Zmluvu o Európskej ústave, tak Európska ústava bude...

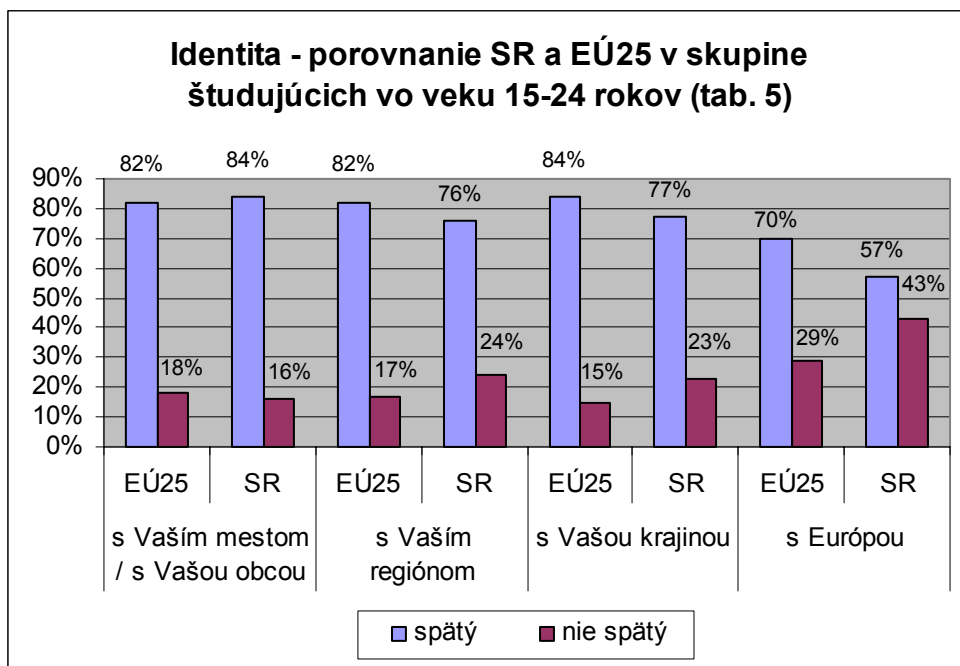
3.5. ČO SI MYSLIA MLADÍ OBČANIA (VEKOVÁ SKUPINA 15-24 ROKOV A ZÁROVEŇ ŠTUDUJÚCI)

Pri skúmaní odpovedí respondentov vo veku 15-24 rokov a zároveň študujúcich, zisťujeme, že ich zviazanosť s mestom/obcou, regiónom, krajinou a Európou je nižšia, ako je to v rámci celej populácie. Najmenší rozdiel v porovnaní s celou spoluprácou je v prípade mesta obce kde je spätosť v mladej generácii o 6 percentuálnych bodov nižšia ako v rámci celej populácie. V prípade spätosti s regiónom je to o 8 percentuálnych bodov menej, v prípade spätosti so Slovenskom o 9 percentuálnych bodov menej a v prípade Európy až o 10 percentuálnych bodov menej.

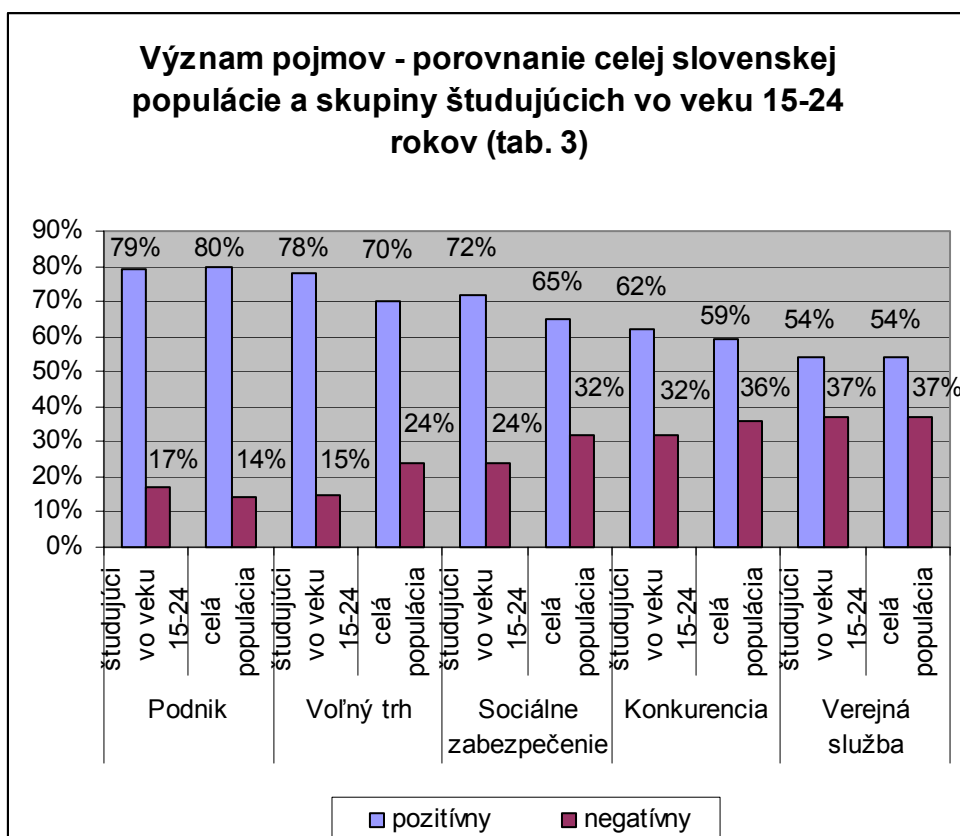

Pri porovnaní odpovedí slovenských respondentov vo veku 15-24 rokov a zároveň študujúcich s touto skupinou v rámci EÚ25 zisťujeme, že aj v tomto prípade je spätosť s jednotlivými entitami nižšia. Výnimkou je spätosť so svojím mestom/obcou s ktorou je spätých 84 % mladých Slovákov a 82 % mladých v EÚ25. So svojím regiónom je spätých iba 76 % mladých Slovákov (82 % v EÚ25). So svojou krajinou je spätých 77 % študujúcich Slovákov (84 % v EÚ25). S Európou je spätých 57 % mladých študujúcich Slovákov (70 % v EÚ25).

Výsledky prieskumu naznačujú, že predpoklady, že práve mladá slovenská generácia, ktorej európska integrácia otvorila a uľahčila možnosť cestovať a študovať, a v budúcnosti, žiť a pracovať v ktorejkoľvek krajine Európskej únie je v skutočnosti s Európou oveľa menej spätá s Európou ako jej rovesníci v EÚ25, resp. ako je priemer za celú slovenskú populáciu.

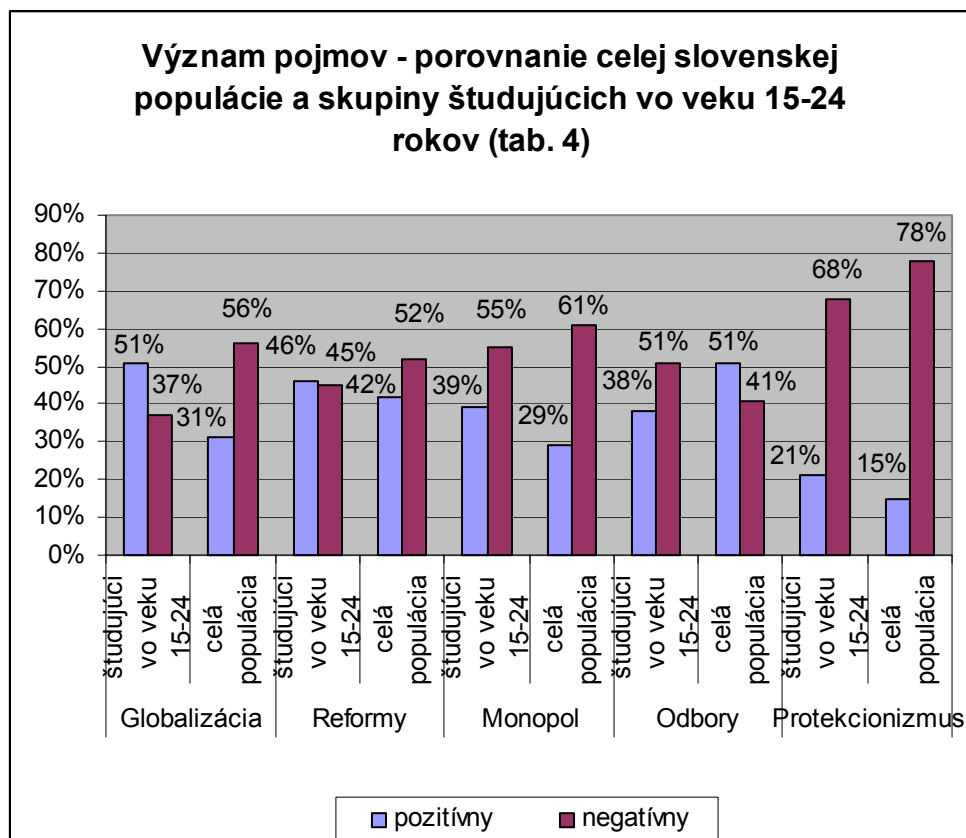

Pri mladej študujúcu generácii slovenských občanov môžeme sledovať aj odlišnosti v pohľade na niektoré pojmy v porovnaní s celou slovenskou populáciou.

Mladá generácia vníma oveľa pozitívnejšie pojem sociálne zabezpečenie (o 7 percentuálnych bodov viac ako v rámci celej populácie), ale aj pojem voľný trh (o 8 percentuálnych bodov viac ako v rámci celej populácie), na druhej strane pojem protekcionizmus vnímajú oveľa menej negatívne (o 10 percentuálnych bodov viac ako

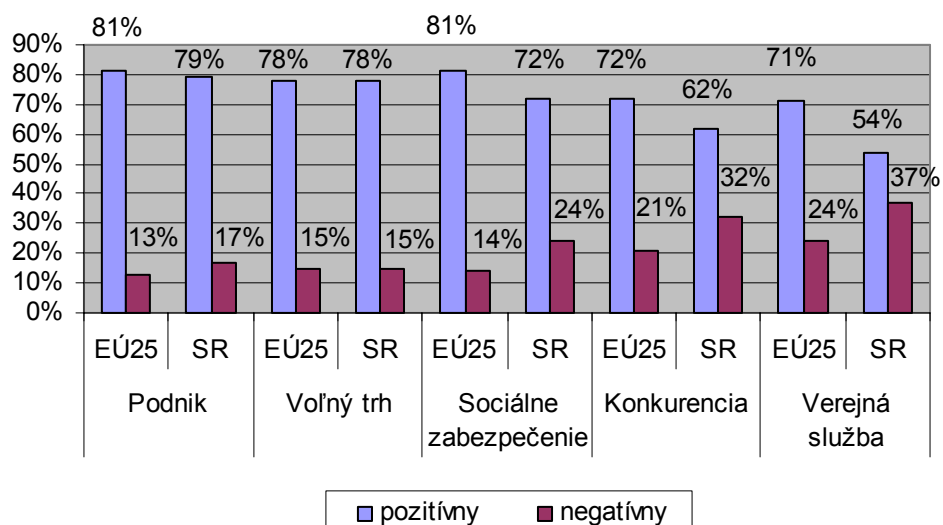
v rámci celej populácie). Najväčší rozdiel je v pohľade na pojem globalizácia, ktorý hodnotí pozitívne 51 % mladých študujúcich Slovákov, čo je o 20 percentuálnych bodov viac ako v rámci celej populácie. Naopak, pojem odbory vníma pozitívne iba 38 % mladých Slovákov, čo je o 13 percentuálnych bodov menej ako v rámci celej populácie. Názory mladej generácia na pojmy konkurencia, reformy resp. podnik a verejná služba sa pritom výrazne neodlišujú od priemeru v rámci celej populácie.

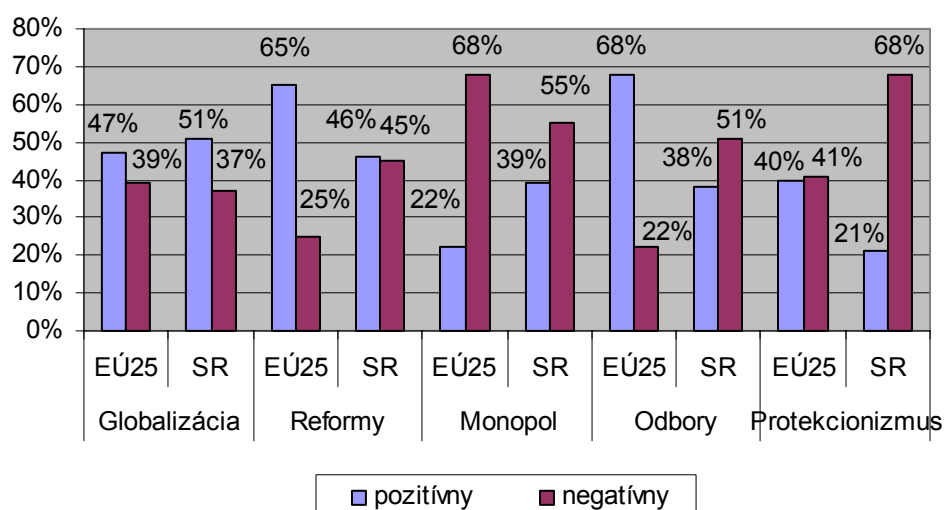
Aj v prípade mladej generácia však môžeme sledovať nekonzistentnosť v odpovediach týkajúcich sa pojmov voľný trh a konkurencia a to dokonca ešte vo väčšom rozsahu ako je to v rámci celej populácie.

Rozdiely v hodnotení pojmov sú aj medzi 15-24 ročnými študujúcimi Slovákami a rovnakou skupinou v rámci EÚ25. Zatiaľ čo názory na pojmy podnik, voľný trh alebo globalizácia sa takmer nelíšia, pojem sociálne zabezpečenie hodnotí v EÚ25 pozitívne 81 %, čo je o 9 percentuálnych bodov viac ako medzi slovenskými rovesníkmi. Podobne pojem konkurencia hodnotí v EÚ25 pozitívne 72 %, čo je o 10 percentuálnych bodov viac ako v SR. Ešte väčší rozdiel je pri pojme verejná služba, ktorý má pozitívny význam pre 71 % mladých v EÚ25, čo je o 17 percentuálnych bodov viac ako na Slovensku, pri pojme reformy, ktorý má pozitívny význam pre 65 % mladých v EÚ25, čo je o 19 percentuálnych bodov viac ako na Slovensku. Na druhej strane pojem monopol hodnotí negatívne 68 % mladých v EÚ25 čo je o 13 percentuálnych bodov viac ako na Slovensku. Najväčšie rozdiely medzi mladými Slovákami a ich rovesníkmi v Európe je pri pojmoch, protekcionizmus, ktorý má negatívny význam pre 68 % mladých Slovákov, čo je o 27 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25 a pri pojme odbory, ktorý má pozitívny význam pre 68 % mladých Európanov, čo je až o 30 percentuálnych bodov viac ako na Slovensku.

Význam pojmov - porovnanie SR a EÚ25 v skupine študujúcich vo veku 15-24 rokov (tab. 5)

Význam pojmov - porovnanie SR a EÚ25 v skupine študujúcich vo veku 15-24 rokov (tab. 6)

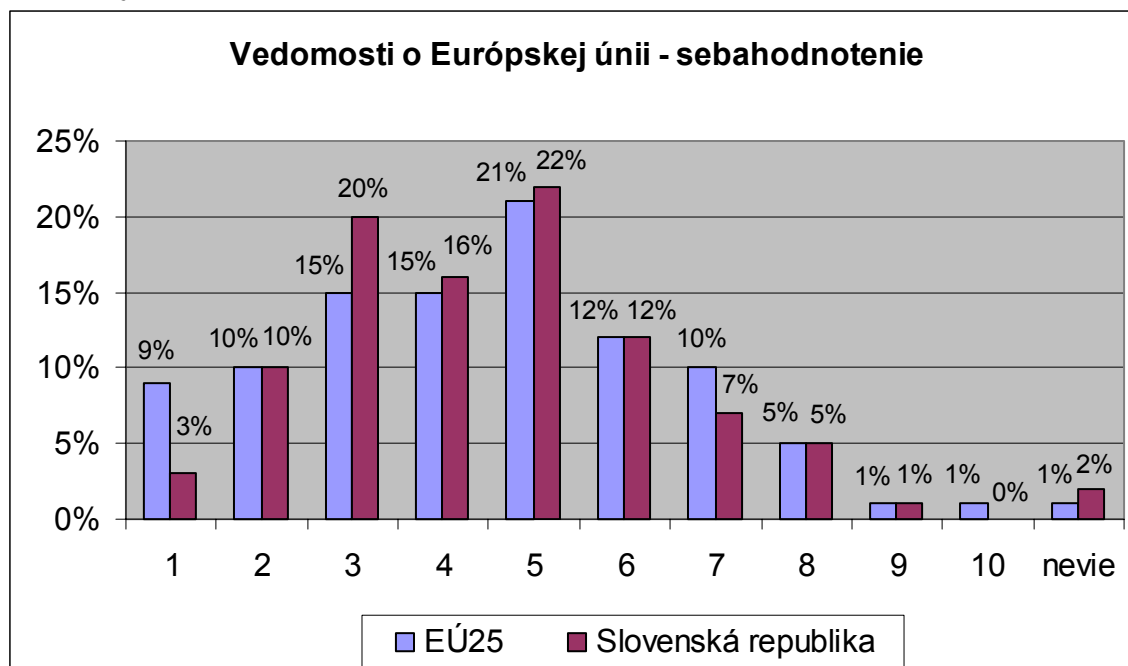
4. INFORMOVANOSŤ O EURÓPSKEJ ÚNII

4.1. ÚROVEŇ VEDOMOSTÍ (SEBAHODNOTENIE)

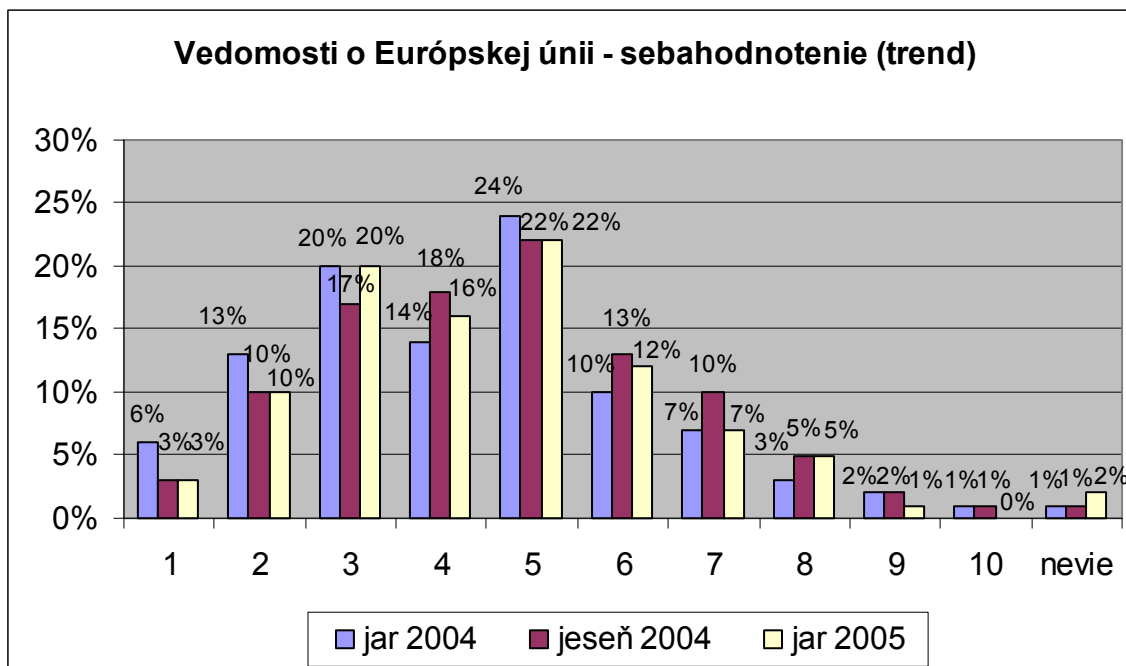
Pri úrovni znalostí treba rozlišovať subjektívnu a skutočnú úroveň znalostí, teda to čo si ľudia myslia, že o EÚ vedia a čo skutočne vedia.

Pri skúmaní subjektívnej úrovne znalostí mali respondenti ohodnotiť úroveň svojich vedomostí o Európskej únii, jej politikách a inštitúciách na danej škále. Z odpovedí na túto otázku vyplýva, že počet občanov SR, ktorí pociťujú nedostatok informácií, resp. majú pocit, že ich vedomosti o fungovaní Európskej únie sú nedostatočné výrazne prevyšuje počet občanov, ktorí majú subjektívny pocit, že ich vedomosti o EÚ sú dostatočné.

Otázka: Ako hodnotíte svoje znalosti o Európskej únii, jej politike a inštitúciách? Použite stupnicu od 1 do 10 kde jedna znamená „vôbec nič“ a desať znamená „veľmi veľa“.

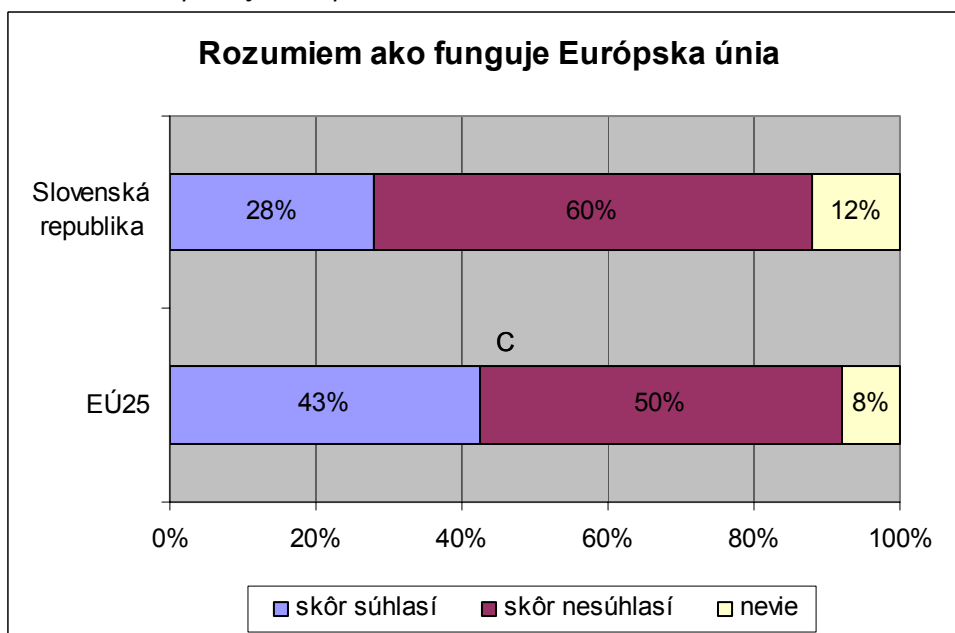

V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom Eurobarometer nedošlo k žiadnym významným zmenám v subjektívnom hodnotení svojich vedomostí o Európskej únii.

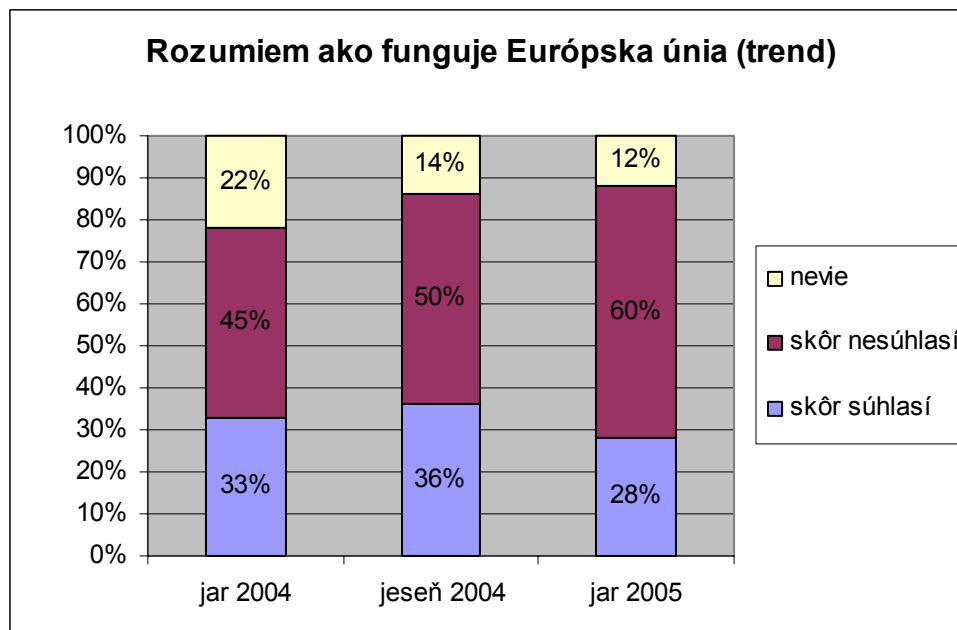

Pri ďalšom zisťovaní subjektívnej úrovni znalostí iba 28 % slovenských respondentov uviedlo, že rozumejú ako funguje Európska únia (v EÚ25 to bolo až 43 %) naopak až 60 % slovenských respondentov uviedlo, že nerozumejú ako pracuje Európska únia (v EÚ25 to bolo 43 %). Navyše až 12 % respondentov na túto otázku nevedelo odpovedať (v EÚ25 iba 8 %).

*Otázka: Povedzte mi prosím pre nasledujúci výrok, či s ním skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte:
Rozumiem ako pracuje Európska únia.*

Pri porovnaní výsledkov posledných troch prieskumov pritom môžeme konštatovať, že neustále stúpa počet tých, ktorí priznávajú, že nerozumejú, ako pracuje Európska únia. V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom je to nárast až o 10 percentuálnych bodov a v porovnaní s prieskumom uskutočneným pred rokom, je to nárast až o 15 percentuálnych bodov. Nárast počtu tých, ktorí tvrdia, že nerozumejú ako Európska únia funguje však na rozdiel od predchádzajúceho prieskumu Eurobarometer č. 62 nebol zaznamenaný iba „na úkor“ tých, ktorí sa k tejto téme v prieskume Eurobarometer č. 61 nevedeli vyjadriť, ale aj na úkor tých, ktorí ešte pred pol rokom tvrdili, že rozumejú, ako Európska únia funguje. To naznačuje, že problémom nie je iba nedostatok informácií, ale aj komplikovanosť systému inštitúcií a prijímania rozhodnutí a tvorby politik v Európskej únii, čo sťažuje jeho prehľadnosť a pochopenie.

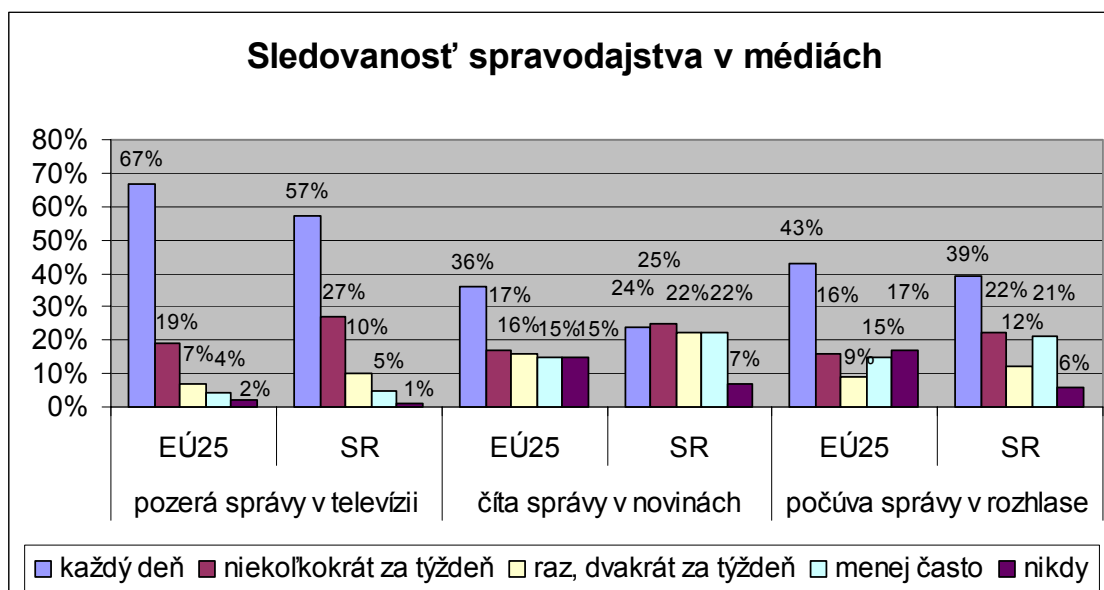

4.2. ZDROJE INFORMÁCIÍ

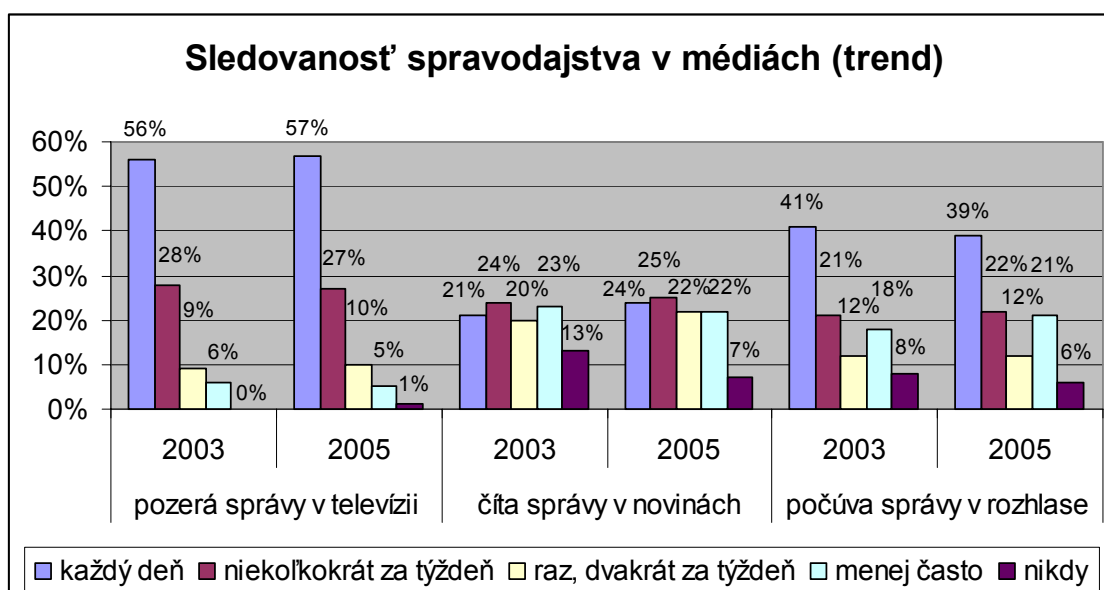
Z prieskumu Eurobarometer č. 63 jednoznačne vyplýva, že Slováci majú záujem o informácie o Európskej únii. Iba 8 % respondentov odpovedalo, že o takéto informácie nemá záujem, čo je približne na úrovni celoeurópskeho priemeru (10 %).

Ako najvplyvnejšie médium sa javí televízia, v ktorej pozerá spravodajstvo každý deň až 57 % Slovákov a 67 % občanov EÚ 25, na druhom mieste je rozhlas, v ktorom spravodajstvo každý deň počúva 39 % Slovákov a 43 % občanov EÚ25 a až na treťom mieste sa umiestnili noviny, v ktorých správy číta každý deň iba 24 % občanov SR a 36 % občanov EÚ25.

Otázka: Približne ako často pozeráte správy v televízii, čítate správy v novinách, počúvate správy v rozhlase?

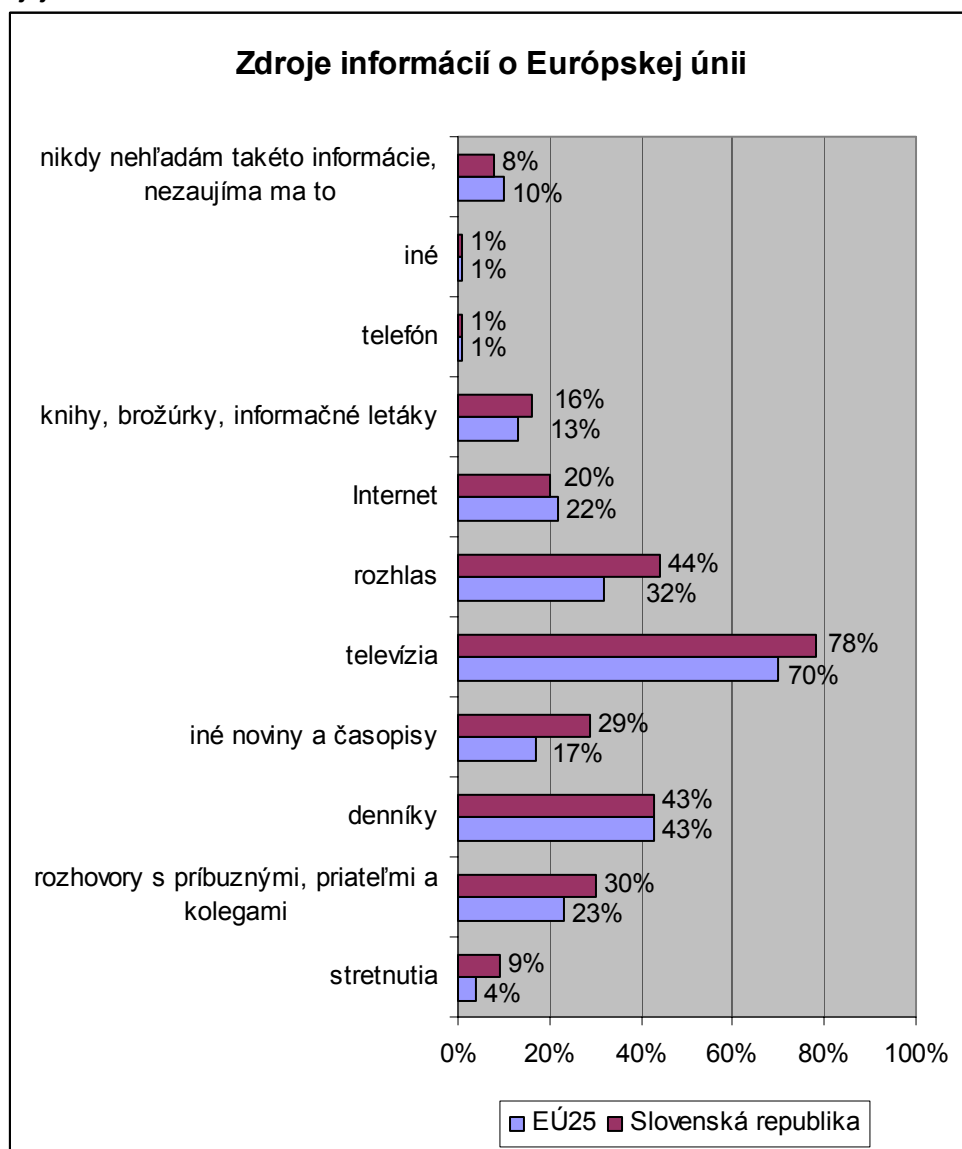
V porovnaní s predchádzajúcimi prieskumami nedošlo v sledovanosti spravodajstva v médiách na Slovensku k žiadnym významným posunom s výnimkou skutočnosti, že počet respondentov, ktorí tvrdia, že nikdy nečítajú správy v novinách poklesol oproti roku 2003 z 13 na 7 percent.

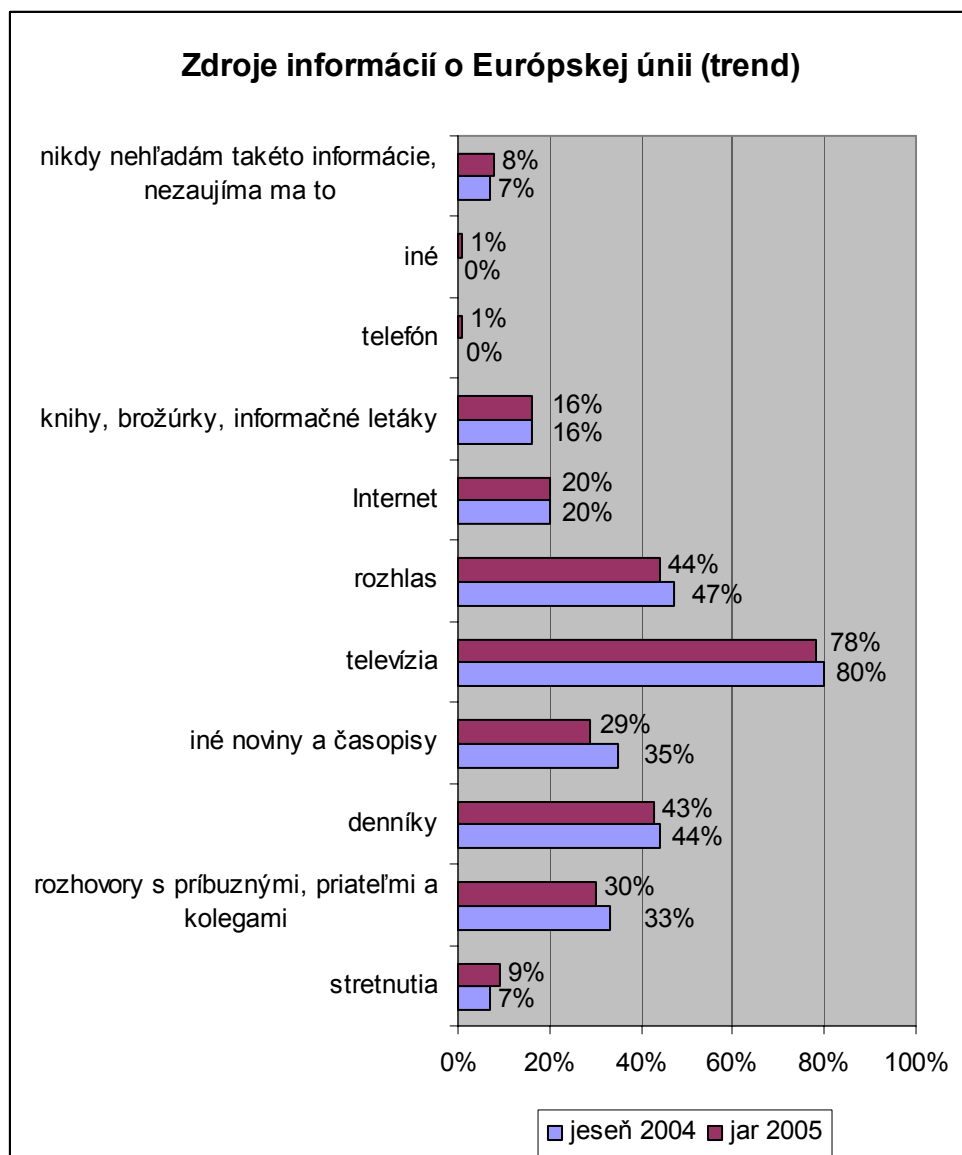

Najčastejším zdrojom informácií o Európskej únii zostáva naďalej televízia, ktorú ako najčastejšie používaný zdroj uviedlo 78 % respondentov, čo je o 2 percentuálne body menej ako v predchádzajúcom prieskume. Na druhom mieste je podobne ako v predchádzajúcom prieskume rozhlas, z ktorého získava informácie 44 % Slovákov, čo je mierny pokles o 3 percentuálne body oproti predchádzajúcemu prieskumu. Potvrdil sa však trend poklesu významu rozhlasu ako zdroja informácií o EÚ najmä v porovnaní s prieskumom uskutočneným na jar 2004, keď rozhlas ako zdroj informácií o EÚ uviedlo až 68 % slovenských respondentov. Na treťom mieste, sú denníky, ktoré na získavanie informácií o EÚ využíva 43 % respondentov. V prípade denníkov po predchádzajúcom výraznom prepade až o 18 percentuálnych bodov v období medzi prieskumami uskutočnenými na jar a na jeseň 2004 došlo k zastaveniu trendu poklesu. Trend poklesu však pokračoval v prípade časopisov (až o 6 percentuálnych bodov porovnaní s predchádzajúcim prieskumom Eurobarometer) a diskusií s príbuznými a priateľmi, ktoré Slováci v porovnaní s predchádzajúcimi prieskumami tiež menej využívajú ako informačný zdroj. Na rovnakej (a dosť nízkej) úrovni zostalo využitie Internetu, ktorý na získavanie informácií o EÚ využíva iba 20 % Slovákov, čo je však približne na úrovni celoeurópskeho priemeru (22 %).

Otázka: Ktoré z nasledujúcich zdrojov využívate, keď hľadáte informácie o Európskej únii, jej politike, o jej inštitúciách?

Z tohto prieskumu jednoznačne vyplýva, že aj napriek miernemu poklesu, význam a vplyv televízií pri sprostredkovaní informácií o Európskej únii je v porovnaní s ostatnými médiami výrazne vyšší a dá sa povedať že dominantný.

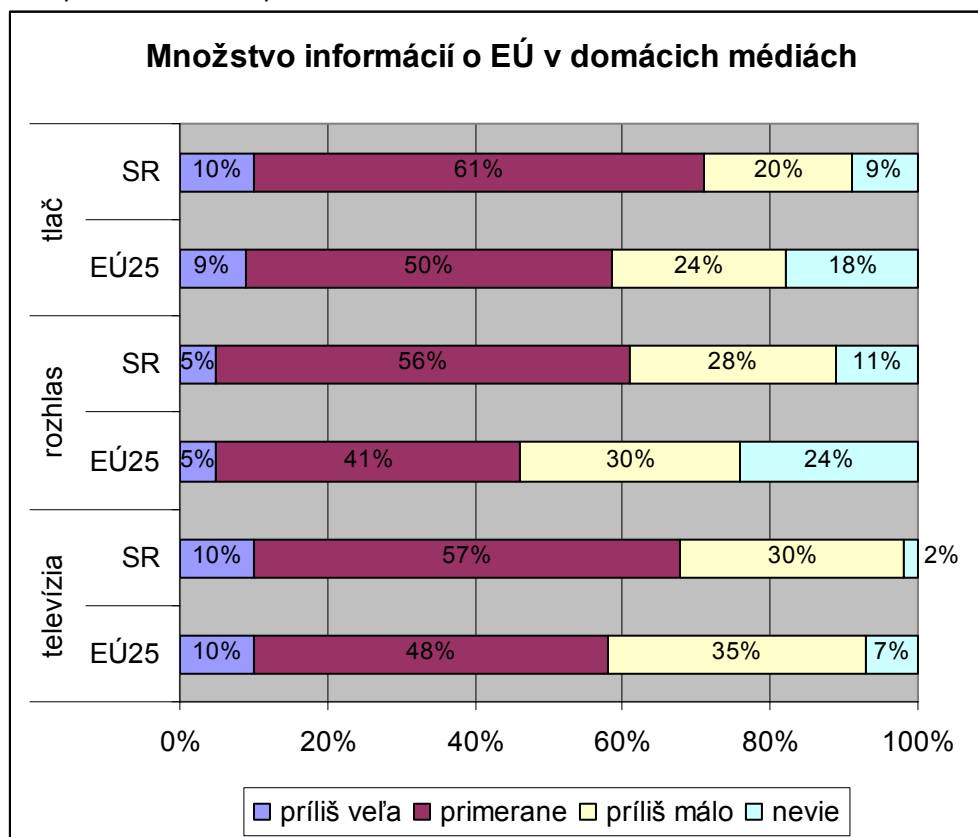

4.3. AKO DOMÁCE MÉDIÁ INFORMUJÚ O EÚ

Vzhľadom na to, že podľa predchádzajúcich informácií sú médiá hlavným a v porovnaní s inými zdrojmi (Internet, brožúry, knihy, stretnutia) dominantným zdrojom informácií o Európskej únii, je zaujímavý názor respondentov na to, akým spôsobom médiá o únii informujú.

Prevažná časť Slovákov si myslí, že objem informácií o Európskej únii, ktoré médiá sprostredkovávajú, je primeraný. V prípade tlače si to myslí až 59 % respondentov, v prípade televízií 57 % a v prípade rádií 56 % respondentov. Občanov, ktorí sa však myslia, že médiá informujú o EÚ príliš málo, je však až dva- až šesťkrát viac ako tých čo si naopak myslia, že médiá hovoria o Európskej únii až príliš veľa (20 % k 10 % v prípade tlače, 30 % k 10 % v prípade televízií a 28 % k 5 % v prípade rádií). Aj napriek tomu sa dá po porovnaní výsledkov prieskumu s odpoveďami respondentov v rámci EÚ25 konštatovať, že Slováci sú o niečo spokojnejší s objemom informácií o EÚ, ktoré im slovenské médiá prinášajú. Aj to je zrejme dôvod, prečo občania SR využívajú médiá na získavanie informácií o Európskej únii viac než občania v EÚ25.

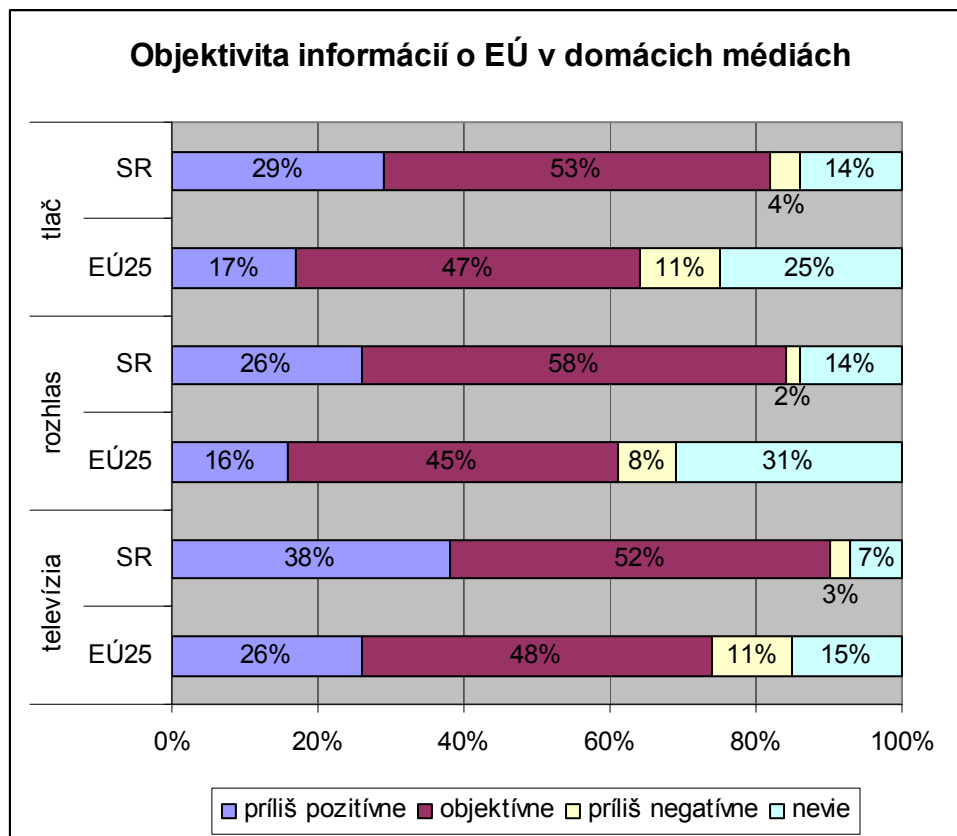
Otázka: Myslíte si vo všeobecnosti, že domáce televízie, rádiá a tlač hovoria o Európskej únii príliš veľa, primerane alebo príliš málo?

Vzhľadom na to, že v predchádzajúcich dvoch prieskumoch uskutočnených na jar a na jeseň 2004 sa táto otázka týkala médií všeobecne a nebola zameraná špecificky na televízie, rozhlas a tlač, nedá sa presne zistiť, ako sa za posledný rok zmenil názor občanov v pohľade na objem informácií o Európskej únii v médiách. V každom prípade môžeme povedať, že za uvedené obdobie nedošlo k dramatickým zmenám v názoroch dospeléj populácie.

Pokiaľ ide o objektivitu slovenských médií pri informovaní o Európskej únii, väčšina občanov si myslí, že médiá informujú objektívne. V prípade rozhlasu si to myslí 58 % občanov, v prípade tlače 53 % a v prípade televízie si to myslí 52 % občanov. U všetkých troch médií majú Slováci väčšiu vieru v ich objektivitu, ako je to v prípade celoeurópskeho priemeru. Výrazný rozdiel medzi občanmi Slovenskej republiky a občanmi EÚ25 je aj v tom, že výrazne viac Slovákov si myslí, že médiá informujú o EÚ príliš pozitívne (38 % k 26 % v prípade televízií, 29 % k 17 % v prípade tlače a 26 % k 16 % v prípade rádií). Na druhej strane oveľa menej Slovákov si myslí, že médiá informujú o EÚ príliš negatívne. To je výrazný rozdiel v porovnaní s celoeurópskym priemerom. Informácie sprostredkované televíziou považuje za príliš negatívne 11 % občanov EÚ25 (3 % v SR), tlačou tiež 11 % (4 % v SR) a rozhlasom 8 % (2 % v SR).

Otázka: Myslíte si, že domáce televízie, rádiá a tlač hovoria o Európskej únii príliš pozitívne, objektívne alebo príliš negatívne?

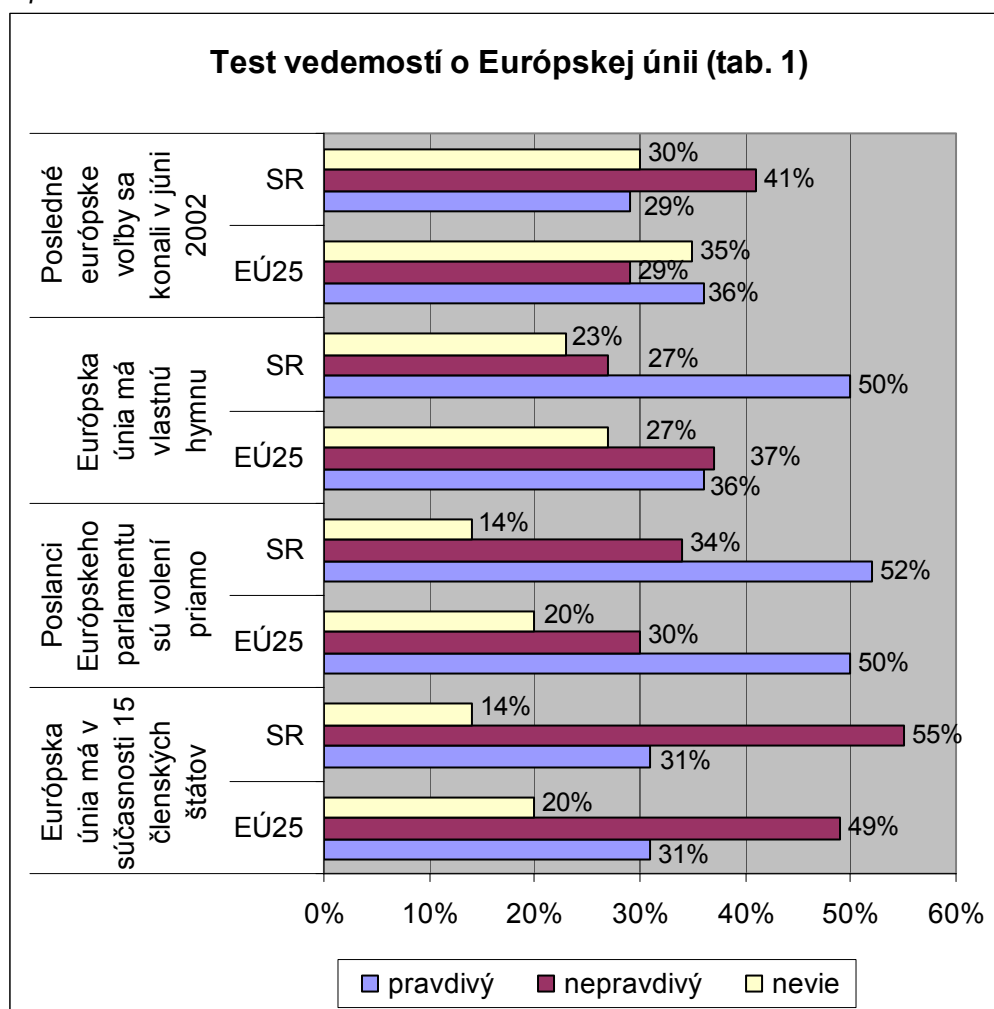

Podobne ako pri otázke týkajúcej sa objemu informácií nie je možné vysloviť jednoznačné tvrdenia o trendoch, vzhľadom na rozdielne kategórie v ktorých sa zisťoval názor respondentov.

4.5. SKUTOČNÉ VEDOMOSTI

V ďalšom zisťovaní sa skúmali skutočné vedomosti o Európskej únii, pričom odpovede neboli veľmi presvedčujúce. Až 31 % slovenských respondentov si myslí (a mýli sa), že Európska únia má momentálne 15 členov. Rovnaký výsledok bol dosiahnutý aj v celoeurópskom priemere. V porovnaní s celoeurópskym priemerom môžeme konštatovať, že iba 27 % respondentov si mylne myslí, že EÚ nemá svoju hymnu (37 % v EÚ25). Vzhľadom na nízku volebnú účasť na voľbách do Európskeho parlamentu nie je prekvapujúce, že 34 % Slovákov si myslí (a opäť sa mýli), že členovia Európskeho parlamentu nie sú volení priamo občanmi EÚ (30 % v EÚ25). Paradoxne k predchádzajúcej odpovedi iba 29 % Slovákov mylne odpovedalo, že posledné voľby do Európskeho parlamentu boli v júni 2002 (v skutočnosti boli v júni 2004 a volebná účasť na Slovensku bola na úrovni 17 %). V EÚ25 na poslednú otázku odpovedalo nesprávne dokonca až 36 % respondentov, hoci volebná účasť v ostatných krajinách Európskej únie bola vyššia ako na Slovensku.

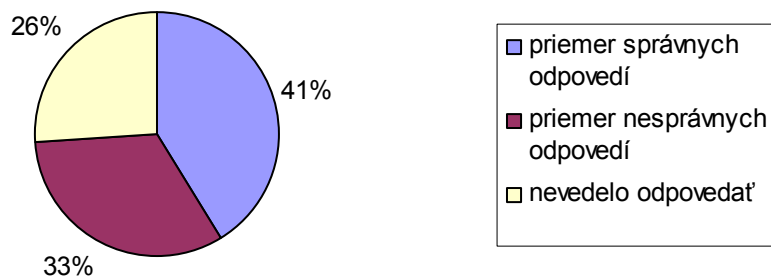
Otázka: Mohli by ste povedať, či sú nasledujúce výroky o Európskej únii podľa Vás pravdivé alebo nepravdivé?

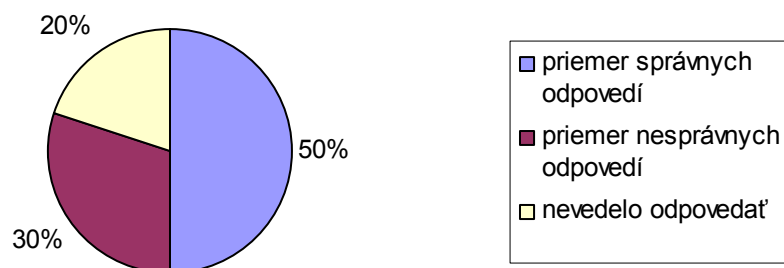
Z týchto odpovedí vyplýva, že ešte stále existujú značné rezervy v úrovni vedomostí slovenských občanov o Európskej únii, obzvlášť ak vezmeme v úvahu, že otázky sa týkali iba najzákladnejších faktov o EÚ a prieskum sa nevenoval tomu, do akej miery občania SR a EÚ25 poznajú kompetencie jednotlivých inštitúcií EÚ, ich agendu, vzájomné vzťahy a aktuálne problémy, ktorými sa únia a jej jednotlivé inštitúcie zaoberajú. Možno oprávnenne predpokladať, že v prípade týchto zložitejších otázok by vedomosti občanov Európskej únie, vrátane slovenských, boli ešte výrazne nižšie.

Na druhej strane treba povedať, že úroveň vedomostí slovenských respondentov je mierne lepšia ako je celoeurópsky priemer.

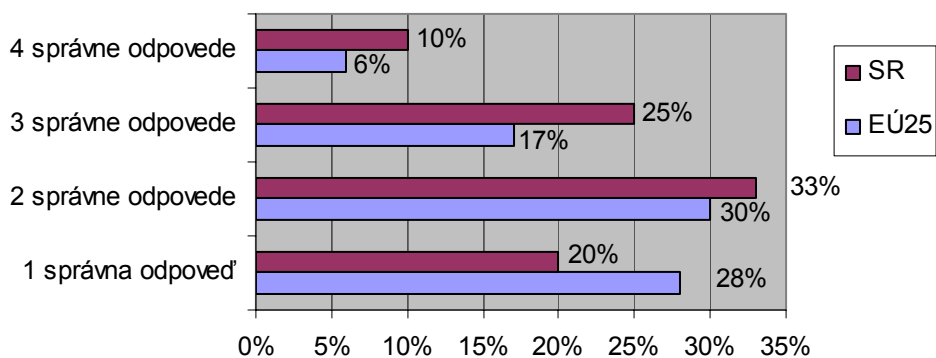
Test vedomostí o Európskej únii - EÚ25 (tab. 2)

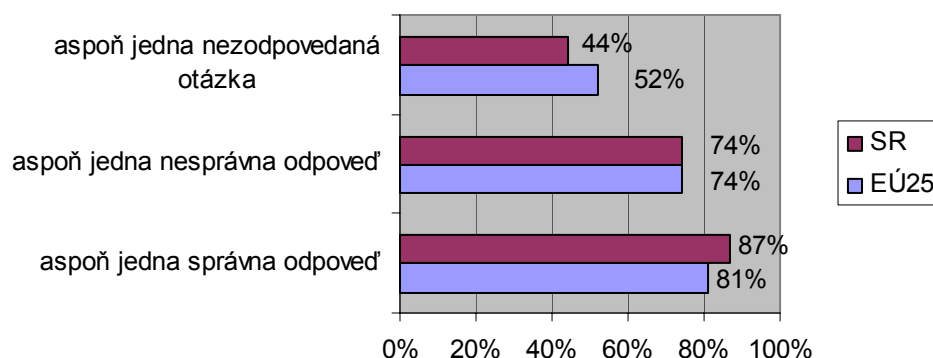
Test vedomostí o Európskej únii - SR (tab. 3)

Test vedomostí o Európskej únii - Počet správnych odpovedí (tab. 4)

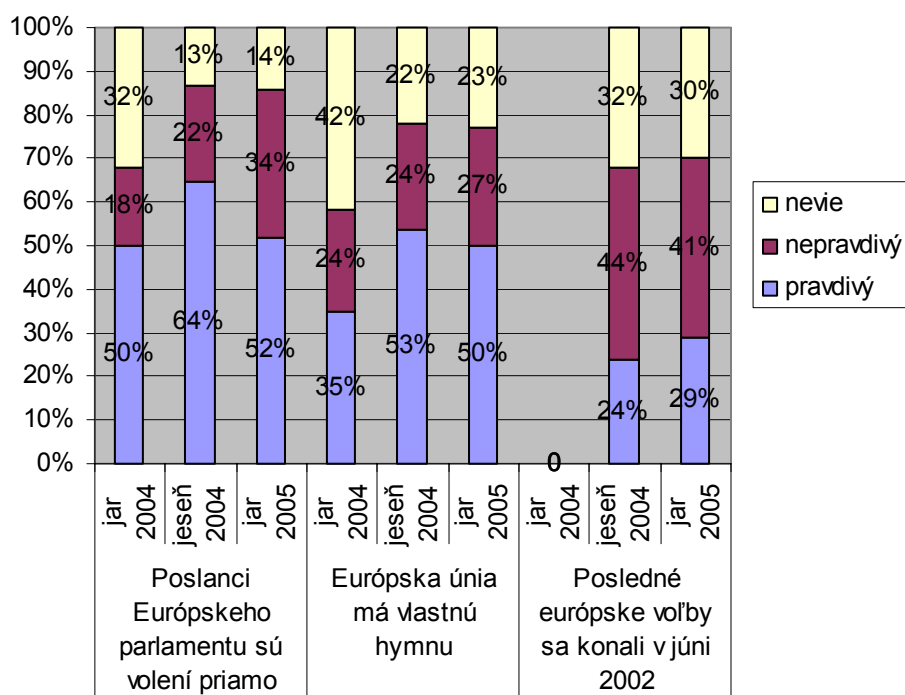

Test vedomostí o Európskej únii - Počet správnych odpovedí (tab. 5)

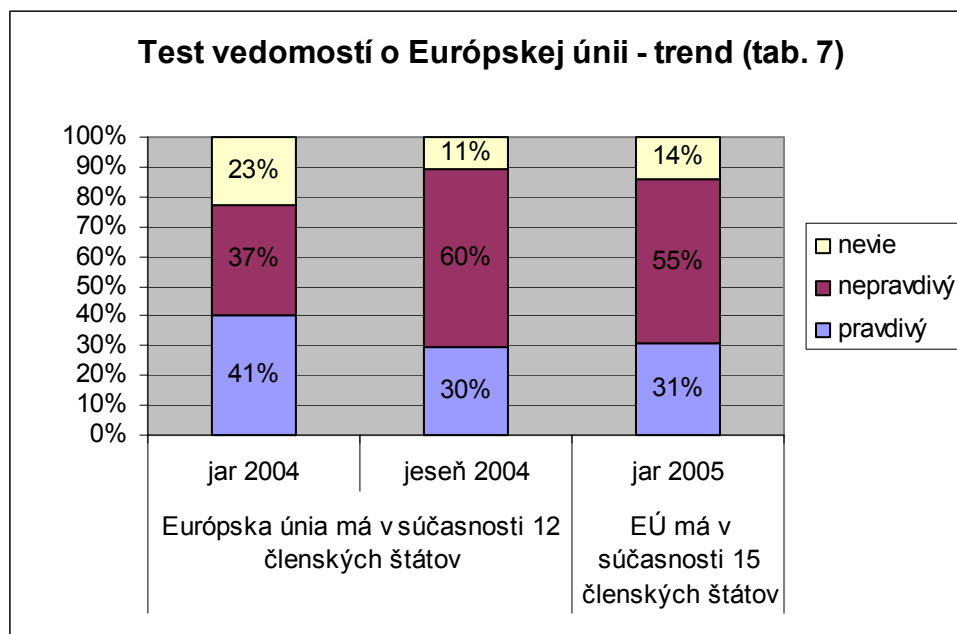

V porovnaní s predchádzajúcimi prieskumami Eurobarometer možno pozorovať kolísanie informovanosti. Napríklad kým na jar 2004 iba 35 % respondentov vedelo, že EÚ má vlastnú hymnu, na jeseň 2004 to bolo už 53 % a na jar 2005 50 %. Na druhej strane na jar roku 2004 iba 50 % slovenských respondentov vedelo, že poslanci Európskeho parlamentu sú volení priamo, na jeseň 2004 ich podiel stúpol na 64 %, ale na jar roku 2005 správne odpovedalo opäť iba 52 % respondentov. Naopak počet tých respondentov, ktorí si myslia, že poslanci Európskeho parlamentu nie sú volení priamo, stúpal od jari 2004 do jesene 2004 z 18 na 22 % a na jar 2005 dosiahol úroveň až 34 %. Napriek tomu, že od posledných volieb do Európskeho parlamentu uplynul v čase konania tohto prieskumu iba jeden rok, od predchádzajúceho prieskumu uskutočneného na jeseň 2004 stúpol počet tých, ktorí si myslia, že voľby sa naposledy konali v roku 2002, z 24 na 29 %.

Test vedomostí o Európskej únii - trend (tab. 6)

O medzerách vo vedomostiach slovenských občanov svedčia aj odpovede na otázku koľko členov má Európska únia. Na jar 2004, v čase pred posledným rozšírením EÚ o desať nových členov, keď únia mala 15 členov, sa až 41 % respondentov priklonilo k názoru, že EÚ má 12 členov (únia mala 12 členov do decembra 1994). Na jeseň 2004, keď po rozšírení mala únia už 25 členov, sa 30 % respondentov priklonilo k názoru, že EÚ má 12 členov. A na jar 2005 sa 31 % respondentov priklonilo k názoru, že EÚ má 15 členov.

V každom prípade, ako už bolo konštatované, toto sú iba najzákladnejšie informácie o EÚ, ktoré nehovoria nič o úrovni pochopenia zložitých mechanizmov tvorby európskych noriem a prijímania rozhodnutí na úrovni Európskej únie.

Preto sa prieskum zameriaval aj na odbornejšiu tému akou je rozpočet. Konkrétne sa zisťovalo, či občania vedia, na čo sa míňa najväčšia časť rozpočtu Európskej únie (v roku 2004 sa 44 % rozpočtu minulo na poľnohospodárstvo v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky, v roku 2003 sa na poľnohospodárstvo minulo až 45 % rozpočtu EÚ).

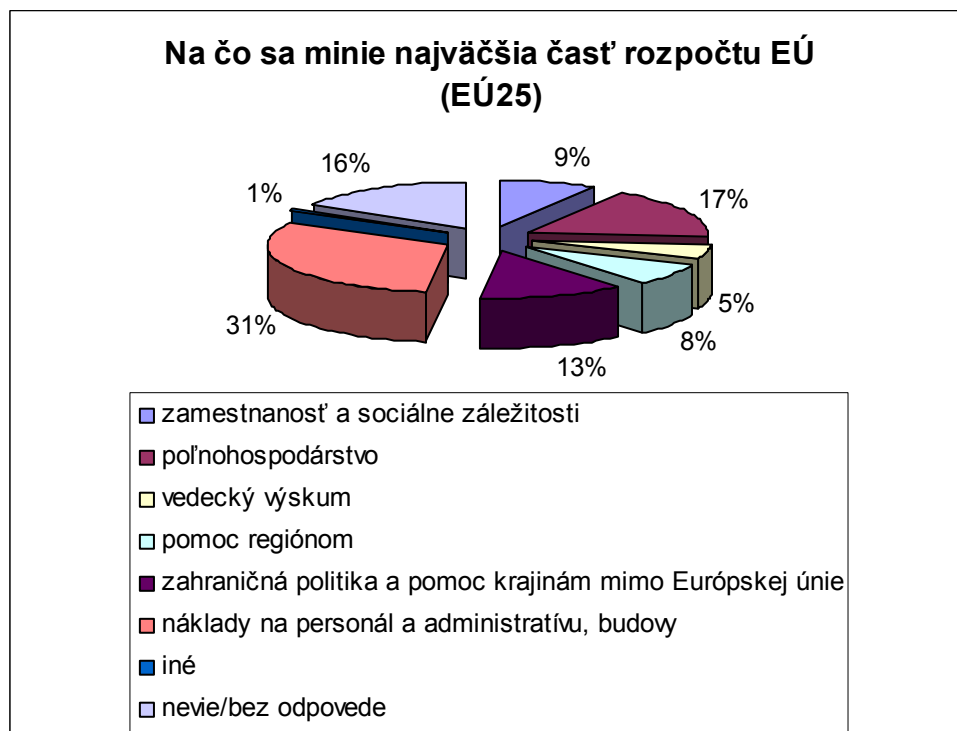
Prieskum Eurobarometer č. 63 potvrdil, že občania Slovenska nemajú vôbec jasno v tom, na aké účely sa využíva rozpočet Európskej únie. Až 34 % Slovákov si myslí, že najväčšia časť rozpočtu EÚ sa používa na administratívne a personálne náklady, 16 % si myslí, že najväčšiu časť svojich peňazí únia míňa na zahraničnú politiku a pomoc nečlenským krajinám, 14 % si myslí, že únia najviac míňa na pomoc regiónom a 13 % respondentov nevedelo na túto otázku odpovedať.

Otázka: Na ktorú z nasledujúcich oblastí, podľa Vás, Európska únia míňa najviac prostriedkov zo svojho rozpočtu?

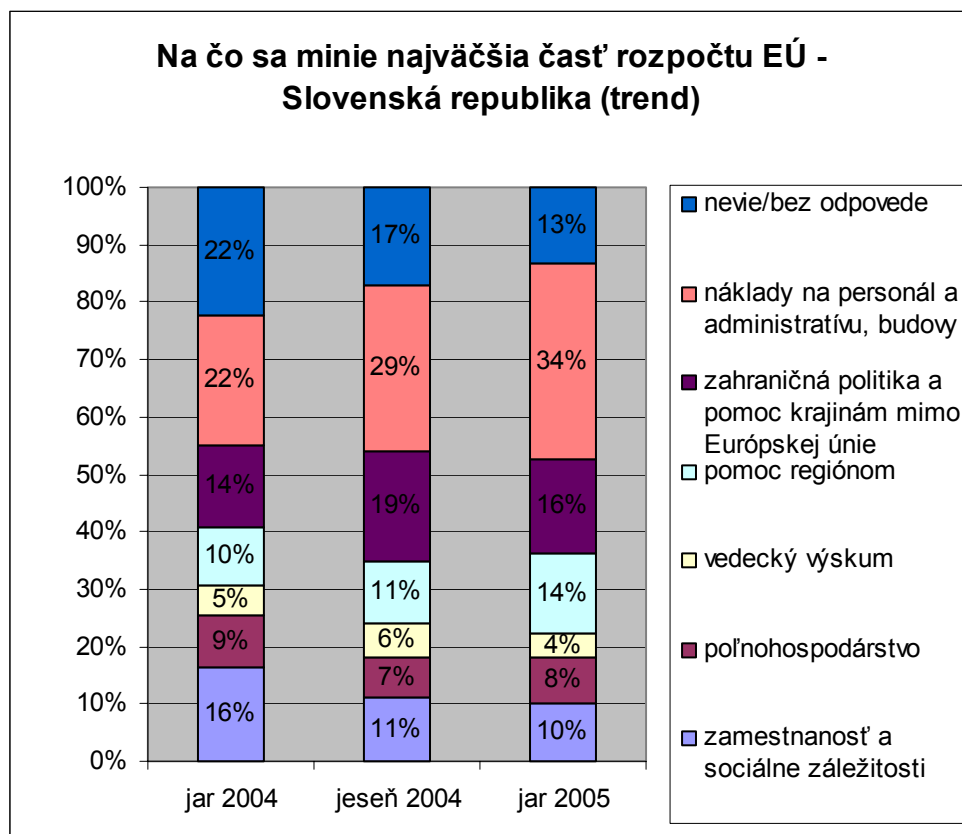

Iba 8 % slovenských respondentov odpovedalo správne, že najväčšia časť rozpočtu Európskej únie sa využíva na podporu poľnohospodárstva v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky. V rámci EÚ25 označilo poľnohospodárstvo ako príjemcu najväčšieho balíka peňazí z rozpočtu únie 17 % respondentov, čo je síce dvojnásobok počtu slovenských účastníkov prieskumu, tiež je to však alarmujúco nízke číslo.

Navyše v prípade slovenských občanov môžeme v porovnaní s predchádzajúcimi prieskumami pozorovať nárast v počte tých, ktorí si myslia, že najväčšia časť rozpočtu Európskej únie sa vynakladá na administratívne a personálne náklady (o 5 percentuálnych bodov v porovnaní s prieskumom uskutočneným na jeseň 2004 a až o 12 percentuálnych bodov v porovnaní s prieskumom uskutočneným na jar 2004).

V počte tých, ktorí správne označujú za hlavného konzumenta najväčšej časti rozpočtu Európskej únie poľnohospodárstvo nenastala za posledný rok žiadna významná zmena. V oblasti informovania občanov členských štátov o rozpočte EÚ má teda únia značný deficit.

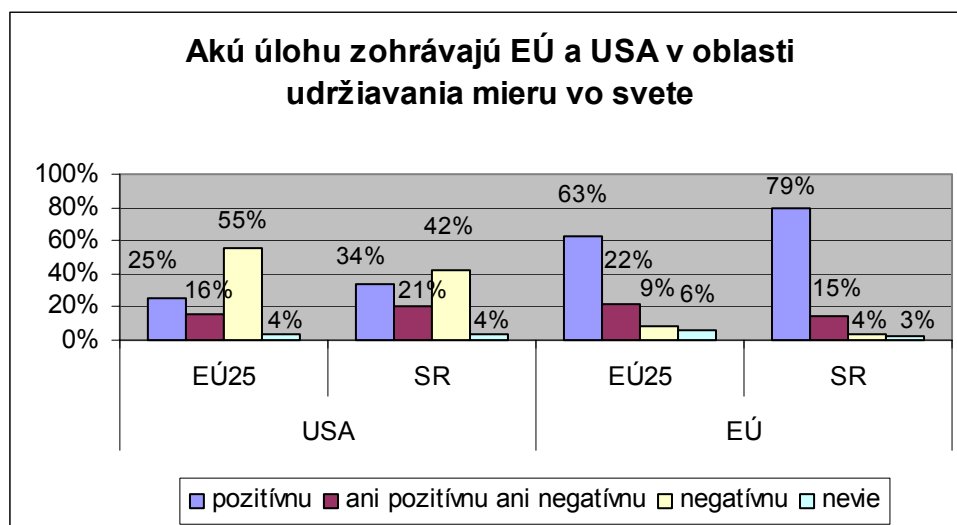

5. ÚLOHA EÚ VO SVETE

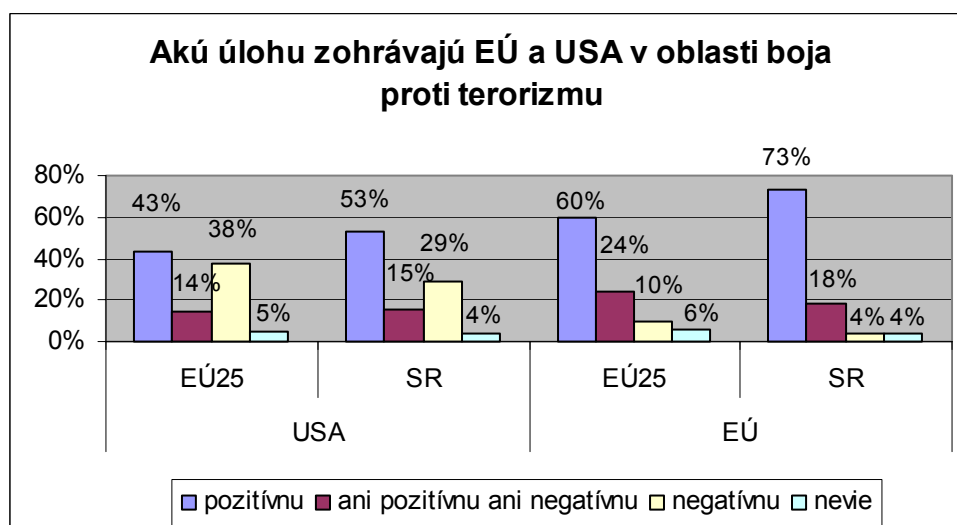
5.1. POLITICKÁ SFÉRA

Občania Slovenskej republiky vnímajú úlohu Európskej únie vo svetovej politike prevažne pozitívne a dokonca pozitívnejšie než je tomu v celoeurópskom priemere. Úlohu EÚ pri udržiavaní mieru vo svete vníma pozitívne až 79 % občanov Slovenska, čo je o 16 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25. Naproti tomu úlohu USA pri udržiavaní mieru vo svete vníma na Slovensku pozitívne iba 34 % občanov, čo je však stále o 12 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25.

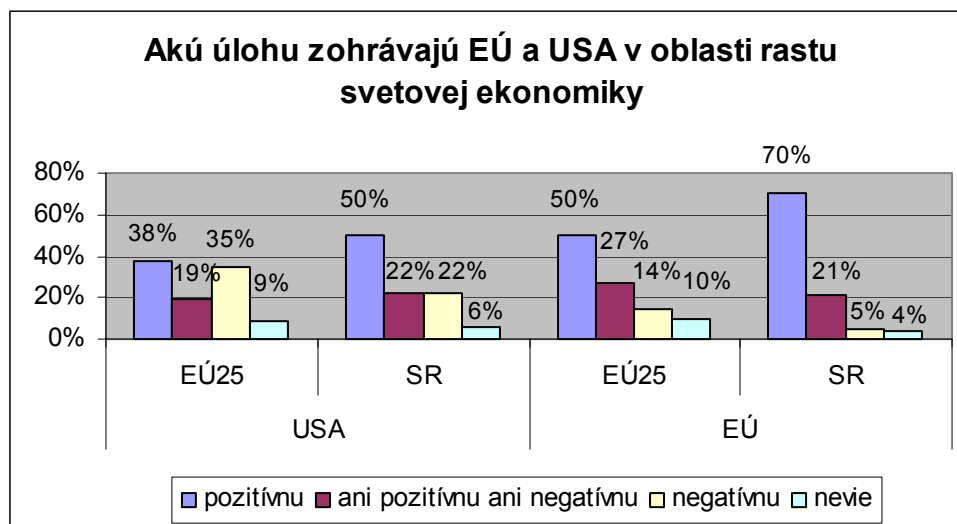
Otázka: Podľa Vášho názoru, by ste povedali, že Spojené štáty (USA), resp. Európska únia, majú sklon zohrávať v nasledujúcich záležitostiach pozitívnu, negatívnu, alebo ani pozitívnu ani negatívnu úlohu?

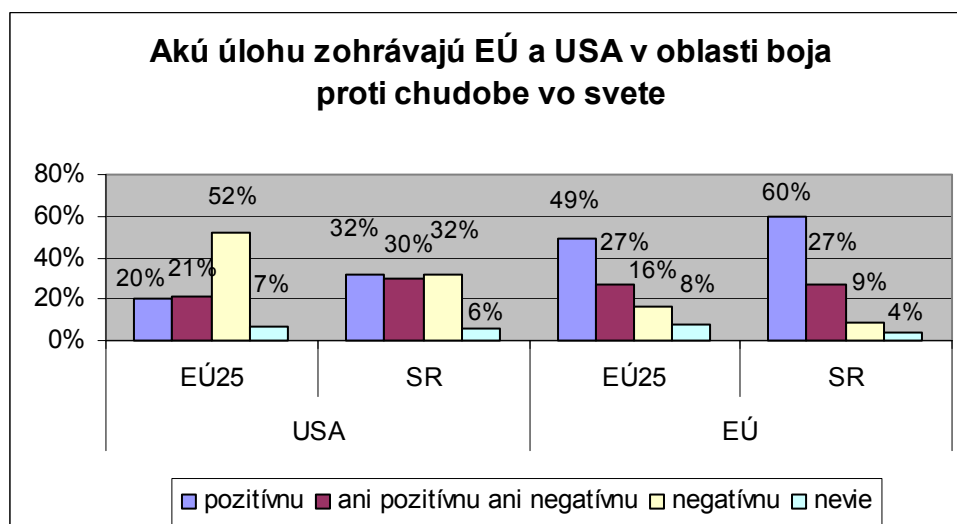
Takmer rovnako pozitívne vnímajú Slováci aj úlohu EÚ v boji proti terorizmu. K pozitívnemu hodnoteniu sa priklonilo 73 % slovenských respondentov, čo je o 13 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25. V prípade boja proti terorizmu však občania Slovenskej republiky hodnotia pozitívnejšie aj úlohu USA. K pozitívnemu hodnoteniu sa priklonilo 53 % respondentov, čo je o 10 percentuálnych bodov viac ako v rámci EÚ25.

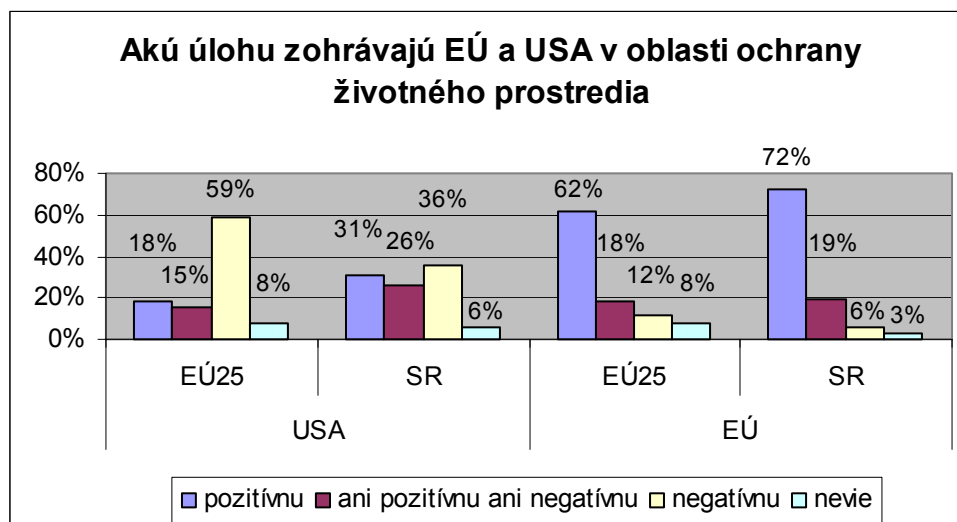
Najväčší rozdiel medzi odpoveďami slovenských respondentov a respondentov z EÚ25 bol v prípade názoru na úlohu EÚ v oblasti rastu svetovej ekonomiky. Na Slovensku si až 70 % občanov myslí, že únia zohráva pozitívnu úlohu v oblasti rastu svetovej ekonomiky, čo je o 20 percentuálnych bodov viac ako v celoeurópskom priemere. Rozdiel v názoroch na úlohu USA v oblasti rastu svetovej ekonomiky bol výrazne menší. Pozitívne ho hodnotí 50 % Slovákov čo je o 12 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25.

Slováci hodnotia pozitívne aj úlohu EÚ v oblasti boja proti chudobe. K takémuto hodnoteniu sa priklonilo 60 % respondentov čo je o 11 percentuálnych bodov viac ako v rámci EÚ25. Úlohu USA v oblasti boja proti chudobe hodnotí pozitívne iba 32 % občanov Slovenskej republiky, čo je o 12 % viac ako v EÚ25.

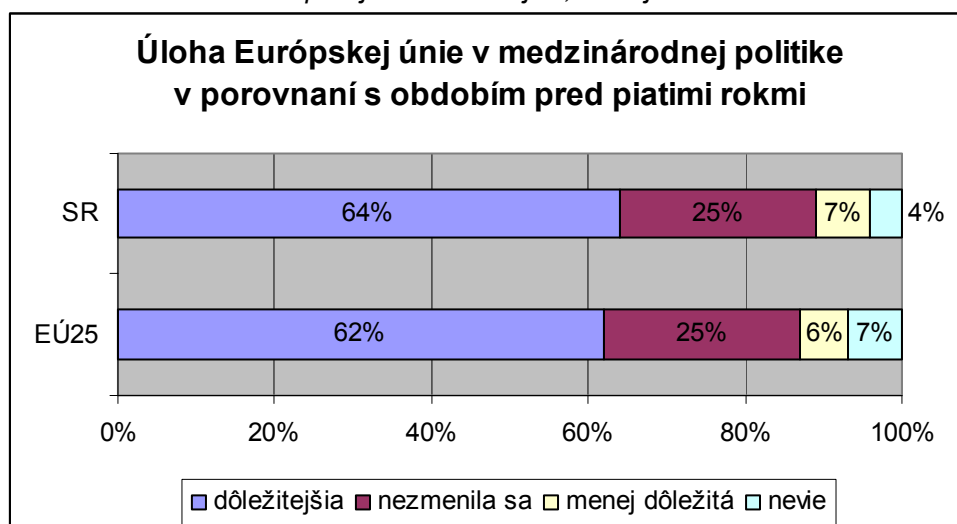
Mimoriadne vysoko pozitívne hodnotia občania Slovenskej republiky aj úlohu Európskej únie v oblasti ochrany životného prostredia. Pozitívne túto úlohu hodnotí 72 % respondentov, čo je o 10 percentuálnych bodov viac ako v rámci EÚ25. Naopak iba 31 % Slovákov hodnotí pozitívne úlohu USA v oblasti ochrany prírody, aj to je však o 13 percentuálnych bodov viac ako v celoeurópskom priemere.

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že občania Slovenskej republiky hodnotia úlohu Európskej únie v rôznych oblastiach svetovej politiky vysoko pozitívne, pozitívnejšie než úlohu, ktorú v týchto oblastiach zohrávajú USA. Slováci však úlohu USA nehodnotia tak negatívne, ako je tomu v celoeurópskom priemere.

Až 64 % slovenských občanov si zároveň myslí, že úloha Európskej únie je v súčasnosti dôležitejšia, než tomu bolo pred piatimi rokmi, čo je na úrovni celoeurópskeho priemeru.

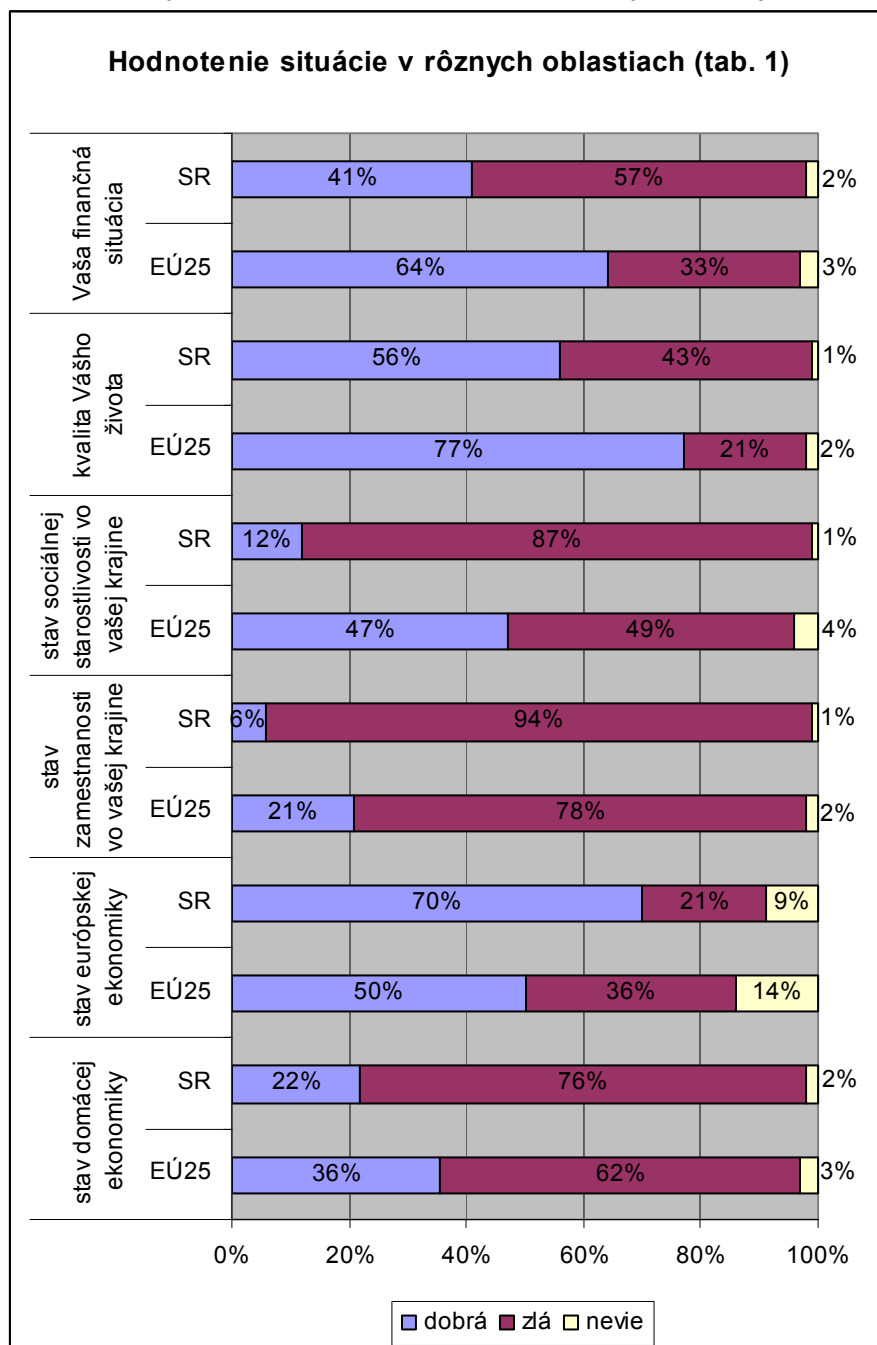
Otázka: A vo všeobecnosti, povedali by ste, že v porovnaní so stavom pred piatimi rokmi, je medzinárodná úloha Európskej únie dôležitejšia, menej dôležitá alebo sa nezmenila?

5.2. EKONOMIKA

Aj keď občania Slovenskej republiky začínajú byť v pohľade do budúcnosti optimistickejší ako tomu bolo v minulosti, pri hodnotení súčasnej situácie v rôznych ekonomických oblastiach a kategóriách sú stále skôr kritickejší a pesimistickejší ako je celoeurópsky priemer. Svoju finančnú situáciu vníma pozitívne iba 41 % Slovákov, čo je o 23 percentuálnych bodov menej ako v EÚ25. Kvalitu svojho života vníma pozitívne 56 % občanov SR, čo je o 21 percentuálnych bodov menej ako v EÚ25.

Otázka: Ako by ste hodnotili súčasnú situáciu v každej z nasledujúcich oblastí?

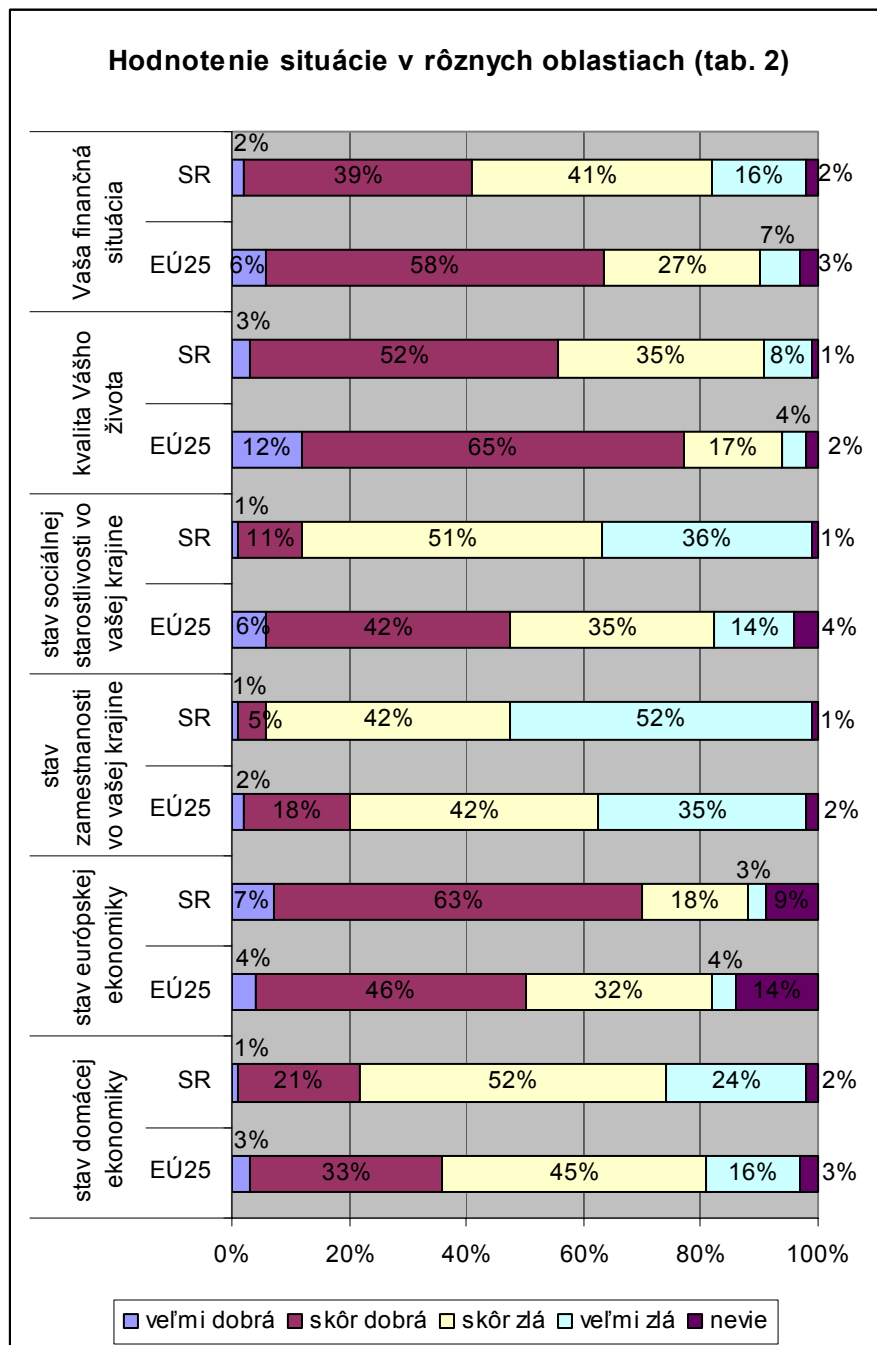

Ako dobrú vníma situáciu v oblasti zamestnanosti vo svojej krajine iba 6 % občanov Slovenskej republiky, čo je o 15 percentuálnych bodov menej ako v EÚ25. Stav sociálnej starostlivosti vo svojej krajine hodnotí ako dobrý 12 % Slovákov, čo je o priepastných

35 percentuálnych bodov menej ako v EÚ25 a stav domácej ekonomiky hodnotí ako dobrý 22 % občanov, čo je o 14 percentuálnych bodov menej ako v celoeurópskom priemere.

Na druhej strane, úplne iné názory prezentovali respondenti na stav európskej ekonomiky. Až 70 % slovenských respondentov považuje stav európskej ekonomiky za dobrý, zatiaľ čo v EÚ 25 si to myslí iba rovná polovica respondentov.

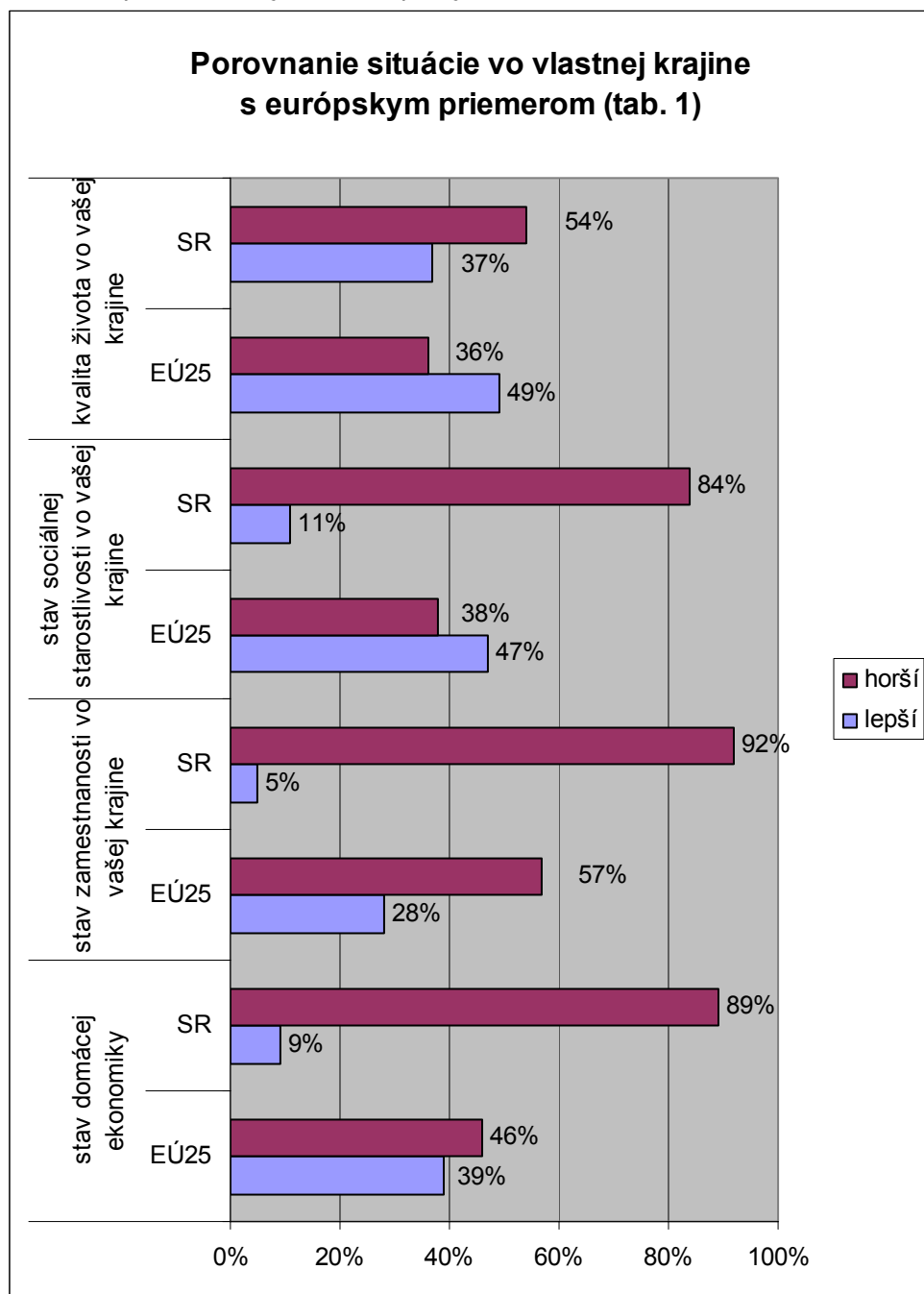
Aj v tomto prípade sa potvrdzuje tendencia občanov Slovenskej republiky, hodnotiť domácu situáciu negatívnejšie, ako je celoeurópsky priemer a naopak európsku situáciu pozitívnejšie než je tomu v rámci EÚ25. To sa naplno prejavilo pri odpovediach na otázky, ktorým sa venuje nasledujúca kapitola.

5.3. NÁRODNÁ A EURÓPSKA EKONOMIKA

Pokiaľ ide porovnanie rôznych sociálno-ekonomických aspektov na národnej a európskej úrovni, najväčší rozdiel medzi odpoveďami slovenských respondentov a celoeurópskym priemerom bol v otázke týkajúcej sa stavu sociálnej starostlivosti. Stav sociálnej starostlivosti vo svojej krajine v porovnaní s európskym priemerom hodnotí ako horší 84 % občanov SR, čo je o 46 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25. Stav domácej ekonomiky v porovnaní s európskym priemerom hodnotí ako horší 89 % Slovákov, čo je o 43 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25. Stav zamestnanosti v porovnaní s európskym priemerom hodnotí ako horší síce až 92 % slovenských respondentov, ale v porovnaní s EÚ25 je to „iba“ o 35 percentuálnych bodov viac.

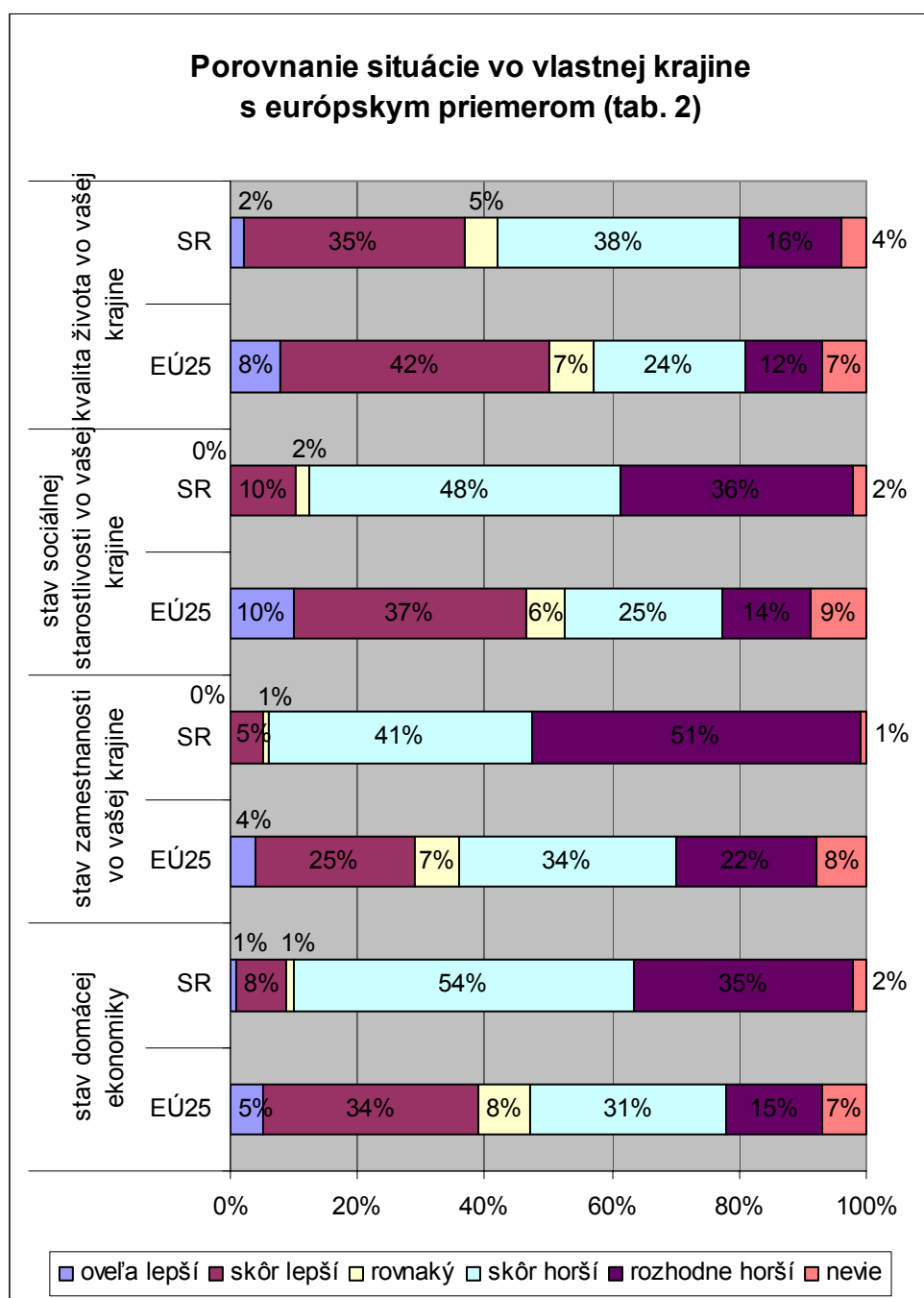
Otázka: V každej z nasledujúcich oblastí mi prosím povedzte, či je situácia na Slovensku lepšia alebo horšia ako priemer v krajinách Európskej únie?

Vzhľadom na predchádzajúce odpovede pôsobí možno trochu prekvapujúco, že „iba“ 54 % Slovákov si myslí, že kvalita života je na Slovensku horšia ako je európsky priemer, čo je „iba“ o 18 percentuálnych bodov viac ako v rámci EÚ25. Naopak 37 % Slovákov si myslí, že kvalita života na Slovensku je lepšia ako je európsky priemer, čo je „iba“ o 12 percentuálnych bodov menej ako v EÚ25. Z týchto odpovedí vyplýva, že pre Slovákov sa kvalita života nespája iba so sociálno-ekonomickými kritériami.

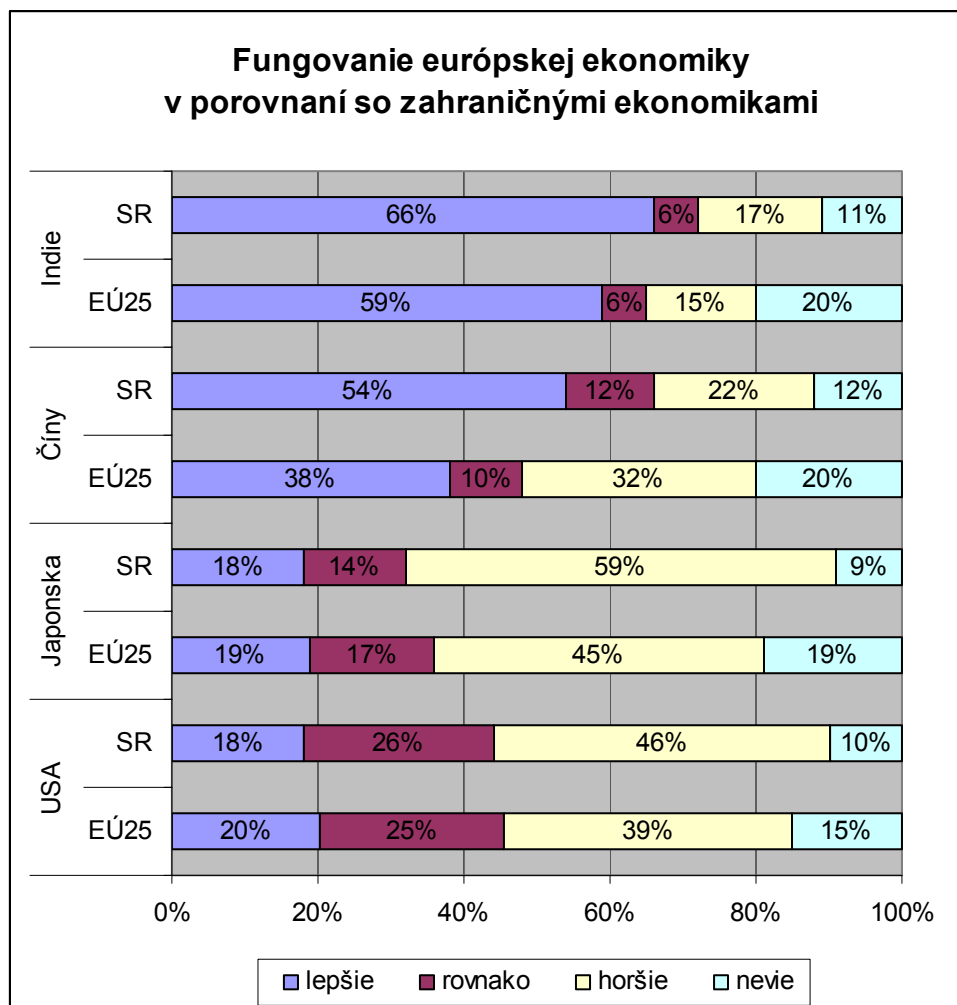
Zatiaľ čo Slováci hodnotia vo všetkých uvedených otázkach stav vo svojej krajine ako jednoznačne horší v porovnaní s európskym priemerom, v EÚ25 boli hodnotenia v troch prípadoch prevažne pozitívne a v dvoch prípadoch prevažne negatívne. Iba v prípade stavu zamestnanosti vo vlastnej krajine hodnotila nadpolovičná väčšina respondentov z EÚ25 situáciu ako horšiu než je európsky priemer.

5.4. MEDZINÁRODNÁ ÚROVEŇ

Európska ekonomika podľa Slovákov funguje lepšie ako ekonomika indická alebo čínska. V prípade porovnania s ekonomikou Indie sa názor Slovákov výrazne nelíši od celoeurópskeho priemeru, keď tento pozitívny názor zdieľa o 7 percentuálnych bodov menej občanov EÚ25, čo je však stále nadpolovičná väčšina. V prípade porovnania s ekonomikou Číny však už občania EÚ25 nezdediajú pozitívny, či optimistický pohľad dospelaj slovenskej populácie, keď tento pozitívny pohľad zdieľa až o 16 percentuálnych bodov menej občanov EÚ25. Naopak, slovenskí občania hodnotia európsku ekonomiku ako horšiu v porovnaní s japonskou a americkou. Navyše, názor slovenských občanov na túto otázku je o niečo negatívnejší ako u občanov EÚ25. Európsku ekonomiku považuje za horšiu ako ekonomiku USA 46 % Slovákov, čo je o 7 percentuálnych bodov viac ako v celoeurópskom priemere. V porovnaní s ekonomikou Japonska hodnotí európsku ekonomiku ako horšiu až 59 % občanov SR, čo je o 14 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25.

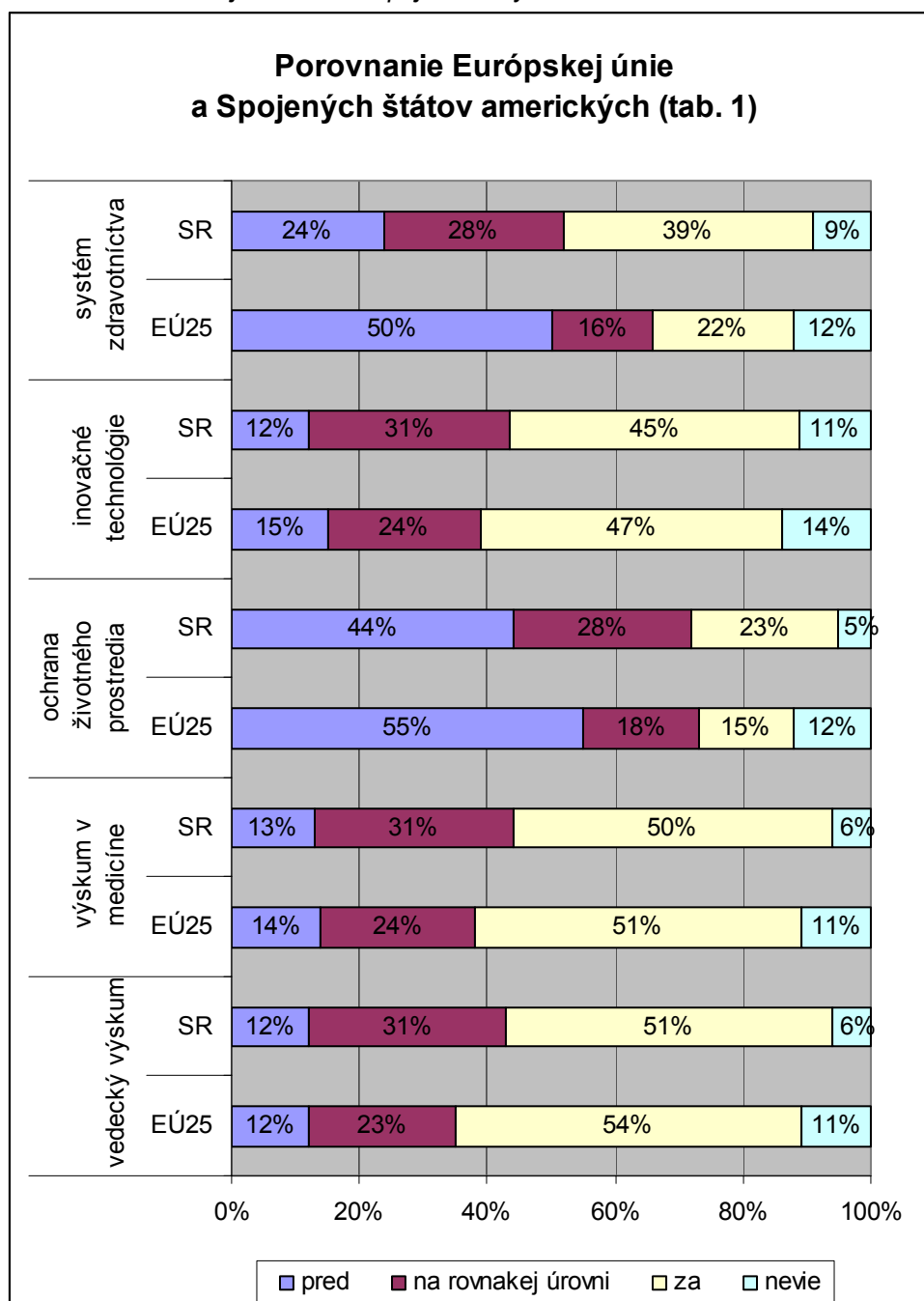
Otázka: Povedali by ste, že európska ekonomika funguje lepšie, horšie alebo rovnako ako ekonomika...?

Zatiaľ čo hodnotenie Európskej únie, pri porovnávaní so situáciou na Slovensku, vyznieva prevažne pozitívne (a v mnohých prípadoch výrazne pozitívne), pri porovnávaní EÚ s USA už hodnotenie únie z pohľadu slovenských respondentov zďaleka také pozitívne nie je.

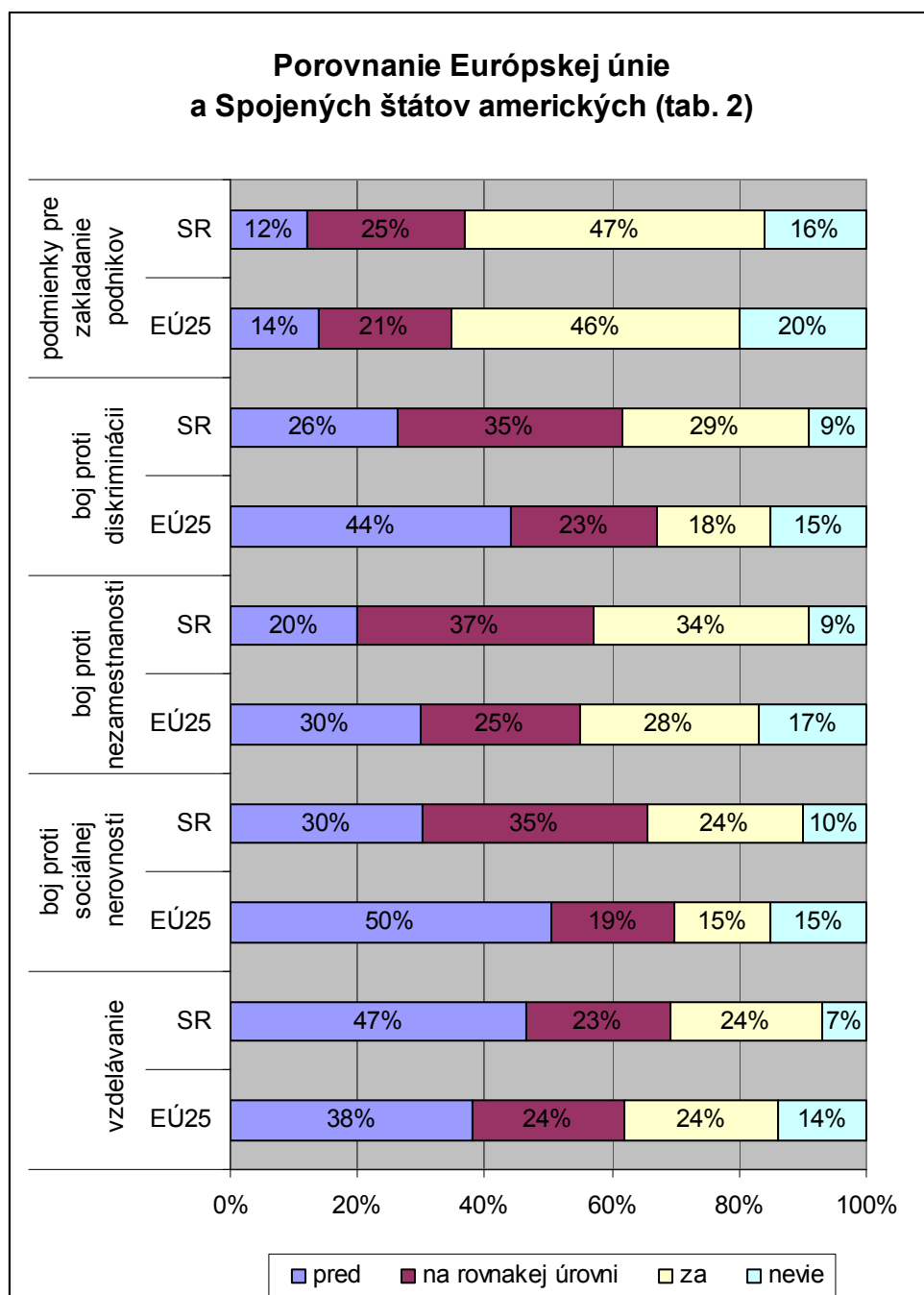
Občania SR sa s občanmi EÚ25 viac-menej zhodujú v tom, že Európska únia je pred USA v oblasti ochrany životného prostredia, pričom si to myslí o 11 percentuálnych bodov viac občanov EÚ25 ako občanov SR. Systém zdravotníctva v EÚ hodnotí ako lepší než v USA 50 % občanov EÚ25, ale iba 24 % občanov SR. Možno však predpokladať, že väčšina slovenských občanov nemá žiadne praktické skúsenosti so systémom zdravotníctva v ostatných členských krajinách a vo svojich odpovediach bola viac ovplyvnená situáciou na Slovensku. Slováci nezdieľajú ani pozitívny pohľad občanov EÚ25, spomedzi ktorých si presná polovica myslí, že EÚ je pred USA v oblasti boja proti sociálnej nerovnosti. Na Slovensku má tento názor o 20 percentuálnych bodov menej respondentov. Podobná situácia je aj pri otázke týkajúcej sa boja proti diskriminácii, keď iba 26 % Slovákov si myslí, že EÚ je v tejto oblasti pred USA, čo je o 18 percentuálnych bodov menej ako v EÚ25.

Otázka: Pri každej z nasledujúcich oblastí odpovedzte, či je podľa Vášho názoru Európska únia pred, za alebo na rovnakej úrovni ako Spojené štáty.

Naopak, až 47 % Slovákov si myslí, že Európska únie je pred Spojenými štátmi americkými v oblasti vzdelávania, čo je o 9 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25.

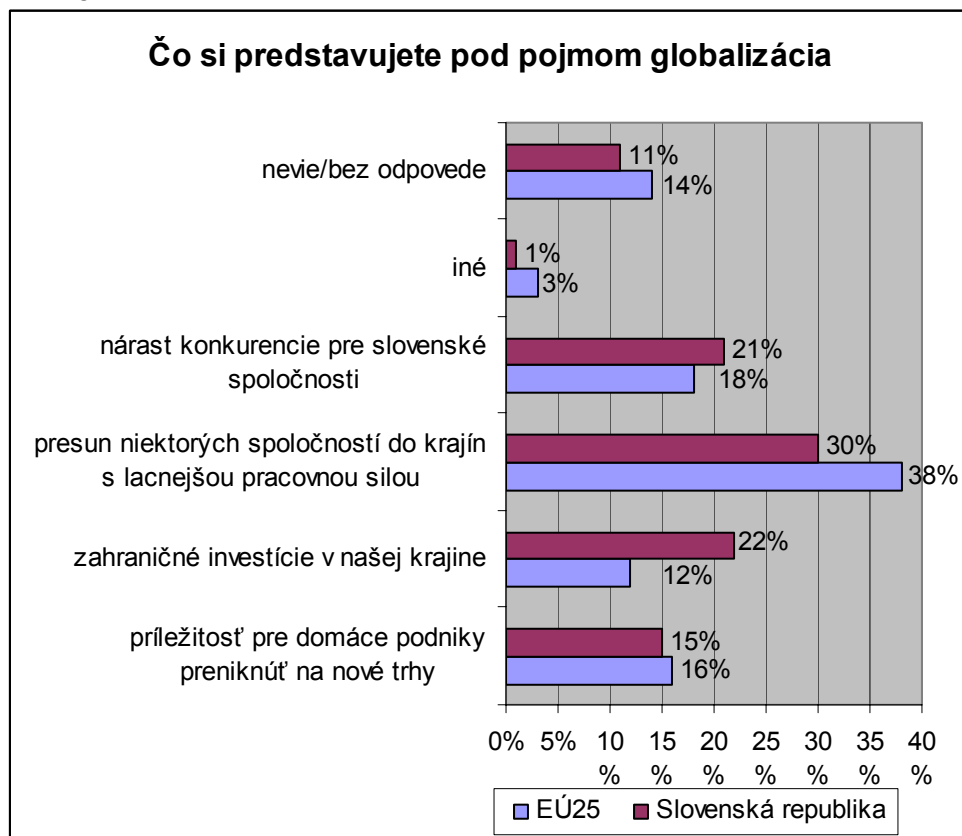
Slováci si však podobne ako občania EÚ25 myslia, že EÚ zaostáva za USA v oblasti inovačných technológií, výskumu v medicíne, vedeckého výskumu a podmienok pre zakladanie podnikov.

5.6. GLOBALIZÁCIA

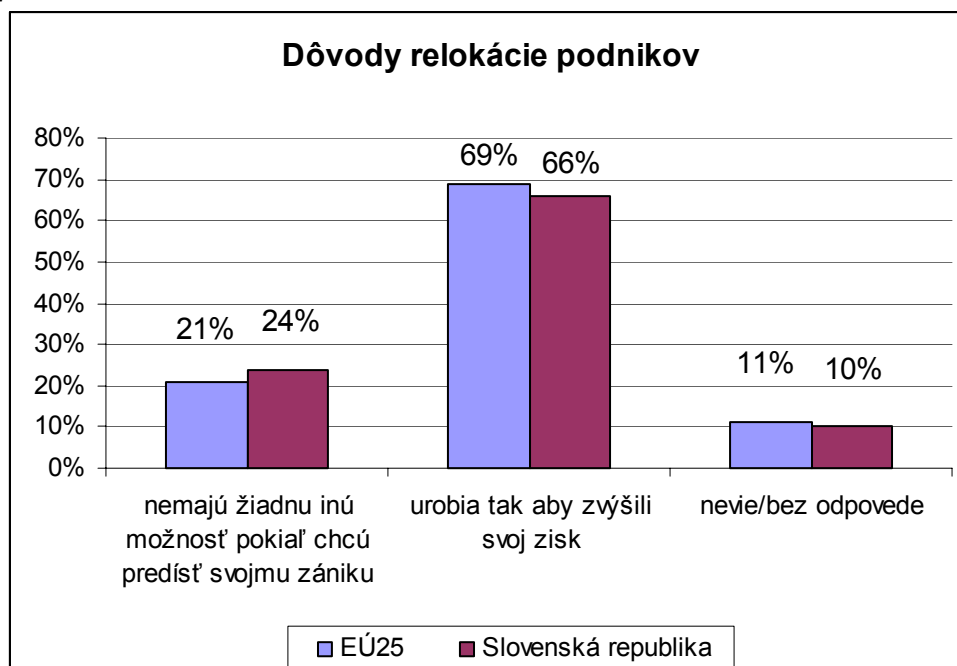
Globalizácia, ako pre Slovákov tak pre občanov EÚ25, znamená predovšetkým presun niektorých spoločností do krajín s lacnejšou pracovnou silou. V rámci celoeurópskeho priemeru si tento jav s pojmom globalizácia spája až 38 % občanov, čo je o 8 percentuálnych bodov viac ako na Slovensku. Na druhom mieste si občania EÚ25 s pojmom globalizácia spájajú konkurenciu pre domáce spoločnosti (18 %), zatiaľ čo 22 % Slovákov na druhé miesto zaradilo zahraničné investície na Slovensku. V celoeurópskom priemere si zahraničné investície v domovskej krajine s pojmom globalizácia spája iba 12 % občanov.

Otázka: Globalizácia trhu so sebou prináša mnoho následkov. Čo Vás prvé napadne keď počujete slovo „globalizácia“?

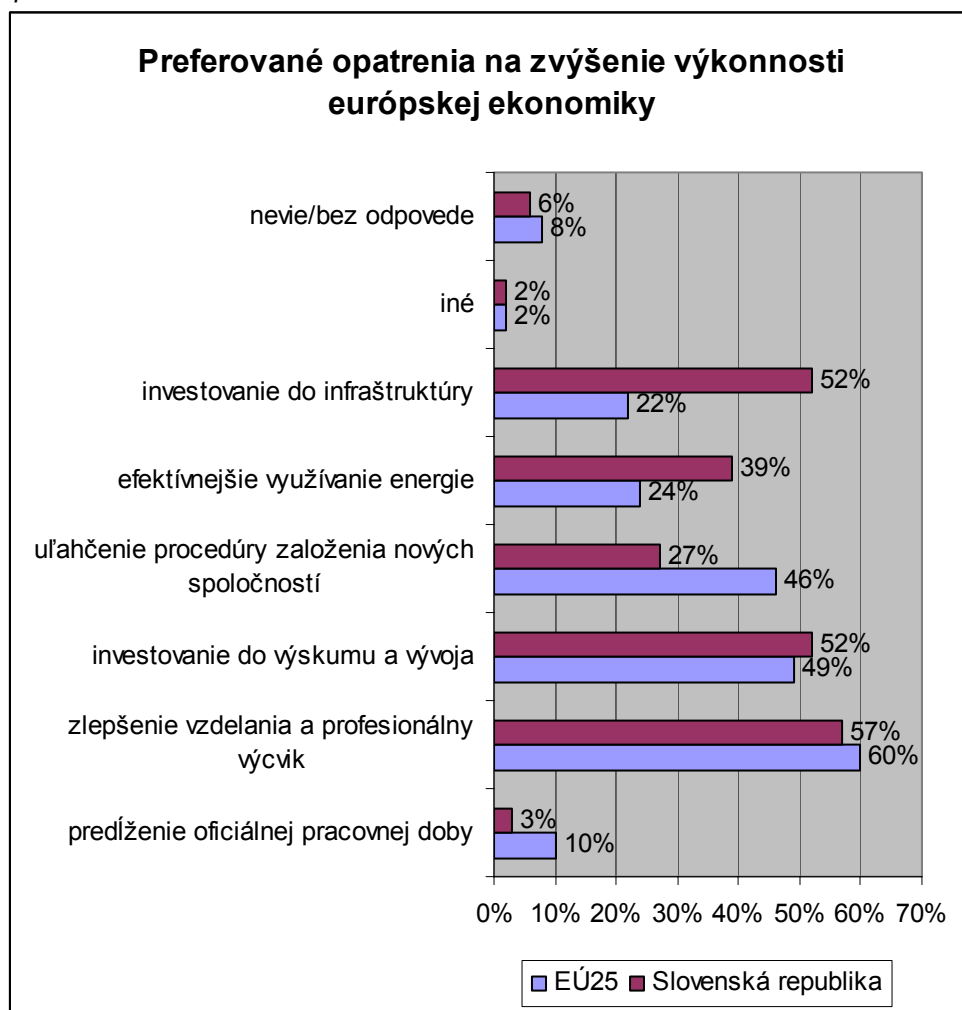
Pri určovaní dôvodov relokácie podnikov sa názory občanov Slovenskej republiky výrazne neodlišujú od celoeurópskeho priemeru, vo všeobecnosti však môžeme povedať, že Slováci sa o málo viac prikláňajú k názoru, že podniky tak konajú, pretože nemajú žiadnu inú možnosť, pokiaľ chcú predísť svojmu zániku. V celoeurópskom priemere sa občania o trochu viac ako Slováci prikláňajú k názoru, že podniky tak robia aby zvýšili svoj zisk. Ako na Slovensku tak aj v rámci EÚ25 si však výrazná väčšina občanov myslí, že dôvodom relokácie podnikov je maximalizácia zisku.

Otázka: Ktorý z dvoch nasledujúcich názorov je najbližšie Vášmu? Vo všeobecnosti podniky, ktoré sa presídľia...

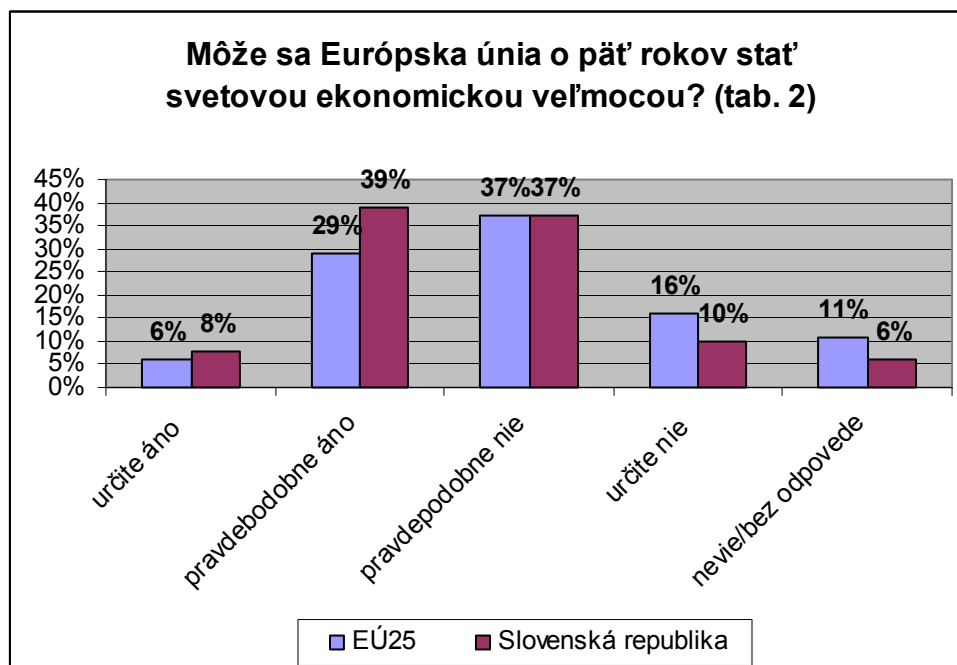
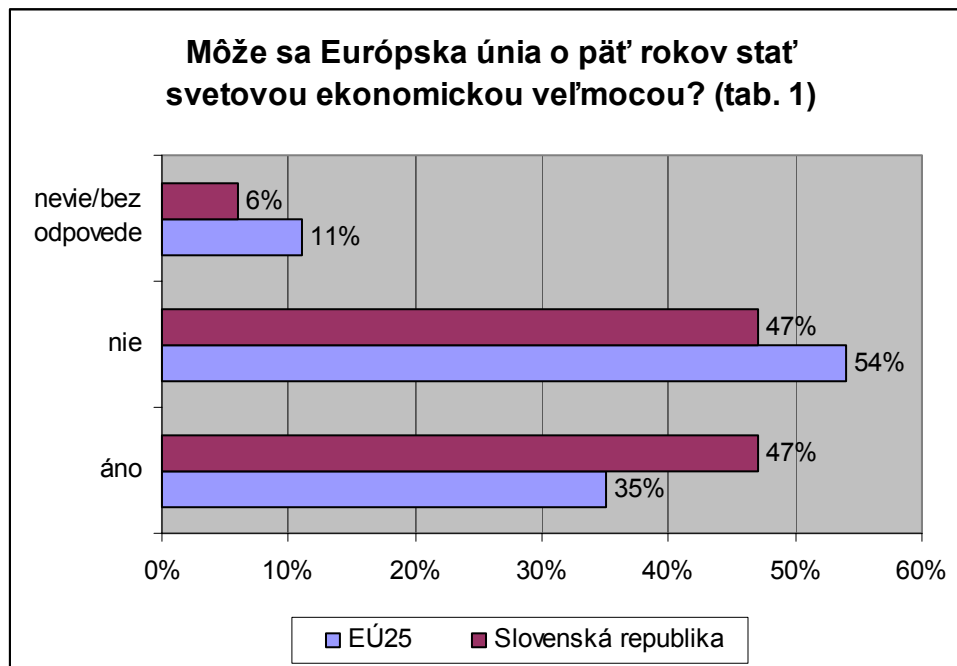
Pokiaľ ide o opatrenia na zvýšenie výkonnosti európskej ekonomiky, medzi občanmi Slovenskej republiky a celoeurópskym priemerom panuje viac-menej zhoda, že najdôležitejšími nástrojmi sú zlepšenie vzdelania a profesionálny výcvik (60 % EÚ25 / 57 % SR) a investovanie do výskumu a vývoja (49 % EÚ25 / 52 % SR). V rámci EÚ25 sa za ďalšie dôležité opatrenia považuje uľahčenie procedúry zakladania nových spoločností (46 % EÚ25 / 27 % SR), na Slovensku sa zase občania prikláňajú skôr k investíciám do infraštruktúry (22 % EÚ25 / 52 % SR) a k efektívnejšiemu využívaniu energie (24 % EÚ25 / 39 % SR). V porovnaní s menovanými opatreniami sa k možnosti predĺženia oficiálnej pracovnej doby ako opatreniu na zvýšenie výkonnosti európskej ekonomiky prikláňa iba mizivé percento občanov (10 % EÚ25 / 3 % SR).

Otázka: Ktoré z nasledujúcich opatrení na zvýšenie výkonnosti európskej ekonomiky by ste uprednostnili?

Občania Slovenskej republiky sú rozdelení na dve rovnako veľké skupiny v otázke, či by sa Európska únia mohla v najbližších piatich rokoch stať najsilnejšou ekonomickou mocnosťou sveta. 47 % občanov si myslí že áno a rovnaké percento že nie. V celoeurópskom priemere sú občania skeptickejší. Iba 35 % si myslí že áno kým až 54 % si myslí že nie. Aj pri tejto otázke sa potvrdilo, že občania SR majú tendenciu vnímať EÚ optimistickšie a v pozitívnejšom svetle než je tomu v rámci EÚ 25.

Otázka: Mohla by sa podľa Vás stať Európska únia, v nasledujúcich piatich rokoch, najsilnejšou ekonomickou mocnosťou sveta?

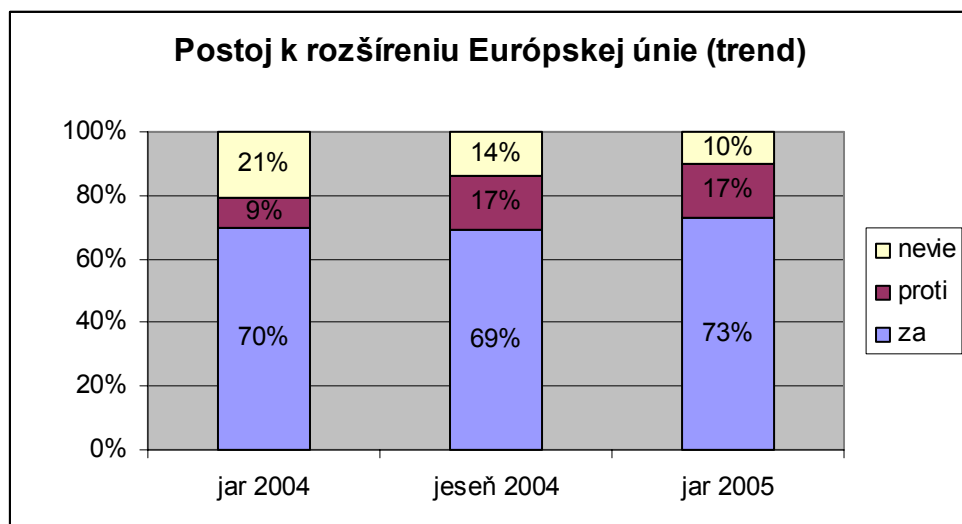
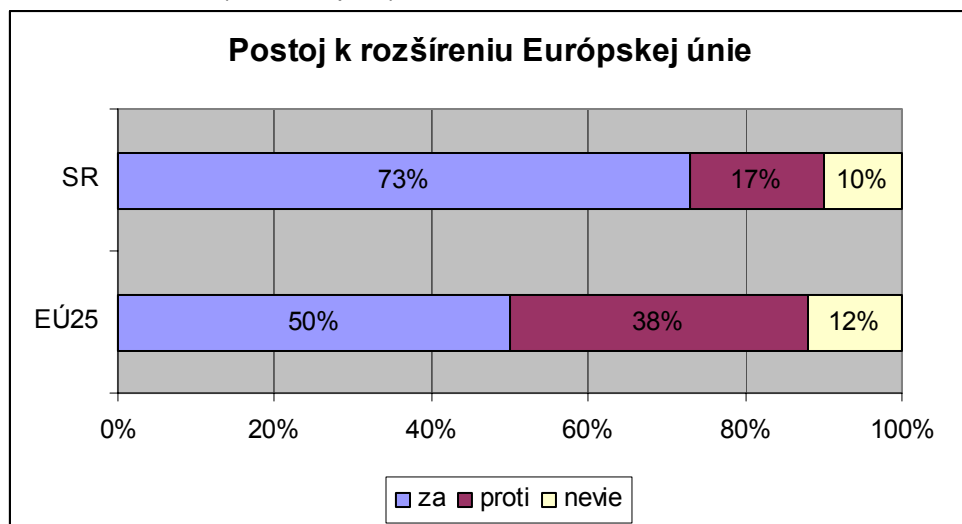

6. PODPORA ĎALŠIEMU ROZŠIROVANIU

Slovenská republika je po Slovinsku so 79 % podporou a Poľsku so 76 % podporou treťou krajinou s najväčšou podporou ďalšiemu rozširovaniu Európskej únie. Rozšírenie Európskej únie o ďalšie krajiny podporuje až 73 % Slovákov, zatiaľ čo v celoeurópskom priemere má rozšírenie podporu iba 50 % občanov. V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom môžeme konštatovať, že zatiaľ čo na Slovensku podpora rozšíreniu stúpila o 4 percentuálne body, v rámci EÚ25 klesla o 3 percentuálne body.

Otázka: Aký máte názor na nasledujúci výrok: Ďalšie rozšírenie Európskej únie o nové krajiny v budúcnosti (za alebo proti).

Tento výrazný rozdiel, ktorý je viac-menej rozdielom medzi novými a starými členskými krajinami, ako aj trend roztvárania sa nožníc medzi názormi občanov Slovenskej republiky (popríklad iných nových členských krajín) a názormi EÚ25 (a predovšetkým názormi starých členských krajín) na túto otázku, možno pripísať na vrub viacerým dôvodom.

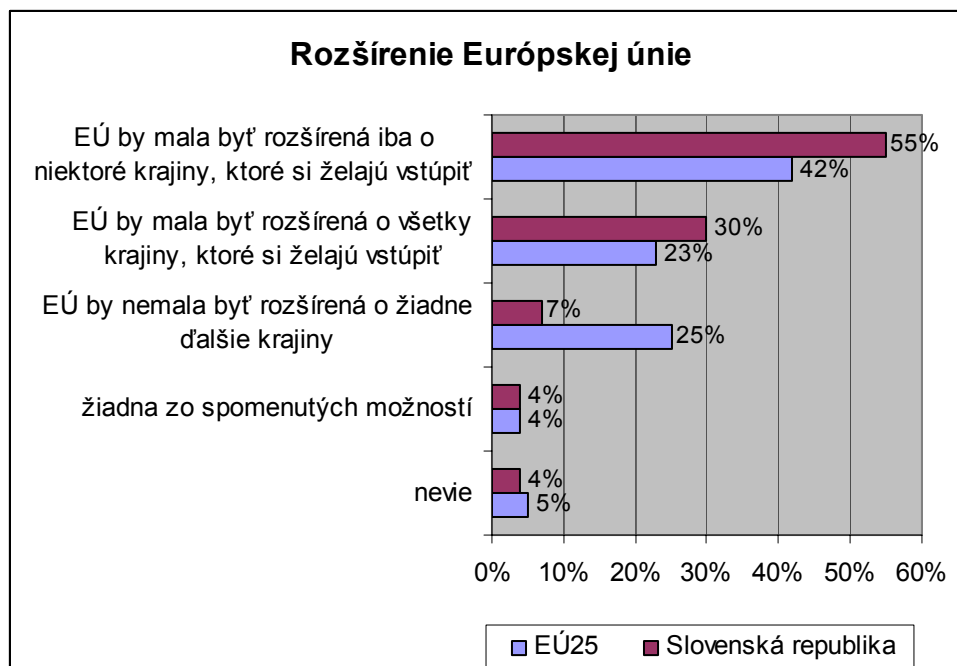
Prvým dôvodom je skutočnosť, že nové členské krajiny sú výrazne chudobnejšie a tak sú prevažne prijímateľmi pomoci z európskych fondov, zatiaľ čo staré členské krajiny sú ekonomicky silnejšie a sú v prevažnej miere čistými prispievateľmi do spoločnej pokladnice. Prijatím ďalších – ešte chudobnejších – členských krajín by sa na jednej strane ešte zvýšil tlak na financovanie štrukturálnej a kohéznej pomoci novým členským krajinám, čo by mohlo znamenať zvýšenie členských príspevkov „bohatších“ členských krajín a na strane druhej by to mohlo znamenať zníženie príspevkov menej rozvinutým starým členským krajinám, resp. zaostávajúcim regiónom v starých členských štátoch. Nových členských krajín sa tento problém až tak výrazne nedotýka.

Druhým dôvodom môže byť skutočnosť, že občania nových členských krajín, ktoré dlhé desaťročia žili za „železnou oponou“ cítia zrejme väčší pocit spolupatričnosti s občanmi krajín, ktoré mali podobný osud a do prvého kola rozšírenia sa nedostali, poprípade majú pocit, že by bolo neférové, keby hneď po vstupe do Európskej únie za sebou „zabuchli dvere“. U občanov Slovenska tento pocit môže byť ešte znásobený vlastnými skúsenosťami, keďže Slovenská republika počas tretej Mečiarovej vlády na niekoľko rokov vypadla z prvej skupiny kandidátskych krajín na vstup do EÚ a reálne hrozilo, že Slovensko nevstúpi do únie v rovnakom čase ako jeho susedia z Vyšegrádskej štvorky.

Ďalší dôvod môže súvisieť s otázkou, čo si občania predstavujú pod pojmom „ďalšie rozšírenie“. V súvislosti s rozšírením Európskej únie sa v starých členských krajinách spomína v prvom rade Turecko, pričom práve táto krajina získala medzi občanmi EÚ25 najmenšiu podporu pre vstup do EÚ, resp. proti jej vstupu do únie je najväčší odpor. V prípade nových členských krajín si občania mohli v prvom rade predstaviť Rumunsko, Bulharsko, Chorvátsko, prípadne ďalšie následnícke krajiny bývalej Juhoslávie. Vstup týchto štátov do EÚ si medzi občanmi nových členských krajín získal jednoznačnú podporu, zatiaľ čo medzi starými členskými krajinami je nadšenie aj v tomto prípade výrazne nižšie.

U časti slovenských občanov môže byť pozitívny pohľad na ďalšie rozšírenie ovplyvnený aj skutočnosťou, že značná časť krajín, ktoré prichádzajú v úvahu ako možní kandidáti pre ďalšie rozšírenie, sú slovanské a teda kultúrou a jazykom blízke krajinám.

Otázka: Ktorú z nasledujúcich troch možností by ste uprednostnili v najbližšej budúcnosti Európskej únie?

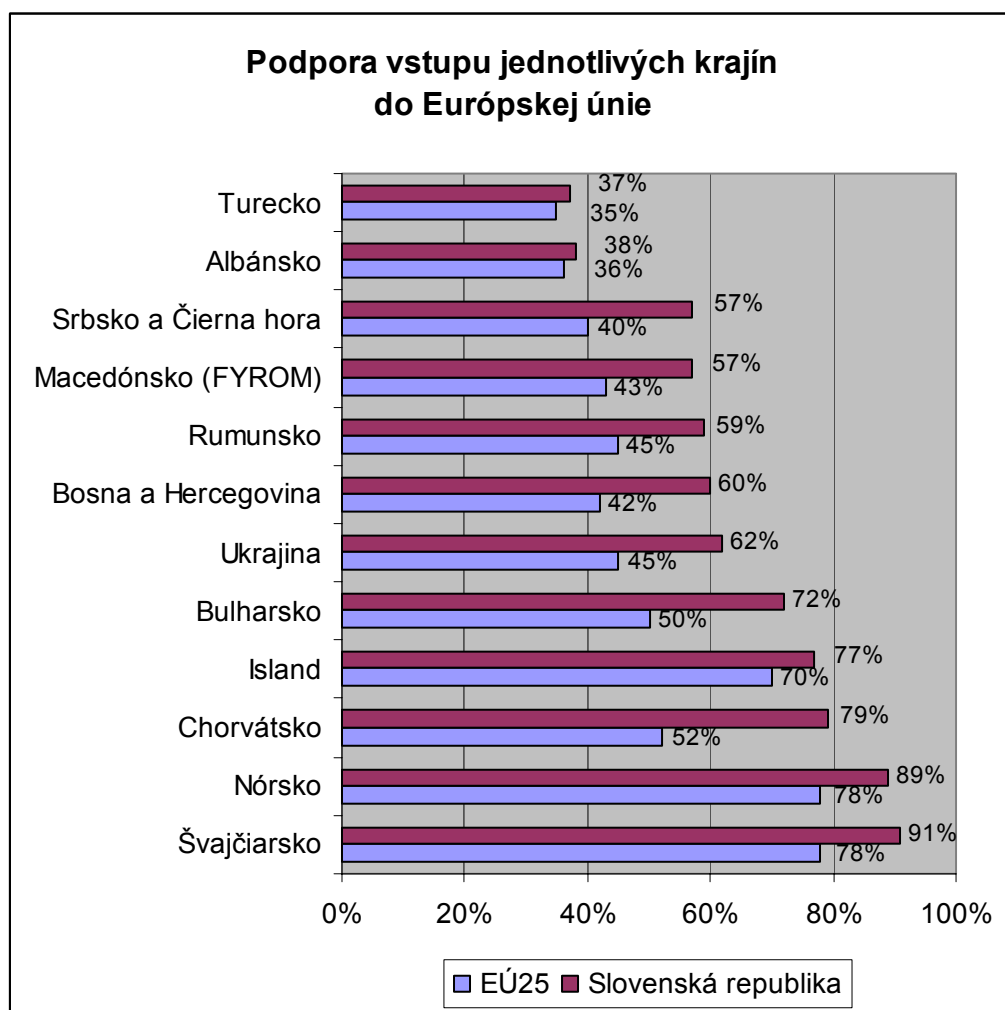

Pri otázkach týkajúcich sa podpory vstupu jednotlivých krajín do Európskej únie občania Slovenskej republiky vyjadrovali vo väčšine prípadov výrazne vyššiu podporu, ako občania EÚ25. Najväčší rozdiel bol v prípade Chorvátska, vstup ktorého do únie podporuje 79 % Slovákov, čo je o 27 percentuálnych bodov viac ako je celoeurópsky priemer. Chorvátsko je pritom z pohľadu Slovákov tretí najhorúcejší kandidát na členstvo v únii. Výrazný rozdiel medzi názormi Slovákov a občanov EÚ25 bol aj v prípade Bulharska, ktorého vstup do únie podporuje 72 % dospelých slovenskej populácie, čo je o 22 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25.

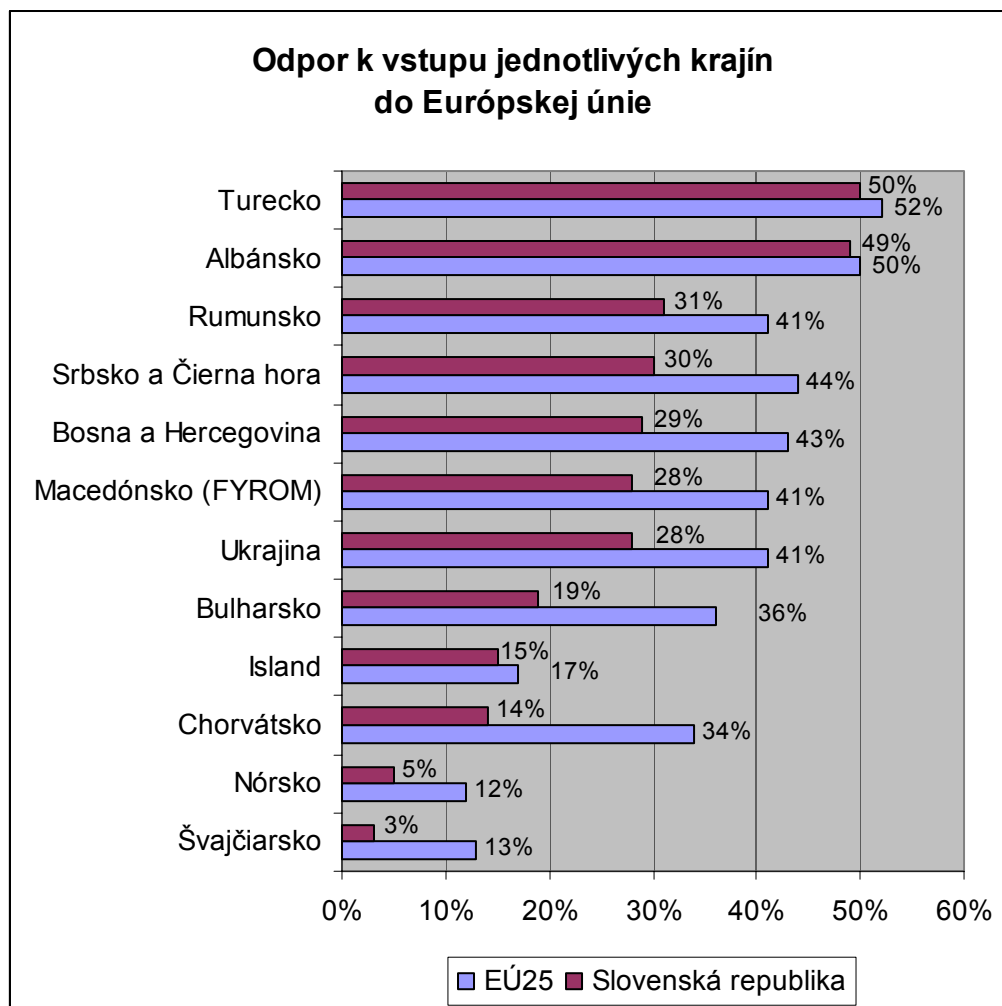
V prípade Chorvátska môžeme zároveň poukázať na skutočnosť, že podporu Chorvátsku vyslovujú nielen občania, ale aj vláda Slovenskej republiky. Aj keď nie je možné preukázať, že "lobovanie" slovenskej vlády v Bruseli v prospech začatia prístupových rokovaní s Chorvátskom bolo iniciované práve verejnou mienkou, v každom prípade môžeme konštatovať, že vláda má v tomto prípade, na rozdiel od mnohých iných záležitostí, silnú podporu obyvateľstva.

Naopak, najmenší rozdiel medzi názormi občanov Slovenskej republiky a občanov EÚ25 bol v prípade Turecka a Albánska (rozdiel 2, resp. 1 percentuálneho bodu). Zároveň však treba dodať, že tieto krajiny získali ako na Slovensku tak aj v celoeurópskom priemere najnižšiu podporu pre svoj vstup do únie. Vstup Turecka do EÚ podporuje iba 37 % Slovákov a vstup Albánska 38 % občanov SR.

Otázka: Boli by ste v budúcnosti pre alebo proti vstupu každej z nasledujúcich krajín do Európskej únie?

Najvyššiu podporu pre vstup do Európskej únie majú ako na Slovensku tak v celoeurópskom priemere Švajčiarsko a Nórsko. Problémom však je, že podpora vstupu týchto krajín do EÚ zo strany ich vlastných občanov je dlhodobo výrazne nižšia. Toto je, možno paradoxne, aj prípad Chorvátska, ktorého vláda sa usiluje o vstup do Európskej únie, pričom zo strany chorvátskych občanov je podpora vstupu do EÚ výrazne nižšia ako je podpora slovenského obyvateľstva pre vstup Chorvátska do únie.

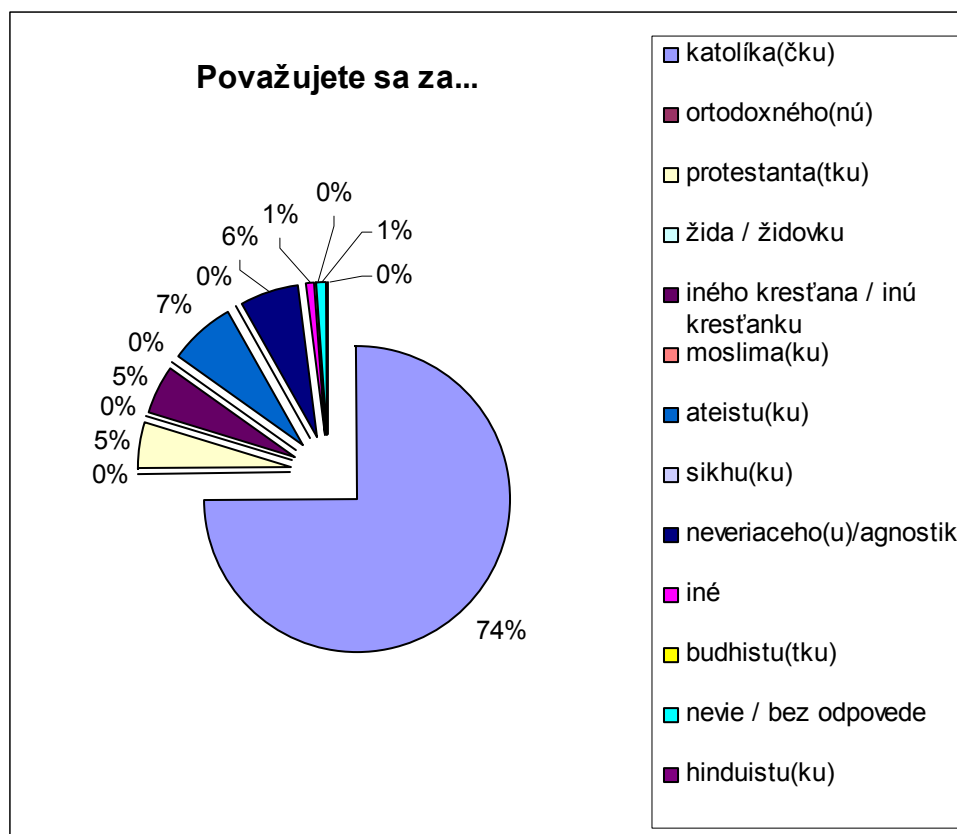

Pokiaľ ide o odpor občanov k vstupu jednotlivých krajín do Európskej únie, môžeme konštatovať, že výsledky sú zrkadlovým obrazom názorov občanov v otázke podpory vstupu týchto krajín do EÚ. Najväčší odpor vládne na Slovensku k vstupu Turecka (proti jeho vstupu do únie bola rovná polovica respondentov) a Albánska (proti bolo 49 % respondentov). Výsledky prieskumu na Slovensku týkajúce sa týchto dvoch krajín sa pritom takmer neodlišujú od celoeurópskeho priemeru. Najmenší odpor je voči vstupu Švajčiarska (proti boli iba 3 % respondentov) a Nórska (5 % respondentov). Odpor voči vstupu týchto dvoch krajín do únie je pritom výrazne nižší než v rámci EÚ25. Najväčší rozdiel v názoroch občanov SR a EÚ25 bol opäť v prípade Chorvátska, proti vstupu ktorého bolo na Slovensku iba 14 % respondentov, zatiaľ čo v celoeurópskom priemere ich bolo o 20 percentuálnych bodov viac.

7. EURÓPSKE PROFILY

7.1. VIEROVYZNANIE A ÚČASŤ NA NÁBOŽENSKÝCH OBRADOCH

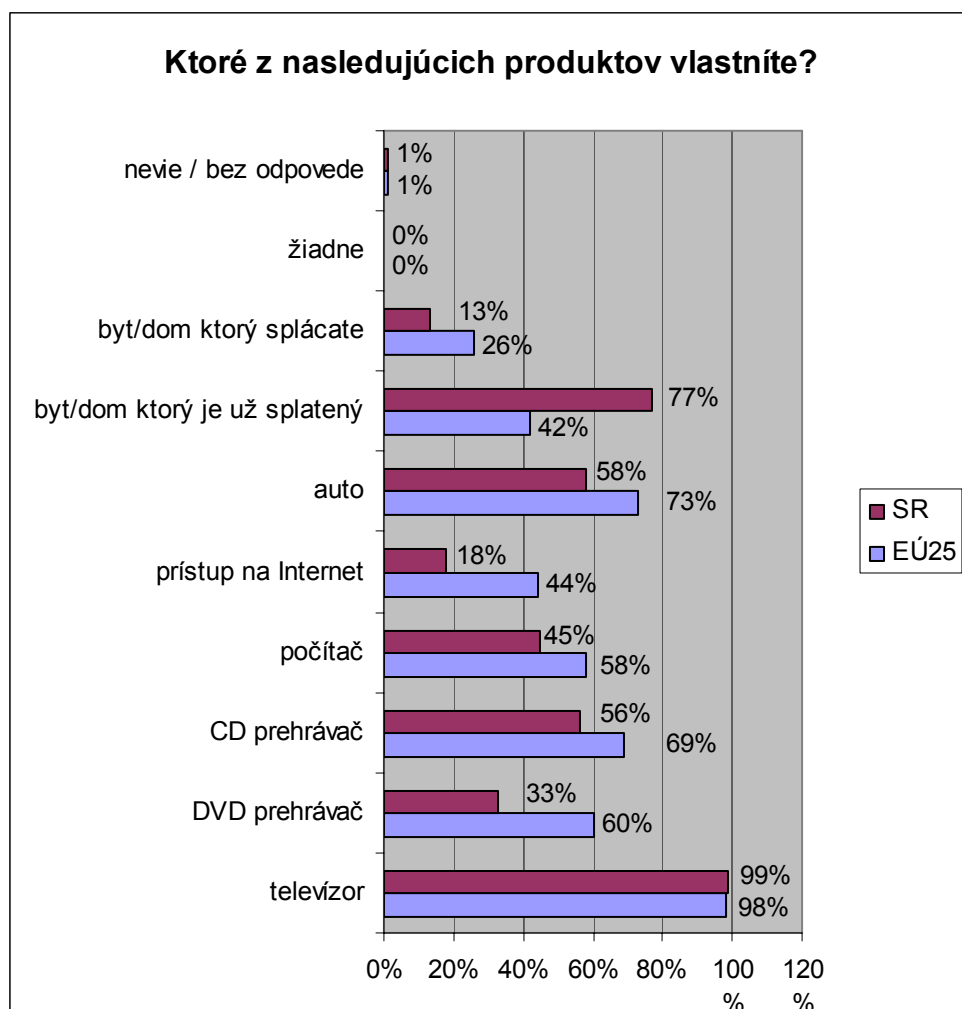
Prieskum potvrdil známe skutočnosti, že väčšina obyvateľov Slovenskej republiky sa hlási ku katolíckej cirkvi (74 %), zároveň však potvrdil aj to, že väčšina z nich sa nezúčastňuje na bohoslužbách pravidelne.

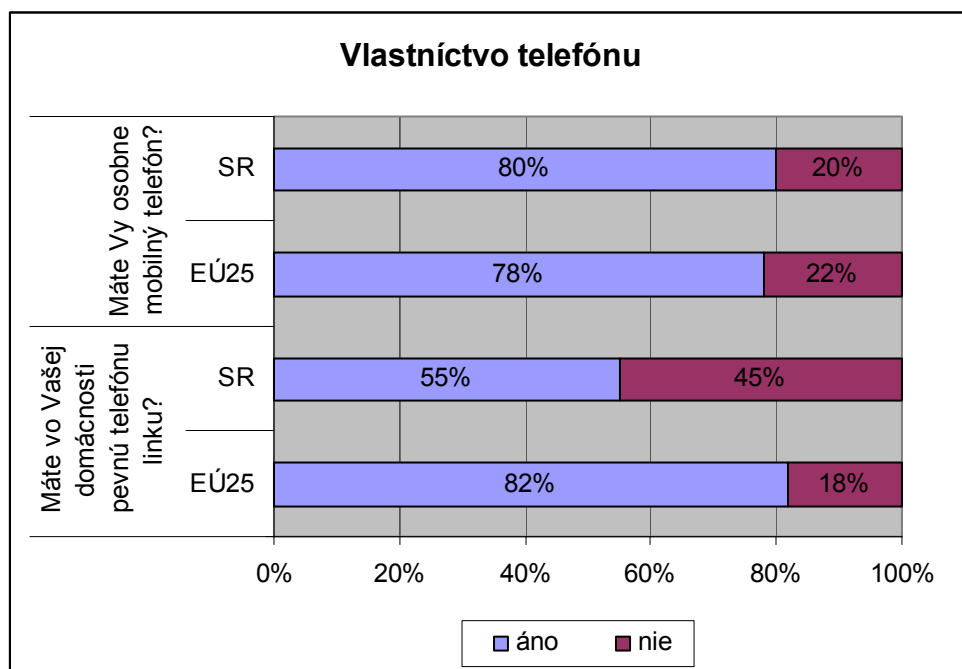
7.2. VYBAVENIE DOMÁCNOSTÍ

Vybavenie slovenských domácností zaostáva za celoeurópskym priemerom, čo je pochopiteľné, predovšetkým vzhľadom na výšku príjmov v porovnaní so starými členskými krajinami. Možno trochu nečakane v tomto ohľade pôsobí skutočnosť, že až 90 % slovenských respondentov vlastní byt/dom, zatiaľ čo v rámci EÚ25 to bolo iba 68 %. Celoeurópsky priemer dosahuje Slovensko vo vlastníctve televízorov.

Výrazný rozdiel medzi občanmi SR a EÚ25 je v prístupe na Internet. Na Slovensku ho má v domácnosti iba 18 % občanov, zatiaľ čo v celoeurópskom priemere je to o 26 percentuálnych bodov viac. Tento ukazovateľ možno z hľadiska rozvoja spoločnosti považovať za významnejší a alarmujúcejší ako je nižšie percento vlastníctva CD a DVD prehrávačov. Vo vlastníctve počítačov pritom SR oproti EÚ25 zaostáva iba o 13 percentuálnych bodov, takže problém zrejme nie je v cene počítačov, ale v cene internetového pripojenia.

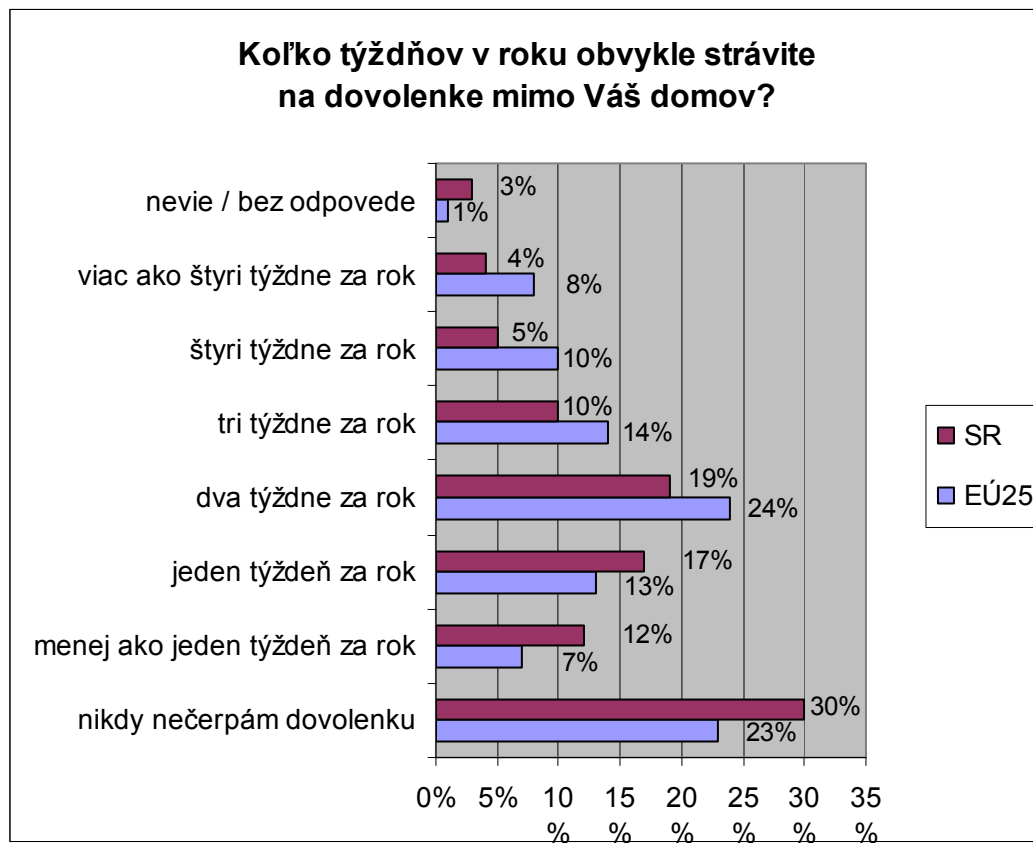

Nízka penetrácia pripojenia na Internet v rámci slovenských domácností súvisí zrejme s nasledujúcou skutočnosťou. Podľa prieskumu vlastní až 80 % občanov SR mobilný telefón, čo je na úrovni celoeurópskeho priemeru. Iba 55 % slovenských občanov však v prieskume uviedlo, že vlastní v domácnosti aj pevnú telefónnu linku. V rámci EÚ25 je to o 27 percentuálnych bodov viac. Keďže pripojenie cez telefónnu linku (vrátane DSL) je najbežnejšou formou prístupu na Internet, nižšie percento vlastníctva pevných liniek vplýva aj na nižšie percento pripojenia na Internet. Keďže v prípade vlastníctva mobilných telefónov sa Slovensko neodlišuje od celoeurópskeho priemeru, dané rozdiely nemožno zdôvodniť iba nižšou životnou úrovňou, ale skôr rozdielnou cenovou politikou operátorov pevných liniek v zahraničí a na Slovensku, čo zrejme súvisí s takmer neexistujúcou konkurenciou na tomto trhu v SR v čase konania prieskumu. Bez riešenia tohto problému hrozí Slovensku technologické zaostávanie a malé uplatnenie sa na trhu vedomostne založenej ekonomiky.

7.3. CESTOVANIE A JAZYKY

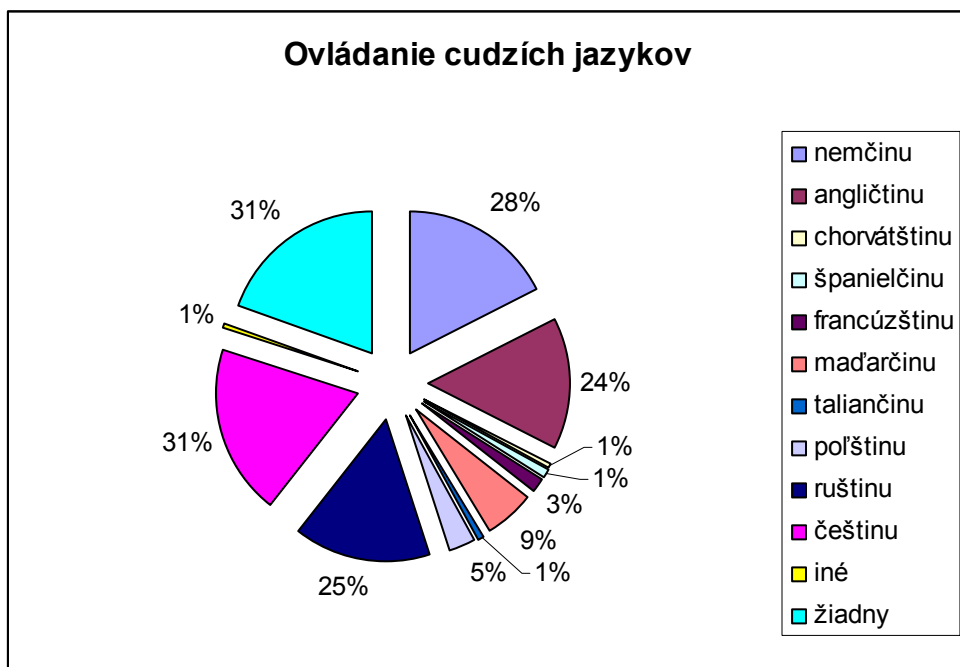
Podľa prieskumu Eurobarometer až 30 % slovenských občanov netrávi dovolenku mimo domova a 48 % Slovákov trávi mimo domova maximálne 2 týždne, zatiaľ čo v celoeurópskom priemere rovnaké percento občanov trávi mimo domova 2-4 týždne.

Spomedzi cudzích jazykov Slováci najčastejšie ovládajú češtinu (31 %), nemčinu (28 %), ruštinu (25 %) a angličtinu (24 %). Francúzštinu, ktorá je v Bruseli druhým úradným jazykom, ovládajú iba 3 % občanov SR. Na porovnanie, v rámci EÚ25 občania spomedzi cudzích jazykov najčastejšie ovládajú angličtinu (34 %), nemčinu (12 %) a francúzštinu (11 %). Francúzština sa tak v rámci Európskej únie dostala až na tretie miesto. Toto pravdepodobne súvisí s rozšírením únie na východ, pretože v nových členských krajinách susediacich s nemecky hovoriacimi krajinami je nemčina rozšírenejšia ako francúzština. Zaujímavé bude preto sledovať, či Nemecko neotvorí otázku používania nemčiny ako úradného jazyka v Bruseli. V prípade Slovenska, poprípade ostatných nových členských krajín zo strednej a východnej Európy, by sa takáto iniciatíva zrejme stretla minimálne s pochopením a možno aj s podporou.

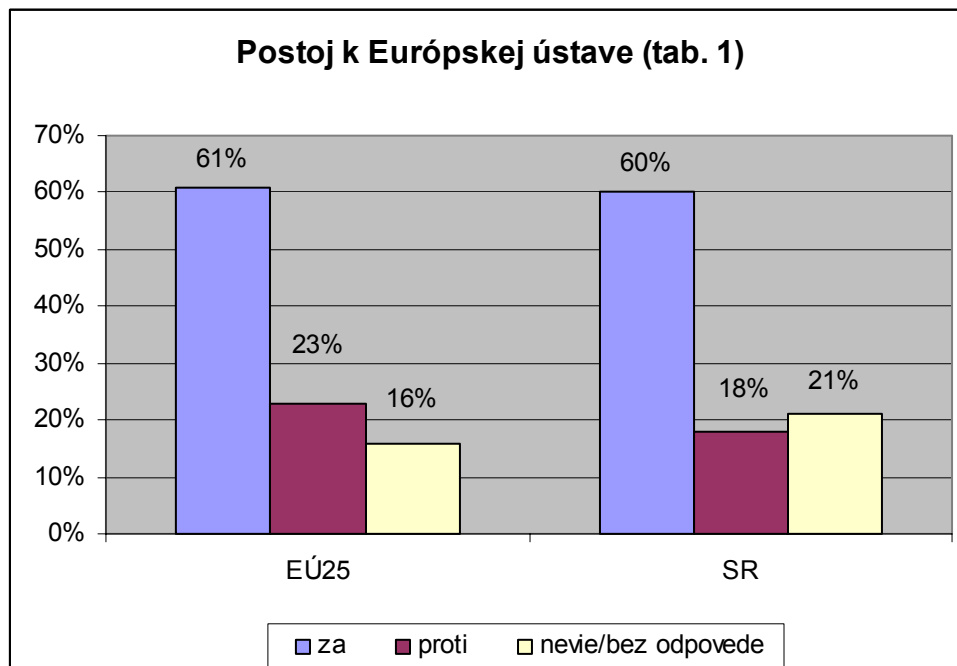
Zaujímavý je tiež údaj, že zatiaľ čo v celoeurópskom priemere až polovica občanov neovláda žiadny cudzí jazyk, na Slovensku je to iba jedna tretina. To je však zrejme dané tým, že Slovensku vylepšuje výsledok skutočnosť, že značná časť populácie ovláda jazykovo blízku češtinu.

8. EURÓPSKA ÚSTAVA

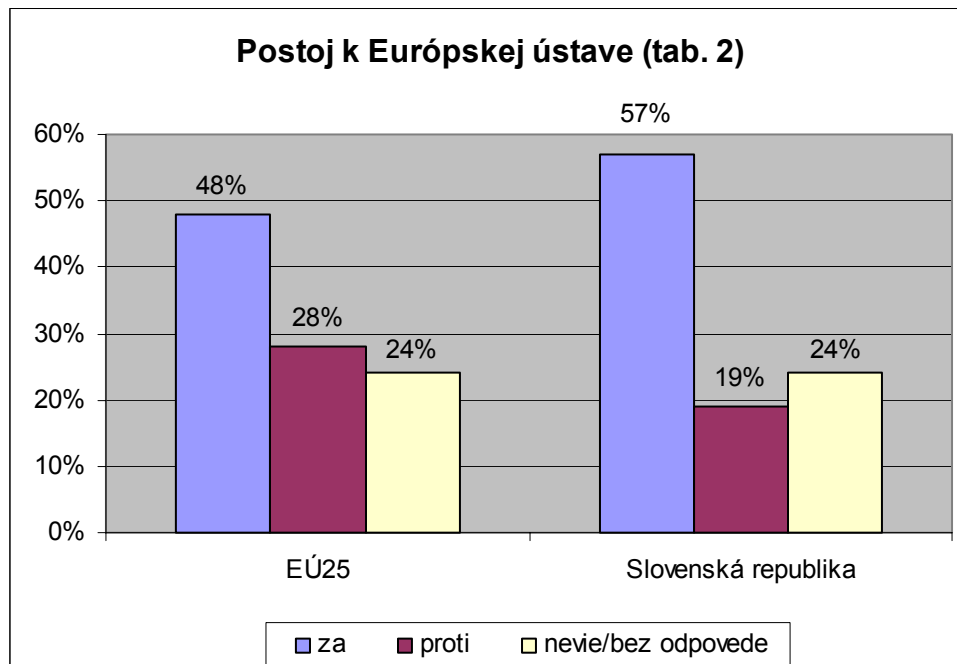
Občania Slovenskej republiky podľa rôznych prieskumov dlhodobo podporujú prijatie Ústavy Európskej únie. V prieskume Eurobarometer boli respondentom položené dve podobné otázky týkajúce sa Európskej ústavy. V prvej otázke respondenti mali vyjadriť svoj postoj k výroku „Ústava Európskej únie“. Výrazná väčšina, 60 % respondentov sa vyjadrila, že je za, 18 % bolo proti a 21 % nevedelo alebo nechcelo vyjadriť svoj názor. Odpovede v celoeurópskom priemere sa výrazne neodlišovali od odpovedí slovenských respondentov, avšak v EÚ25 bolo menej nerozhodnutých respondentov a viac tých, ktorí boli proti (v oboch prípadoch o 5 percentuálnych bodov).

Otázka: Aký máte názor na nasledujúci výrok: Ústava Európskej únie.

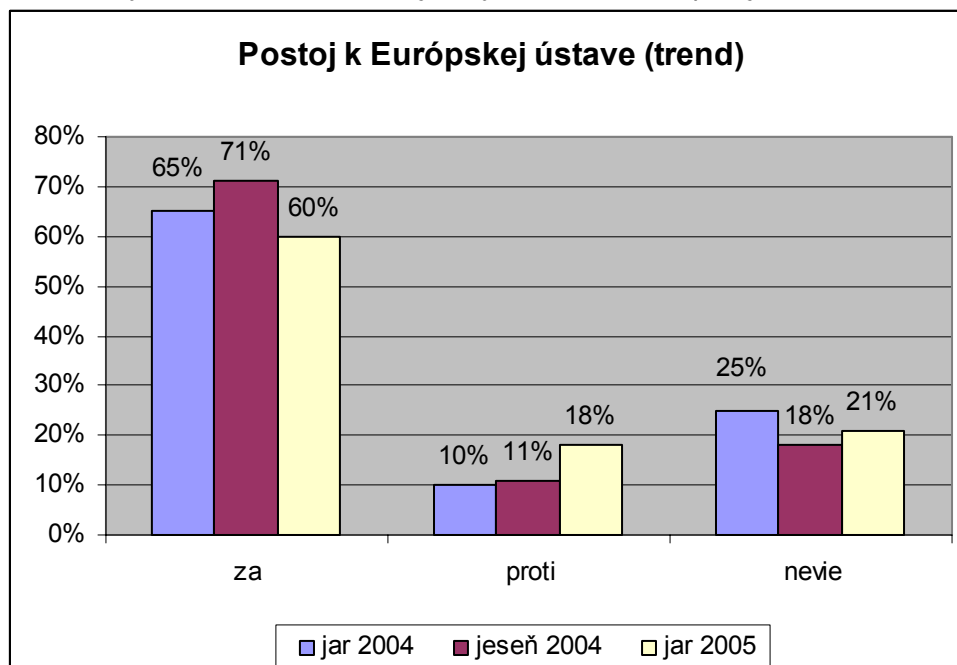
Druhá otázka znela: „Na základe toho čo viete, povedali by ste, že ste za, alebo proti Európskej ústave?“ Odpovede slovenských respondentov sa výrazne neodlišovali od odpovedí na prvú otázku. Avšak pri odpovediach respondentov v rámci EÚ25 už môžeme pozorovať výrazné odlišnosti. Na druhú otázku odpovedalo v celoeurópskom priemere pozitívne o 13 percentuálnych bodov menej respondentov, o 5 percentuálnych bodov viac negatívne a o 8 percentuálnych bodov bolo viac nerozhodnutých. Aj keď na prvý pohľad sa odpovede respondentov v rámci EÚ25 môžu zdať nekonzistentné, odlišnosti v odpovediach môžu mať logický dôvod. Ten môže spočívať v rozdielnej formulácii otázky. V prvom prípade respondenti vyjadrovali svoj postoj k Európskej ústave vo všeobecnosti, v druhom prípade, keďže otázka obsahovala formuláciu „na základe toho čo viete“, je pravdepodobné, že úlohu pri rozhodovaní zohrávala úroveň vedomostí o obsahu konkrétneho návrhu ústavy, resp. stotožnenie sa s jej obsahom. Z tohto predpokladu môžeme usúdiť, že v rámci EÚ25 existuje významná skupina obyvateľstva, ktorá principiálne súhlasí s tým, aby Európska únia mala svoju ústavu, avšak buď nesúhlasí s formou, obsahom, alebo časťou návrhu ústavy vypracovanej Konventom, alebo nie je oboznámená s jej obsahom a odmieta „podpísať bianko šek“. V porovnaní s celoeurópskym priemerom je na Slovensku takáto skupina obyvateľstva výrazne menšia a Slováci, ktorí súhlasia s tým, aby EÚ mala svoju ústavu, s ňou súhlasia bez ohľadu na jej obsah, resp. bez ohľadu na to, či sa s jej obsahom oboznámili alebo nie.

Otázka: Na základe toho čo viete, povedali by ste že ste za, alebo proti Európskej ústave?

Z hľadiska trendov môžeme, po vzraste podpory prijatiu Európskej ústavy zaregistrovanom v období od jari do jesene 2004, zaznamenať významný pokles podpory až o 11 percentuálnych bodov. Odpor voči prijatiu ústavy vzrástol v tom istom období o 7 percentuálnych bodov a počet nerozhodnutých občanov stúpol o 3 percentuálne body.

Otázka: Aký máte názor na nasledujúci výrok: Ústava Európskej únie.

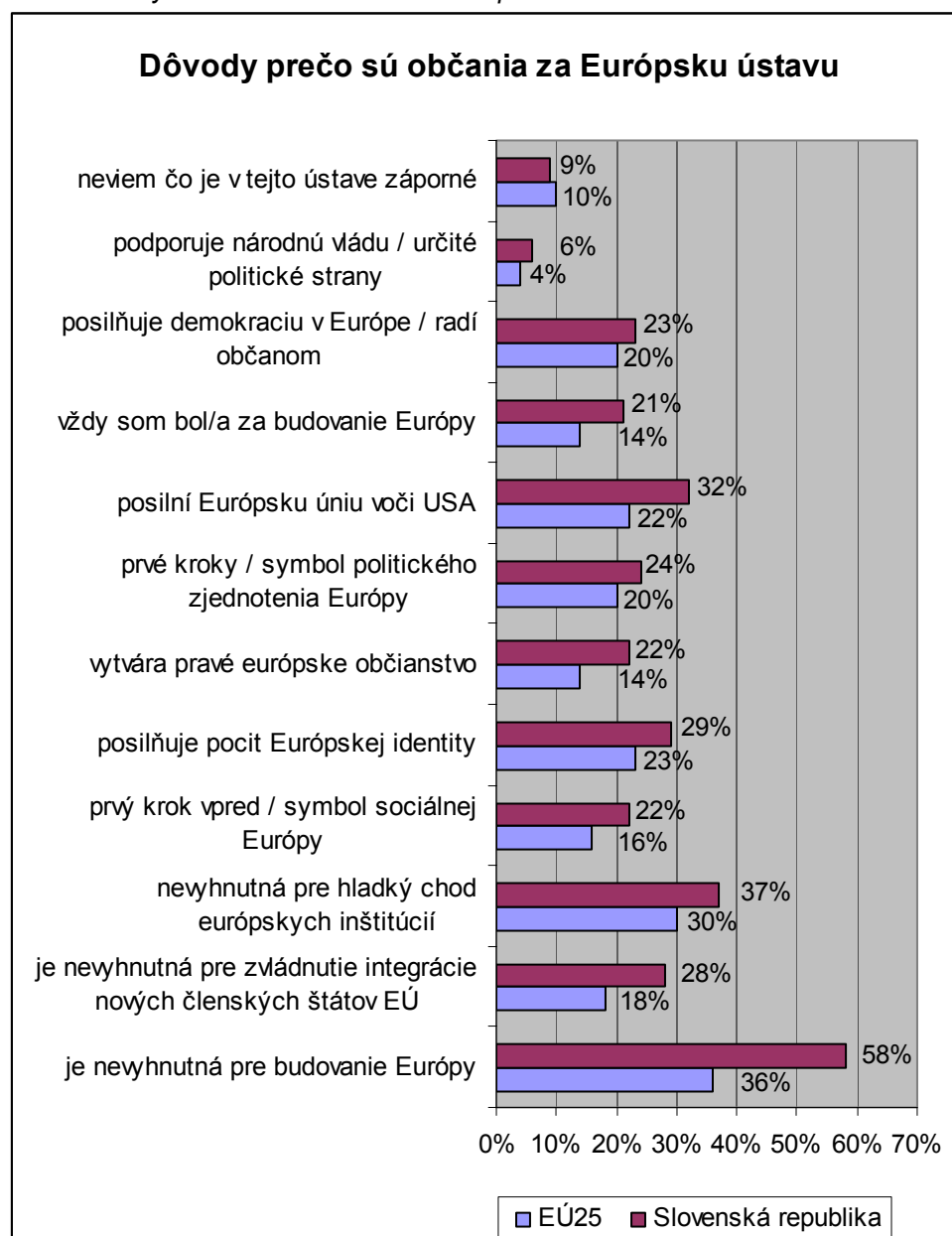

V prieskume Eurobarometer č. 63 respondenti odpovedali aj na otázky týkajúce sa dôvodov, prečo sú občania za resp. proti ústave Európskej únie.

Ako najčastejší dôvod prečo sú občania za Európsku ústavu je to, že je nevyhnutná pre budovanie Európy. Na Slovensku si to myslí až 58 % spomedzi tých občanov, ktorí sú za prijatie Európskej ústavy, čo je o 22 percentuálnych bodov viac ako v rámci EÚ25.

Druhým najčastejšie uvádzaným dôvodom pre podporu ústavy je to, že je nevyhnutná pre hladký chod európskych inštitúcií. Na Slovensku tento názor vyjadrilo 37 % respondentov, čo je o 7 percentuálnych bodov viac ako v celoeurópskom priemere. Ako tretí dôvod Slováci uvádzajú, že ústava posilní Európsku úniu voči Spojeným štátom. K tomuto názoru sa priklonilo 32 % respondentov, čo je o 10 percentuálnych bodov viac ako v rámci EÚ25. Na štvrtom mieste sa umiestnilo posilňovanie európskej identity, ktoré ako dôvod podpory Európskej ústavy uviedlo 29 % slovenských respondentov, čo bolo o 6 percentuálnych bodov viac ako v celoeurópskom priemere. Piatym najdôležitejším dôvodom pre podporu Ústavy Európskej únie je pre Slovákov to, že je nevyhnutná pre zvládnutie integrácie nových členských štátov do únie. Uviedlo to 28 % respondentov, čo je o 10 % viac ako v rámci EÚ25.

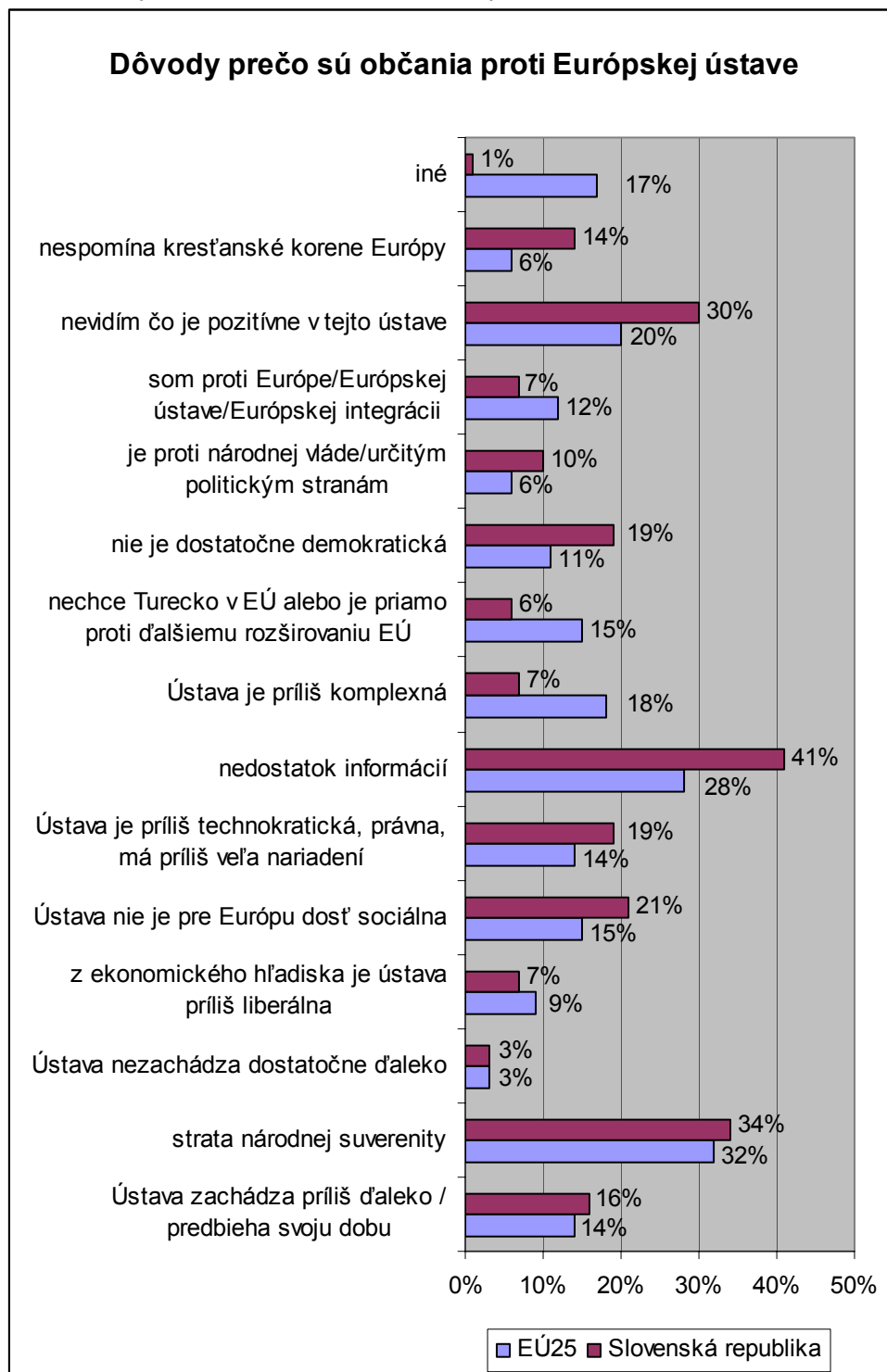
Otázka: Z akých dôvodov súhlasíte s Európskou ústavou?

Najdôležitejším dôvodom, prečo sú Slováci proti Európskej ústave je nedostatok informácií. Tento dôvod uviedlo až 41 % respondentov spomedzi tých, ktorí sú proti Európskej ústave, čo je o 13 percentuálnych bodov viac ako v rámci EÚ25. Druhým najčastejšie uvádzaným dôvodom je strata národnej suverenity, ktorú uviedlo 34 % slovenských respondentov, čo je

zhruba na úrovni celoeurópskeho priemeru. Strata suverenity je navyše najdôležitejším dôvodom proti Európskej ústave v EÚ25. Ako tretí dôvod 30 % respondentov, čo je o 10 percentuálnych bodov viac ako v EÚ25, uvádza, že na ústave nenachádzajú nič pozitívne. Na štvrté miesto zaradili respondenti to, že ústava nie je dosť sociálna. K tomuto názoru sa priklonilo 21 % respondentov, čo je o 6 percentuálnych bodov viac ako v celoeurópskom priemere. Piatym, resp. šiestym dôvodom je to, že ústava je príliš technokratická, právna a má príliš nariadení a tiež to, že nie je dostatočne demokratická.

Otázka: Z akých dôvodov nesúhlasíte s Európskou ústavou?

Z odpovedí vidno, že zatiaľ čo hlavné dôvody prečo sú občania za prijatie ústavy je to, že Európsku ústavu považujú za nevyhnutný stavebný kameň Európy, hlavným dôvodom občanov SR proti ústave je nedostatok informácií a hlavným dôvodom občanov EÚ25 proti ústave je obava zo straty národnej suverenity. Toto potvrdzuje výsledky z iných kapitol tohto prieskumu, ktoré naznačujú, že na Slovensku je stále nedostatok informácií o Európskej únii, ako aj to, že občania SR patria v rámci EÚ k najväčším zástancom budovania zjednotenej Európy.

Miernym nedostatkom prieskumu je skutočnosť, že zatiaľ čo medzi dôvodmi, ktoré boli respondentom ponúknuté ako možnosti pri otázke prečo sú proti Európskej ústave, bolo aj to, že „z ekonomického hľadiska je ústava príliš liberálna“ a „ústava nie je pre Európu dosť sociálna“, ale neboli položené opačné otázky, teda že z ekonomického hľadiska je ústava málo liberálna, resp. že ústava je príliš sociálna. Pritom v členských štátoch Európskej únie (predovšetkým vo Veľkej Británii) sú skupiny odporcov súčasného smerovania európskej integrácie, ktoré Európskej únii (a európskej ústave) vyčítajú nízku liberalizáciu a príliš silný sociálny systém predovšetkým v porovnaní so Spojenými štátmi, ktoré má Európska únia ambície ekonomicky predbehnúť. Na Slovensku však táto skupina, napr. v porovnaní s Veľkou Britániou, nepredstavuje, aspoň zatiaľ, významný názorový prúd.

ZÁVER

Výsledky prieskumu verejnej mienky Eurobarometer č. 63 uskutočneného na jar roku 2005 možno zhrnúť do nasledovných konštatovaní:

Slováci sú menej spokojní so svojim životom v porovnaní s celoeurópskym priemerom, ale ich spokojnosť sa za posledný rok sústavne mierne zvyšovala. Súčasne začínajú byť optimistickejší aj vo výhľade na budúcnosť.

Občania Slovenskej republiky sú v porovnaní s celoeurópskym priemerom nadpriemerne spokojní s členstvom svojej krajiny v Európskej únii a sú presvedčení, že Slovensko profituje z členstva v únii. Európska únia pre Slovákov znamená predovšetkým slobodu cestovania, študovania a zamestnania sa kdekoľvek v EÚ. Z pohľadu slovenských občanov je imidž EÚ prevažne neutrálny alebo skôr pozitívny.

Možnosti zlepšenia svojej ekonomickej situácie spájajú práve s členstvom Slovenska v EÚ, aj keď v tejto oblasti dochádza k postupnému poklesu očakávaní.

Slováci sami priznávajú, že o fungovaní Európskej únie nemajú dostatok vedomostí a test vedomostí túto sebareflexiu potvrdil. Väčšina občanov tvrdí, že nerozumejú, ako EÚ pracuje a funguje.

Napriek tomu európskym inštitúciám dôverujú oveľa viac ako domácim inštitúciám. Avšak aj v úrovni dôvery k EÚ a jej inštitúciám dochádza k miernemu poklesu.

Najväčšiu dôveru slovenských občanov má Európsky parlament, dôvera v EP však postupne klesá a stúpa dôvera v Radu Európskej únie, čo môže byť odrazom pochopenia, že práve táto inštitúcia má väčšie kompetencie ako EP.

Väčšinu informácií o Európskej únii čerpajú Slováci z médií. Informovanie o EÚ v slovenských médiách považujú za dostatočné a väčšinou za objektívne prípadne až príliš pozitívne.

Občania Slovenskej republiky hodnotia pozitívne pôsobenie Európskej únie v medzinárodnej politike. Ich hodnotenie pôsobenia EÚ v rôznych oblastiach medzinárodných vzťahov je pozitívnejšie než je tomu v celoeurópskom priemere. Zároveň ho hodnotia pozitívnejšie ako pôsobenie USA v tých istých oblastiach.

Slováci majú dôveru v silu európskej ekonomiky a jej ďalší rast, aj keď si myslia, že v súčasnosti zaostáva za ekonomikami USA a Japonska, predovšetkým v oblastiach moderných technológií a výskumu a vývoja.

Slovenskí občania sú viac, ako je celoeurópsky priemer, naklonení ďalšiemu rozširovaniu Európskej únie. Výraznejšie, ako je tomu v rámci EÚ25, podporujú prijatie bývalých socialistických krajín, čo je najvýraznejšie v prípade Chorvátska. Slováci však zároveň nie sú naklonení prijatiu Turecka a Albánska za členov únie, v čom sa neodlišujú od celoeurópskeho priemeru.

Občania Slovenskej republiky v prevažnej miere podporujú prijatie Európskej ústavy, ktorú považujú za nevyhnutnú pre ďalšie budovanie Európy. Najčastejším dôvodom odmietania ústavy je nedostatok informácií.

Napriek všetkému uvedenému, národná identita je pre Slovákov stále oveľa dôležitejšia ako Európska identita

ŠPECIFIKÁCIA VÝBEROVEJ VZORKY

EB63.4 - TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 9th of May and the 14th of June 2005, TNS Opinion & Social, a consortium created between Taylor Nelson Sofres and EOS Gallup Europe, carried out wave 63.4 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls.

The EUROBAROMETER SPECIAL « STANDARD » + N°233 + N°234 + N°235 are part of wave 63.4 and cover the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 15 years and over. The EUROBAROMETER 63.4 has also been conducted in the two acceding countries (Bulgaria and Romania), the two candidate countries (Croatia and Turkey) and in the north part of Cyprus. In these countries, the survey covers the national population of citizens of the respective nationalities and the population of citizens of all the European Union Member States that are residents in those countries and have a sufficient command of one of the respective national language(s) to answer the questionnaire. The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every Nth address) were selected by standard "random route" procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the "closest birthday rule"). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) was used in those countries where this technique was available.

ABREVIATIONS	COUNTRIES	INSTITUTES	N°	FIELDWORK		POPULATION
			INTERVIEWS	DATES		15+
BE	Belgium	TNS Dimarso	1.000	10/05/2005	13/06/2005	8.598.982
CZ	Czech Rep.	TNS Aisa	1.083	18/05/2005	07/06/2005	8.571.710
DK	Denmark	TNS Gallup DK	1.051	20/05/2005	14/06/2005	4.380.063
DE	Germany	TNS Infratest	1.520	14/05/2005	06/06/2005	64.174.295
EE	Estonia	Emor	1.001	12/05/2005	07/06/2005	887.094
EL	Greece	TNS ICAP	1.000	16/05/2005	06/06/2005	8.674.230
ES	Spain	TNS Demoscopia	1.024	12/05/2005	07/06/2005	35.882.820
FR	France	TNS Sofres	1.012	14/05/2005	08/06/2005	44.010.619
IE	Ireland	TNS MRBI	1.006	09/05/2005	10/06/2005	3.089.775
IT	Italy	TNS Abacus	1.004	13/05/2005	11/06/2005	49.208.000
CY	Rep. of Cyprus	Synovate	505	10/05/2005	07/06/2005	552.213
LV	Latvia	TNS Latvia	1.015	13/05/2005	08/06/2005	1.394.351
LT	Lithuania	TNS Gallup Lithuania	1.003	12/05/2005	06/06/2005	2.803.661
LU	Luxembourg	TNS ILReS	504	10/05/2005	04/06/2005	367.199
HU	Hungary	TNS Hungary	1.014	16/05/2005	02/06/2005	8.503.379
MT	Malta	MISCO	500	12/05/2005	06/06/2005	322.917
NL	Netherlands	TNS NIPO	1.006	12/05/2005	07/06/2005	13.242.328
AT	Austria	Österreichisches Gallup-Institute	1.000	12/05/2005	07/06/2005	6.679.444
PL	Poland	TNS OBOP	1.000	14/05/2005	07/06/2005	31.610.437
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1.005	12/05/2005	05/06/2005	8.080.915
SI	Slovenia	RM PLUS	1.045	13/05/2005	10/06/2005	1.663.869
SK	Slovakia	TNS AISA SK	1.108	18/05/2005	05/06/2005	4.316.438
FI	Finland	TNS Gallup Oy	1.024	12/05/2005	12/06/2005	4.279.286
SE	Sweden	TNS GALLUP	1.024	12/05/2005	02/06/2005	7.376.680
UK	United Kingdom	TNS UK	1.347	11/05/2005	12/06/2005	47.685.578
BG	Bulgaria	TNS BBSS	1.018	17/05/2005	31/05/2005	6.695.512
HR	Croatia	Puls	1.000	10/05/2005	03/06/2005	3.682.826
RO	Romania	TNS CSOP	1.004	23/05/2005	03/06/2005	18.145.036
TR	Turkey	TNS PIAR	1.005	12/05/2005	05/06/2005	47.583.830
NC	North part of Cyprus	KADEM	500	13/05/2005	31/05/2005	157.101
TOTAL			29.328	09/05/2005	14/06/2005	442.620.588

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics offices. For all countries surveyed, a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. In all countries, gender, age, region and size of locality were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), TNS Opinion & Social applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

DOTAZNÍK

A	Naše číslo prieskumu (101-105)
	____
	EB63.3 A
B	Kód krajiny (106-107)
	____
	EB63.3 B
C	Klientove číslo prieskumu (108-110)
	____
	EB63.3 C
D	Číslo rozhovoru (111-116)
	____
	EB63.3 D
	POLOŽKU 26 SA SPÝTAJTE IBA V BULHARSKU
	POLOŽKU 27 SA SPÝTAJTE IBA V RUMUNSKU
	POLOŽKU 28 SA SPÝTAJTE IBA V TURECKU
	POLOŽKU 29 SA SPÝTAJTE IBA V CHORVÁTSKU
	POLOŽKU 30 SA SPÝTAJTE IBA NA CYPRE
Q1	Aká je Vaša štátna príslušnosť? Povedzte mi prosím krajinu alebo krajiny, kde ste občanom
	(MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ)
	(117-148)
	Belgicko 1,
	Dánsko 2,
	Nemecko 3,
	Grécko 4,
	Španielsko 5,
	Francúzsko 6,
	Írsko 7,
	Taliansko 8,
	Luxembursko 9,
	Holandsko 10,
	Portugalsko 11,
	Spojené Kráľovstvo (Veľká Británia, Severné Írsko) 12,
	Rakúsko 13,
	Švédsko 14,
	Fínsko 15,
	Cyperská republika (Juh) 16,
	Česká republika 17,
	Estónsko 18,
	Maďarsko 19,
	Lotyšsko 20,
	Litva 21,
	Malta 22,
	Poľsko 23,
	Slovensko 24,
	Slovinsko 25,
	26,
	27,
	28,
	29,
	30,
	Iné krajiny: VYPIŠTE: 31,
	Nevie, bez odpovede 32,
	EB63.3 Q1 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA1	Keď sa stretnete s priateľmi, povedali by ste, že diskutujete o politických záležitostiach často.					
	(149)					
	často	1				
	príležitostne	2				
	nikdy	3				
	nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4				
EB62.0 Q2						
QA2	Keď ste presvedčený(á) o svojom názore, stane sa Vám niekedy, že presviedčate svojich					
	PREČÍTAJTE					
	(150)					
	často	1				
	z času na čas	2				
	zriedka	3				
	nikdy	4				
	nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5				
EB62.0 Q3						
QA3	Celkovo ste veľmi spokojný(á), skôr spokojný(á), nie veľmi spokojný(á), vôbec nie					
	PREČÍTAJTE					
	(151)					
	veľmi spokojný(á)	1				
	skôr spokojný(á)	2				
	nie veľmi spokojný(á)	3				
	vôbec nie spokojný(á)	4				
	nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5				
EB62.0 Q4						
QA4	Aké sú Vaše očakávania pre nasledujúcich 12 mesiacov, bude nasledujúcich 12 mesiacov					
	PREČÍTAJTE	LEPŠIE	HORŠIE	ROVNAKÉ	NEVIEM	
(152)	1	vášho života celkovo	1	2	3	4
(153)	2	ekonomickej situácie na Slovensku	1	2	3	4
(154)	3	finančnej situácie Vašej domácnosti	1	2	3	4
(155)	4	možnosti zamestnania na Slovensku	1	2	3	4
(156)	5	Vašej osobnej situácie v zamestnaní	1	2	3	4
EB62.0 Q5						
QA5	Ak porovnáte Vašu súčasnú osobnú situáciu so situáciou šesť rokov nazad povedali by ste,					
	(157)					
	zlepšila sa	1				
	zostala rovnaká	2				
	zhoršila sa	3				
	nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4				
EB62.0 Q6						
QA6	Očakávate, že sa v priebehu najbližších piatich rokov Vaša osobná situácia zlepší, zostane					
	(158)					
	zlepší sa	1				
	zostane rovnaká	2				
	zhorší sa	3				
	nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4				
EB62.0 Q7						
QA7	Rád(a) by som sa Vás spýtal(a) do akej miery dôverujete niektorým inštitúciám. Povedzte mi					
	PREČÍTAJTE	SKÔR	SKÔR	NEVIEM		
(159)	1	Súdy a právny systém Slovenska	1	2	3	
(160)	2	Politické strany	1	2	3	
(161)	3	Vláda Slovenskej republiky	1	2	3	
(162)	4	Národná rada Slovenskej republiky	1	2	3	
(163)	5	Európska únia	1	2	3	
(164)	6	Organizácia spojených národov	1	2	3	
EB62.0 Q10 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ						

QA8a Vo všeobecnosti si myslíte, že členstvo Slovenska v Európskej únii je...?

PREČÍTAJTE

(165)

dobrá vec	1
zlá vec	2
ani dobrá ani zlá vec	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB62.0 Q11a

QA9a Ak zvážite všetky okolnosti, povedali by ste, že Slovensko má alebo nemá prospech a výhody

(166)

áno, má výhody	1
nie, nemá výhody	2
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	3

EB62.0 Q12a

PÝTAJTE SA QA8b a QA9b IBA v BG, RO, TR, HR a NC

QA8b

(167)

	1
	2
	3
	4

EB62.0 Q11b

QA9b

(168)

	1
	2
	3

EB62.0 Q12b

QA10 Vo všeobecnosti, aký máte dojem a pocit z Európskej únie - veľmi pozitívny, skôr pozitívny,

(169)

Veľmi pozitívny	1
Skôr pozitívny	2
Neutrálny	3
Skôr negatívny	4
Veľmi negatívny	5
NEVIEM	6

EB62.0 Q13

QA11 Ste Vy osobne za alebo proti vývoju smerom k Európskej politickej únii?

(170)

za	1
proti	2
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	3

EB62.0 Q14

QA12 Čo pre Vás osobne Európska únia znamená?

PREDLOŽTE KARTU. MOŽNOSŤ VIACERYCH ODPOVEDÍ. ROTUJTE - PRI KAŽDOM

(171-186)

mier	1,
ekonomická prosperita	2,
demokracia	3,
sociálna ochrana	4,
sloboda cestovania, štúdia a práce kdekoľvek v Európskej únii	5,
kultúrna rôznorodosť	6,
"silnejšie slovo" vo svete	7,
Euro	8,
nezamestnanosť	9,
byrokracia	10,
plytvanie peniazmi	11,
strata našej kultúrnej identity	12,
zvýšená kriminalita	13,
nedostatočná kontrola vonkajších hraníc	14,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	15,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	16,

EB62.0 Q16

QA13 Dáva Vám osobne Európska únia pocit...?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - MOŽNOSŤ VIACERYCH ODPOVEDÍ

(187-194)

nadšenia	1,
nádeje	2,
dôvery	3,
ľahostajnosti	4,
úzkosti	5,
nedôvery	6,
odmietania	7,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	8,

EB62.0 Q17

NEPÝTAJTE SA v BG, RO, TR, HR a NC

QA14a Povedzte mi prosím pre každý z nasledujúcich výrokov, či s ním skôr súhlasíte alebo skôr

	PREČÍTAJTE	SKÔR	SKÔR	NEVIE

(195)	1	Cítim sa bezpečnejšie, pretože Slovensko je členom	1	2	3
(196)	2	Mám pocit, že sme ekonomicky stabilnejší, pretože	1	2	3
(197)	3	Cítim, že sme politicky stabilnejší, pretože	1	2	3
(198)	4	Môj hlas v Európskej únii niečo znamená	1	2	3
(199)	5	Rozumiem, ako pracuje Európska únia	1	2	3
(200)	6	Záujmy Slovenska sú v Európskej únii dostatočne	1	2	3
(201)	7	Slovensko bude mať v budúcnosti v Európskej únii	1	2	3
(202)	8	V Európskej únii majú najväčšie krajiny najväčšiu	1	2	3

EB62.0 Q18a TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

PÝTAJTE SA IBA v BG, RO, TR, HR a NC

QA14b

|--|--|--|--|--|

(203)	1		1	2	3
(204)	2		1	2	3
(205)	3		1	2	3
(206)	4		1	2	3
(207)	5		1	2	3
(208)	6		1	2	3
(209)	7		1	2	3
(210)	8		1	2	3

EB62.0 Q18b TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

PÝTAJTE SA VŠETKÝCH

QA15a Podľa Vášho názoru, bude Európska únia zohrávať o päť rokov dôležitejšiu úlohu, menej

QA15b A čo by ste si želali Vy o päť rokov, aby Európska únia zohrávala dôležitejšiu úlohu, menej

		(211)	(212)
PREČÍTAJTE		QA15a	QA15b
		očakávanie	želanie
dôležitejšiu úlohu		1	1
menej dôležitú úlohu		2	2
rovnakú úlohu		3	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)		4	4

EB62.0 Q20a&b

QA16 Niektorí ľudia môžu mať obavy z budovania Európy, Európskej únie. Máme tu zoznam vecí, o

	PREČÍTAJTE	V	v	nevie
(213)	1 Strata moci menších členských štátov	1	2	3
(214)	2 Nárast pašovania drog a medzinárodného	1	2	3
(215)	3 Čoraz zriedkavejšie používanie nášho jazyka	1	2	3
(216)	4 Naša krajina bude platiť viac a viac Európskej únii	1	2	3
(217)	5 Strata sociálnych výhod	1	2	3
(218)	6 Strata národnej identity a kultúry	1	2	3
(219)	7 Ekonomická kríza	1	2	3
(220)	8 Presun pracovných miest do krajín s nižšími	1	2	3
(221)	9 Viac ťažkostí pre slovenských poľnohospodárov	1	2	3
(222)	10 Koniec slovenskej koruny	1	2	3

EB62.0 Q21

QA17 Približne ako často...

PREDLOŽTE KARTU

		PREČÍTAJTE					
		Každý deň	Niekoľko krát za týždeň	Raz, dvakrát za týždeň	Menšie často	Nikdy	NEVIEM

(223)	1	pozeráte správy v televízii?	1	2	3	4	5	6
(224)	2	čítate správy v novinách?	1	2	3	4	5	6
(225)	3	počúvate správy v rozhlas?	1	2	3	4	5	6

EB55.1 Q11

QA18 Ako hodnotíte svoje znalosti o Európskej únii, jej politike a inštitúciách? Použite nasledujúcu

UKÁŽTE KARTU SO STUPNICOU

(226-227)

NEVIEM VÔBEC NIČ					VIEM VEĽMI VEĽA				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE) 11

EB62.0 Q22

QA19 Ktoré z nasledujúcich zdrojov využívate, keď hľadáte informácie o Európskej únii, jej politike,

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ

(228-239)

stretnutia	1,
rozhovory s príbuznými, priateľmi, kolegami	2,
denníky	3,
iné noviny a časopisy	4,
televízia	5,
rozhlas	6,
internet	7,
knihy, brožúry, informačné letáky	8,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPIŠTE:	9,
nikdy nehľadám takéto informácie, nezaujíma ma to (SPONTÁNNE)	10,
telefón	11,
neviem, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	12,

EB62.0 Q23 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA20a Myslíte si vo všeobecnosti, že slovenské ... hovoria o Európskej únii príliš veľa, primerane

(JEDNA ODPOVEĎ V KAŽDOM RIADKU)

(PREČÍTAJTE) Príliš veľa Primerane Príliš málo NEVIEM

(240)	1	Televízia	1	2	3	4
(241)	2	Rozhlas	1	2	3	4
(242)	3	Tlač	1	2	3	4

EB62.0 Q25 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA20b A myslíte si, že slovenské ... hovoria o Európskej únii príliš pozitívne, objektívne alebo príliš

(JEDNA ODPOVEĎ V KAŽDOM RIADKU)

(PREČÍTAJTE) Príliš Objektívne Príliš NEVIEM

(243)	1	Televízia	1	2	3	4
(244)	2	Rozhlas	1	2	3	4
(245)	3	Tlač	1	2	3	4

EB62.0 Q26 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA21 Počuli ste už niekedy o...?

(PREČÍTAJTE) ÁNO NIE NEVIEM

(246)	1	Európskom parlamente	1	2	3
(247)	2	Európskej komisii	1	2	3
(248)	3	Rade Európskej únie	1	2	3
(249)	4	Súdnom dvore Európskeho spoločenstva	1	2	3
(250)	5	Európskej centrálnej banke	1	2	3

EB62.0 Q27 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA22 A pre každú z nasledujúcich Európskych inštitúcií mi prosím povedzte, či si myslíte, že

(PREČÍTAJTE) ZOHRÁVA NEZOHRÁ NEVIEM

(251)	1	Európsky parlament	1	2	3
(252)	2	Európska komisia	1	2	3
(253)	3	Rada Európskej únie	1	2	3
(254)	4	Súdny dvor Európskeho spoločenstva	1	2	3
(255)	5	Európska centrálna banka	1	2	3

EB62.0 Q28 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA23 Povedzte mi prosím ku každej inštitúcii, či jej skôr dôverujete alebo skôr nedôverujete?

	PREČÍTAJTE	SKÔR	SKÔR	NEVIEM
(256)	1 Európsky parlament	1	2	3
(257)	2 Európska komisia	1	2	3
(258)	3 Rada Európskej únie	1	2	3
(259)	4 Súdny dvor Európskeho spoločenstva	1	2	3
(260)	5 Európska centrálna banka	1	2	3

EB62.0 Q29 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA24 Mohli by ste mi prosím povedať, či sú nasledujúce výroky o Európskej únii podľa Vás pravdivé

	PREČÍTAJTE	PRAVDIV	NEPRAVD	NEVIEM
(261)	1 Európska únia má v súčasnosti 15 členských štátov	1	2	3
(262)	2 Poslanci Európskeho parlamentu sú volení priamo	1	2	3
(263)	3 Európska únia má vlastnú hymnu	1	2	3
(264)	4 Posledné Európske voľby sa konali v júni 2002	1	2	3

EB62.0 Q30 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

OTÁZKY QA25a A QA25b SA PÝTAJTE IBA V LUXEMBURSKU

QA26 Čo si myslíte, ktoré sú dva najdôležitejšie problémy, ktorým musí Slovensko v súčasnosti

PREDLOŽTE KARTU Q33 - PONÚKNITE, 2 MOŽNÉ ODPOVEDE

	(269-284)
kriminalita	1,
verejná doprava	2,
ekonomická situácia	3,
rastúce ceny/inflácia	4,
daňový systém	5,
nezamestnanosť	6,
terorizmus	7,
obrana/zahraničná politika	8,
bývanie	9,
pristahovalectvo	10,
systém zdravotnej starostlivosti	11,
vzdelávací systém	12,
dôchodky	13,
ochrana životného prostredia	14,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	15,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	16,

EB62.0 Q33

QA27 Myslíte si, že Európska únia hrá na Slovensku v nasledujúcich otázkach pozitívnu úlohu,

	PREČÍTAJTE	POZITÍV	NEGATÍV	ANI	NEVIE
(285)	1 boj proti kriminalite	1	2	3	4
(286)	2 verejná doprava	1	2	3	4
(287)	3 ekonomická situácia	1	2	3	4
(288)	4 rastúce ceny/inflácia	1	2	3	4
(289)	5 daňový systém	1	2	3	4
(290)	6 boj proti nezamestnanosti	1	2	3	4
(291)	7 boj proti terorizmu	1	2	3	4
(292)	8 obrana a zahraničná politika	1	2	3	4
(293)	9 bývanie	1	2	3	4
(294)	10 pristahovalectvo	1	2	3	4
(295)	11 systém zdravotnej starostlivosti	1	2	3	4
(296)	12 vzdelávací systém	1	2	3	4
(297)	13 dôchodky	1	2	3	4
(298)	14 ochrana životného prostredia	1	2	3	4

EB62.0 Q34 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA28 Aký máte názor na každý z nasledujúcich výrokov? Povedzte mi, prosím, pre každý výrok, či

	PREČÍTAJTE - MENTE PORADIE POLOŽIEK. V	ZA	PROTI	NEVIE
(299)	1 Európska menová únia s jednotnou menou - Euro	1	2	3
(300)	2 Spoločná zahraničná politika členských štátov	1	2	3
(301)	3 Spoločná obranná a bezpečnostná politika	1	2	3
(302)	4 Ďalšie rozšírenie Európskej únie o nové krajiny v	1	2	3
(303)	5 Ústava Európskej únie	1	2	3
(304)	6 Rýchlosť budovania Európy je v jednej skupine	1	2	3
(305)	7 Vyučovanie detí v školách o fungovaní inštitúcií	1	2	3

EB62.0 Q36 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA29 Teraz Vám prečítam zoznam činností, ktoré by Európska únia mohla uskutočniť. Povedzte mi

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - NAJVIAC TRI ODPOVEDE

	(306-323)
Prijatie nových členských krajín	1,
Priblížiť sa k občanom Európskej únie, napríklad prostredníctvom lepšieho	2,
Úspešné zavedenie jednotnej európskej meny - Eura	3,
Boj proti chudobe a vytláčaniu niektorých skupín ľudí na okraj spoločnosti	4,
Ochrana životného prostredia	5,
Zaručenie kvality potravinárskych výrobkov	6,
Ochrana spotrebiteľov a zaručenie kvality ostatných výrobkov	7,
Boj proti nezamestnanosti	8,
Reformovanie inštitúcií Európskej únie a spôsob ich fungovania	9,
Boj proti organizovanému zločinu a pašovaniu drog	10,
Presadzovanie politického a diplomatického významu Európskej únie na	11,
Udržanie mieru a bezpečnosti v Európe	12,
Garantovanie práv jednotlivca a rešpektovanie princípov demokracie v	13,
Boj proti terorizmu	14,
Boj proti nelegálnemu prísťahovalectvu	15,
Iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	16,
Žiadne zo spomenutých (SPONTÁNNÉ)	17,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	18,

EB62.0 Q37

QA30 S ktorým z nasledujúcich dvoch výrokov najviac súhlasíte?

(PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

	(324)
Európska únia by mala mať viac finančných prostriedkov na svoje politické	1
Politické ciele Európskej únie nie sú dôvodom na zvyšovanie rozpočtu únie	2
NEVIEM	3

EB63.4 NOVÁ

QA31 Na ktorú z nasledujúcich oblastí, podľa Vás, Európska únia mieri najviac prostriedkov zo

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

	(325)
Zamestnanosť a sociálne záležitosti	1
Poľnohospodárstvo	2
Vedecký výskum	3
Pomoc regiónom	4
Zahraničná politika a pomoc krajinám mimo Európskej únie	5
Náklady na personál a administratívu, budovy	6
Iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	7
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	8

EB62.0 Q38

QA32 Európska únia už má Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a Európsku obrannú a

PREČÍTAJTE - MENTE PORADIE POLOŽIEK. V SKÔR SKÔR NEVIEM

(326)	1	Európska únia by mala mať vojenskú jednotku	1	2	3
(327)	2	Keď dôjde k medzinárodnej kríze, členské štáty	1	2	3
(328)	3	Európska únia by mala mať svojho vlastného	1	2	3
(329)	4	Európska únia by mala mať svoje vlastné kreslo v	1	2	3
(330)	5	Zahraničná politika Európskej únie by mala byť	1	2	3
(331)	6	Európska únia by sa mala snažiť zabezpečiť ľudské	1	2	3
(332)	7	Európska únia by mala mať spoločnú	1	2	3
(333)	8	Európska únia by mala mať spoločnú azylovú	1	2	3

EB62.0 Q39 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QA33a Podľa Vášho názoru, by ste povedali, že Spojené štáty (USA) majú sklon zohrávať v

PREČÍTAJTE POZITÍVN NEGATÍV ANI NEVIEM

(334)	1	mier vo svete	1	2	3	4
(335)	2	boj proti terorizmu	1	2	3	4
(336)	3	rast svetovej ekonomiky	1	2	3	4
(337)	4	boj proti chudobe vo svete	1	2	3	4
(338)	5	ochrana životného prostredia	1	2	3	4

EB62.0 Q41

QA33b Podľa Vášho názoru, by ste povedali, že Európska únia má sklon zohrávať v nasledujúcich

PREČÍTAJTE POZITÍVN NEGATÍV ANI NEVIEM

(339)	1	mier vo svete	1	2	3	4
(340)	2	boj proti terorizmu	1	2	3	4
(341)	3	rast svetovej ekonomiky	1	2	3	4
(342)	4	boj proti chudobe vo svete	1	2	3	4
(343)	5	ochrana životného prostredia	1	2	3	4

EB62.0 Q42

QA33c A vo všeobecnosti, by ste povedali, že v porovnaní so stavom pred piatich rokov, je

(PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

	(344)
Dôležitejšia	1
Menej dôležitá	2
Nezmenila sa	3
NEVIEM	4

EB63.4 NOVÁ

QA34a Celkovo ste úplne spokojný/-á, skôr spokojný/á, nie veľmi spokojný/-á alebo vôbec nie

QA34b Celkovo, ste úplne spokojný(á), skôr spokojný(á), nie veľmi spokojný(á) alebo vôbec nie

PREDLOŽTE KARTU SO STUPNICOU

	(345)	(346)
PREČÍTAJTE	QA34a	QA34b
	Na Slovensku	V Európskej únii
úplne spokojný/-á	1	1
skôr spokojný /-á	2	2
nie veľmi spokojný/-á	3	3
vôbec nie spokojný/-á	4	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5	5

EB62.0 Q44a&b

QA35 Ľudia sa môžu cítiť rôzne spätí so svojim mestom, obcou, regiónom, krajinou, alebo s

PREDLOŽTE KARTU SO STUPNICOU

	PREČÍTAJTE	ÚZKO	DOST	NIE VEĽMI	VÔBEC	NEVIEM
(347)	1 S Vaším mestom/s Vašou	1	2	3	4	5
(348)	2 S Vaším regiónom	1	2	3	4	5
(349)	3 So Slovenskom	1	2	3	4	5
(350)	4 S Európou	1	2	3	4	5

EB62.0 Q47

QA36 Mohli by ste mi prosím povedať, pri každom z nasledujúcich pojmov, či vo Vás vyvoláva niečo

PREDLOŽTE KARTU SO STUPNICOU – MENTE PORADIE POLOŽIEK

		Veľmi	Skôr	Skôr	Veľmi	NEVIEM
(351)	1 Podnik	1	2	3	4	5
(352)	2 Monopol	1	2	3	4	5
(353)	3 Konkurencia	1	2	3	4	5
(354)	4 Sociálne zabezpečenie	1	2	3	4	5
(355)	5 Voľný trh	1	2	3	4	5
(356)	6 Protekcionizmus,	1	2	3	4	5
(357)	7 Globalizácia	1	2	3	4	5
(358)	8 Verejná služba	1	2	3	4	5
(359)	9 Odbory	1	2	3	4	5
(360)	10 Reformy	1	2	3	4	5

EB63.4 NOVÁ

Teraz prejdime k ďalšej téme

QB1 Ktorú z nasledujúcich troch možností by ste uprednostnili v najbližšej budúcnosti Európskej

(PREDLOŽTE KARTU – PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

	(361)
Európska únia by mala byť rozšírená o všetky krajiny, ktoré si želajú vstúpiť	1
Európska únia by mala byť rozšírená iba o niektoré krajiny, ktoré si želajú	2
Európska únia by nemala byť rozšírená o žiadne ďalšie krajiny	3
Žiadna zo spomenutých (SPONTÁNNE)	4
NEVIEM	5

EB59.1 Q46

QB2 Boli by ste v budúcnosti pre alebo proti vstupu každej z nasledujúcich krajín do Európskej

(MENTE PORADIE POLOŽIEK)

	(PREČÍTAJTE)	Pre	Proti	NEVIEM
(362)	1 Švajčiarsko	1	2	3
(363)	2 Nórsko	1	2	3
(364)	3 Bosna a Hercegovina	1	2	3
(365)	4 Chorvátsko	1	2	3
(366)	5 Bývalá Juhoslovanská Republika Macedónsko	1	2	3
(367)	6 Srbsko a Čierna hora	1	2	3
(368)	7 Island	1	2	3
(369)	8 Albánsko	1	2	3
(370)	9 Bulharsko	1	2	3
(371)	10 Rumunsko	1	2	3
(372)	11 Ukrajina	1	2	3
(373)	12 Turecko	1	2	3

EB58.1 Q41&Q42 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QB3 Pri každom z nasledujúcich výrokov mi prosím povedzte, či s ním úplne súhlasíte, skôr

(PREDLOŽTE KARTU)

		Úplne	Skôr	Skôr	Vôbec	NEVIEM
(374)	1 Svojou polohou patrí	1	2	3	4	5
(375)	2 Svojou históriou patrí	1	2	3	4	5
(376)	3 Vstup Turecka do Európskej	1	2	3	4	5
(377)	4 Vstup Turecka do Európskej	1	2	3	4	5
(378)	5 Kultúrne rozdiely medzi	1	2	3	4	5
(379)	6 Vstup Turecka by pomohol	1	2	3	4	5
(380)	7 Vstup Turecka by mohol	1	2	3	4	5
(381)	8 Aby mohlo Turecko vstúpiť	1	2	3	4	5
(382)	9 Aby mohlo Turecko vstúpiť	1	2	3	4	5

EB63.4 NOVÁ

Prejdime k inej téme

QC1 Počuli ste už Vy osobne o Európskej ústave?

PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

Áno a vo všeobecnosti poznáte jej obsah	(383)
Áno, ale o jej obsahu viete len veľmi málo	1
Nie	2
	3

EB62.1 QA1 TRENDOVÁ MIERNE MODIFIKOVANÁ

NEPÝTAJTE SA v ES, EL, IT, SI, HU a LT - ES, EL, IT, SI, HU a LT PREJDITE NA QC5

QC2 Na základe toho čo viete, povedali by ste, že ste za, alebo proti Európskej ústave?

PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

Úplne za	(384)
Skôr za	1
Skôr proti	2
Úplne proti	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4
	5

EB62.1 QA2 TRENDOVÁ MIERNE MODIFIKOVANÁ

AK "ZA", OZNAČENÉ 1 ALEBO 2 V QC2

QC3 Z akých dôvodov súhlasíte s Európskou ústavou?

(NEČÍTAJTE - OZNAČTE VŠETKY SPONTÁNNÉ ODPOVEDE)

Je nevyhnutná pre budovanie Európy	(385-398)
Je nevyhnutná pre zvládnutie integrácie nových členských štátov Európskej	1,
Nevyhnutná pre hladký chod európskych inštitúcií	2,
Prvý krok vpred / symbol sociálnej Európy	3,
Posilňuje pocit Európskej identity	4,
Vytvára pravé Európske občianstvo	5,
Prvé kroky/symbol politického zjednotenia Európy	6,
Posilní Európsku úniu voči Spojeným štátom	7,
Vždy som bol/-a za budovanie Európy	8,
Posilňuje demokraciu v Európe / radí občanom	9,
Podporuje národnú vládu / určité politické strany	10,
Neviem, čo je v tejto ústave záporné	11,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	12,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	13,
	14,

EB62.1 QA3 TRENDOVÁ MIERNE MODIFIKOVANÁ

AK "PROTI", OZNAČENÉ 3 ALEBO 4 V QC+AM12742

QC4 Z akých dôvodov nesúhlasíte s Európskou ústavou?

(NEČÍTAJTE - OZNAČTE VŠETKY SPONTÁNNÉ ODPOVEDE)

(399-414)

Ústava zachádza príliš ďaleko / predbieha svoju dobu	1,
Strata národnej suverenity	2,
Ústava nezachádza dostatočne ďaleko	3,
Z ekonomického hľadiska je ústava príliš liberálna	4,
Ústava nie je pre Európu dosť sociálna	5,
Ústava je príliš technokratická, právna, má príliš veľa nariadení	6,
Nedostatok informácií	7,
Ústava je príliš komplexná	8,
Nechce Turecko v Európskej únii alebo je priamo proti ďalšiemu	9,
Nie je dostatočne demokratická	10,
Je proti národnej vláde/určitým politickým stranám	11,
Som proti Európe/Európskej ústave/Európskej integrácii	12,
Nevidím čo je pozitívne v tejto ústave	13,
Nespomína kresťanské korene Európy	14,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPIŠTE:	15,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	16,

EB62.1 QA4 TRENDOVÁ MIERNE MODIFIKOVANÁ

PÝTAŤ SA VŠETKÝCH

QC5 Pri každom z nasledujúcich výrokov mi prosím povedzte, či je podľa Vášho názoru pravdivý

PREČÍTAJTE PRAVDIV NEPRAVD NEVIEM

(415)	1	sa vytvorí pozícia Ministra zahraničných vecí pre	1	2	3
(416)	2	najmenej jeden milión obyvateľov Európskej únie	1	2	3
(417)	3	predseda Európskej rady bude priamo volený	1	2	3
(418)	4	bude zavedená priama Európska daň	1	2	3
(419)	5	zanikne národné občianstvo	1	2	3
(420)	6	členský štát bude môcť vystúpiť z Európskej únie ak	1	2	3

EB62.1 QA5 TRENDOVÁ MIERNE MODIFIKOVANÁ

QC6 Ktorému zdroju informácií o Európskej ústave dôverujete najviac?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

(421-422)

Európska komisia	1
Európsky parlament	2
Slovenská vláda	3
Slovenské politické strany	4
Členovia mestských rád	5
Slovenské náboženské/konfesionálne organizácie	6
Novinári	7
Odbory	8
Spotrebiteľské organizácie	9
Vaši príbuzní a priatelia	10
iné (NEPONÚKAJTE) VYPIŠTE:	11
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	12

EB62.1 QA6 TRENDOVÁ MIERNE MODIFIKOVANÁ

PÝTAJTE SA IBA v DK, FR, IE, PT, CZ, GB, NI, NL a PL (M)

QC7

PÝTAJTE SA VŠETKÝCH

QC8 Pri každom z nasledujúcich výrokov mi prosím povedzte, či s ním úplne súhlasíte, skôr

(JEDNA ODPOVEĎ V KAŽDOM RIADKU)

	(PREČÍTAJTE)	Úplne	Skôr	Skôr	Vôbec	NEVIEM
(425)	1 demokratickejšie	1	2	3	4	5
(426)	2 efektívnejšie	1	2	3	4	5
(427)	3 prehľadnejšie	1	2	3	4	5

EB63.4 NOVÁ

QC9 Pri každom z nasledujúcich výrokov mi prosím povedzte, či s ním úplne súhlasíte, skôr

(JEDNA ODPOVEĎ V KAŽDOM RIADKU)

	(PREČÍTAJTE)	Úplne	Skôr	Skôr	Vôbec	NEVIEM
(428)	1 silnejšia vo svete	1	2	3	4	5
(429)	2 konkurencieschopnejšia	1	2	3	4	5
(430)	3 viac sociálne orientovaná	1	2	3	4	5

EB63.4 NOVÁ

Teraz prejdime k ďalšej téme

QD1 Ako by ste hodnotili súčasnú situáciu v každej z nasledujúcich oblastí?

PREDLOŽTE KARTU

	PREČÍTAJTE	VELMI	SKÔR	SKÔR	VELMI	NEVIEM
(431)	1 Stav slovenskej ekonomiky	1	2	3	4	5
(432)	2 Stav európskej ekonomiky	1	2	3	4	5
(433)	3 Stav zamestnanosti na	1	2	3	4	5
(434)	4 Stav životného prostredia na	1	2	3	4	5
(435)	5 Stav sociálnej starostlivosti	1	2	3	4	5
(436)	6 Kvalita Vášho života	1	2	3	4	5
(437)	7 Vaša finančná situácia	1	2	3	4	5

EB62.1 QB1

QD2 V každej z nasledujúcich oblastí mi prosím povedzte, či je situácia na Slovensku lepšia alebo

PREDLOŽTE KARTU

	PREČÍTAJTE	O VEL' A LEP ŠIA	SKÔ R LEP ŠIA	SKÔ R HOR ŠIA	ROZ HOD NE HOR ŠIA	ROV NAK Á (SP ONT ÁNN E)	NEV IEM
(438)	1 Stav slovenskej ekonomiky	1	2	3	4	5	6
(439)	2 Stav zamestnanosti na Slovensku	1	2	3	4	5	6
(440)	3 Stav životného prostredia na Slovensku	1	2	3	4	5	6
(441)	4 Stav sociálnej starostlivosti na Slovensku	1	2	3	4	5	6
(442)	5 Systém vzdelávania	1	2	3	4	5	6
(443)	6 Kvalita života na Slovensku	1	2	3	4	5	6

EB62.1 QB2 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

QD3 Myslite si, že v každej z nasledujúcich oblastí bude situácia o päť rokov lepšia alebo horšia

PREDLOŽTE KARTU

PREČÍTAJTE	O VEL' A LEP ŠIA	TRO CHU LEP ŠIA	TRO CHU HOR ŠIA	ROZ HOD NE HOR ŠIA	ROV NAK Á (SP ONT ÁNN E)	NEV IEM

(444)	1	Stav slovenskej ekonomiky	1	2	3	4	5	6
(445)	2	Stav európskej ekonomiky	1	2	3	4	5	6
(446)	3	Stav zamestnanosti na Slovensku	1	2	3	4	5	6
(447)	4	Stav životného prostredia na Slovensku	1	2	3	4	5	6
(448)	5	Stav sociálnej starostlivosti na Slovensku	1	2	3	4	5	6
(449)	6	Kvalita Vášho života	1	2	3	4	5	6

EB62.1 QB3

QD4 Vo všeobecnosti by ste povedali, že úroveň kvality života v Európe je v súčasnosti lepšia

PREDLOŽTE KARTU

PREČÍTAJTE	O VEL' A LEP ŠIA	TRO CHU LEP ŠIA	TRO CHU HOR ŠIA	ROZ HOD NE HOR ŠIA	ROV NAK Á (SP ONT ÁNN E)	NEV IEM

(450)	1	Spojených štátoch amerických	1	2	3	4	5	6
(451)	2	Japonsku	1	2	3	4	5	6
(452)	3	Číne	1	2	3	4	5	6
(453)	4	Indii	1	2	3	4	5	6

EB62.1 QB4

QD5a Povedali by ste, že európska ekonomika funguje lepšie, horšie alebo rovnako ako

PREDLOŽTE KARTU

PREČÍTAJTE	LEPŠIE	HORŠIE	ROVNAK	NEVIEM

(454)	1	Spojených štátov amerických	1	2	3	4
(455)	2	Japonska	1	2	3	4
(456)	3	Číny	1	2	3	4
(457)	4	Indie	1	2	3	4

EB62.1 QB5

QD5b Pri každej z nasledujúcich oblastí mi prosím povedzte, či je podľa Vášho názoru Európska

(PREDLOŽTE KARTU – JEDNA ODPOVEĎ V KAŽDOM RIADKU)

PREČÍTAJTE	Pred	Za	Na	NEVIEM

(458)	1	Vedecký výskum	1	2	3	4
(459)	2	Výskum v medicíne	1	2	3	4
(460)	3	Ochrana životného prostredia	1	2	3	4
(461)	4	Inovačné technológie	1	2	3	4
(462)	5	Systém zdravotníctva	1	2	3	4
(463)	6	Vzdelávanie	1	2	3	4
(464)	7	Boj proti sociálnej nerovnosti	1	2	3	4
(465)	8	Boj proti nezamestnanosti	1	2	3	4
(466)	9	Boj proti diskriminácii	1	2	3	4
(467)	10	Podmienky pre zakladanie podnikov	1	2	3	4

EB63.4 NOVÁ

QD6 Globalizácia trhu so sebou prináša mnoho následkov. Čo Vás prvé napadne keď počujete

PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

(468)

Príležitosti pre slovenské spoločnosti preniknúť na nové trhy	1
Zahraničné investície na Slovensku	2
Presun niektorých spoločností do krajín s lacnejšou pracovnou silou	3
Nárast konkurencie pre slovenské spoločnosti	4
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	5
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	6

EB62.1 QB10

QD7 Ktorý z dvoch nasledujúcich názorov je najbližšie Vášmu? Vo všeobecnosti podniky, ktoré sa

(PREČÍTAJTE – JEDNA ODPOVEĎ V KAŽDOM RIADKU)

(469)

Nemajú žiadnu inú možnosť pokiaľ chcú predísť svojmu zániku	1
Urobia tak, aby zvýšili svoj zisk	2
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	3

EB63.4 NOVÁ

QD8 Ktoré z nasledujúcich opatrení na zvýšenie výkonnosti európskej ekonomiky by ste

PREČÍTAJTE - 3 MOŽNÉ ODPOVEDE

(470-477)

Predĺženie oficiálnej pracovnej doby	1,
Zlepšenie vzdelania a profesionálny výcvik	2,
Investovanie do výskumu a vývoja	3,
Uľahčenie procedúry založenia nových spoločností	4,
Efektívnejšie využívanie energie	5,
Investovanie do infraštruktúry (diaľnice, železnice, atď.)	6,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	7,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	8,

EB62.1 QB11 TRENDOVÁ MIERNE MODIFIKOVANÁ

QD9 Mohla by sa podľa Vás stať Európska únia, v nasledujúcich piatich rokoch, najsilnejšou

PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

(478)

Určite áno	1
Pravdepodobne áno	2
Pravdepodobne nie	3
Určite nie	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB62.1 QB13

Teraz prejdime k ďalšej téme

QE1 Vo všeobecnosti do akej miery Vás priťahujú novátorské výrobky alebo služby, inými slovami

(PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

(479)

Rozhodne ma priťahujú	1
Skôr ma priťahujú	2
Skôr ma nepriťahujú	3
Vôbec ma nepriťahujú	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB63.4 NOVÁ

QE2 V porovnaní s Vašími priateľmi a rodinou, povedali by ste, že sa skôr...?

(PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

(480)

viac prikláňate ku kúpe novátorských výrobkov alebo služieb	1
menej prikláňate ku kúpe novátorských výrobkov alebo služieb	2
rovnako prikláňate ku kúpe novátorských výrobkov alebo služieb ako oni	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB63.4 NOVÁ

QE3 Čo pre Vás znamená "inovácia"? Vyvíjanie nových výrobkov alebo služieb alebo

(PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

(481)

Vyvíjanie nových výrobkov alebo služieb	1
Zdokonaľovanie existujúcich výrobkov alebo služieb	2
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	3

EB63.4 NOVÁ

QE4 Vo všeobecnosti keď sa zavedie nový výrobok alebo služba na trh a môže nahradiť výrobok

(PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

(482)

Dáte prednosť kúpe výrobku alebo služby, ktorému už dôverujete a	1
Čo najrýchlejšie aspoň raz vyskúšate nový výrobok alebo službu	2
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	3

EB63.4 NOVÁ

QE5 Boli by ste ochotný(á) nahradiť výrobok alebo službu, ktorý používate novým výrobkom alebo

(PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

(483)

aj keby bol nový výrobok alebo služba výrazne drahší	1
iba ak by bol nový výrobok alebo služba len o trochu drahší	2
iba ak by nový výrobok alebo služba stál rovnako	3
nikdy by som nebol(a) ochotný(á) kúpiť si nový výrobok alebo službu	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB63.4 NOVÁ

QE6 S ktorými z nasledujúcich výrokov súhlasíte?

(PREČÍTAJTE – MENŠE PORADIE POLOŽIEK – MOŽNOSŤ VIACERYCH ODPOVEDÍ)

(484-493)

Inovačné výrobky alebo služby sú vo väčšine prípadov vynálezy, technické	1,
Inovačné výrobky alebo služby sú módnou záležitosťou	2,
Inovačné výrobky alebo služby často uľahčujú každodenný život	3,
Podnik, ktorá predáva inovačné výrobky alebo služby vylepšuje dojem	4,
Podnik, ktorý nevyvíja svoje výrobky alebo služby, neprežije	5,
Kúpa inovačného výrobku alebo služby je riziko pre zákazníka	6,
Výhody inovačných výrobkov alebo služieb sú často zveličované	7,
Inovácia je nevyhnutná na zdokonaľenie ekonomického rastu	8,
Žiaden zo spomenutých (SPONTÁNNÉ)	9,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	10,

EB63.4 NOVÁ

DEMOGRAFIA

PYTAJTE SA VŠETKÝCH

D1 V politike sa hovorí o "ľavici" a "pravici". Kde by ste sa Vy zaradili s Vašimi názormi na tejto

(PREDLOŽTE KARTU) - (NENÚTTE - AK ZAVÁHA, SKÚSTE ZNOVU)

(495-496)

ĽAVICA					PRAVICA				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Odmietol (NEPONÚKAJTE) 11

nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE) 12

EB63.3 D1

NIE OTÁZKY D2 AŽ D6

D7 Aký je Váš rodinný stav?

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

(497-498)

ženatý/vydatá	1
znovu ženatý/znovu vydatá	2
slobodný/á, v súčasnosti žije s partnerom/kou	3
slobodný/á, nikdy nežil/a s partnerom/kou	4
slobodný/á, predtým žil/a s partnerom/kou, teraz žije sám/sama	5
rozvedený/á	6
odlúčený/á	7
vdova/vdovec	8
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	9
odmietnutie (SPONTANNE)	10

EB63.3 D7

D8 Koľko ste mali rokov, keď ste ukončili Vaše vzdelanie? Máme na mysli riadne, denné štúdium.

Pokiaľ stále študuje zapíšte 00. Ak nikdy nenavštevoval(a) ani základnú školu, zapíšte 98; ak

(499-500)

EB63.3 D8

NIEJE OTÁZKA D9

D10 Pohlavie

(501)

Muž	1
Žena	2

EB63.3 D10

D11 Koľko máte rokov?

(502-503)

EB63.3 D11

NIE JE OTÁZKA D12 AŽ D14

D15a Aké je Vaše súčasné zamestnanie?

D15b Vykonávali ste nejakú platenú prácu v minulosti? Aké bolo Vaše posledné zamestnanie?

	(504-505)	(506-507)
	D15a	D15b
	SÚČASNÉ	POSLEDNÉ
NIE JE ZÁROBKOVO ČINNÝ		
Stará sa o bežné nákupy a domácnosť alebo nemá žiadne	1	
Študent/-ka	2	
Nezamestnaný(á) alebo prechodne bez práce	3	
Na penzii alebo práceneschopný(á) kvôli nemoci	4	
SAMOSTATNE ZÁROBKOVO ČINNÝ(Á)		
Poľnohospodár	5	5
Rybár	6	6
Odborník (právník, lekár, účtovník, architekt, ...)	7	7
Majiteľ predajne, remeselník alebo iná samostatne	8	8
Majiteľ firmy, vlastník (úplný alebo spoločník) podniku	9	9
ZAMESTNANEC		
Zamestnaný odborník (zamestnaný lekár, právnik,	10	10
Vrcholový manažment a riaditelia (generálni riaditelia,	11	11
Stredný manažment, iní manažéri (vedúci oddelenia,	12	12
Zamestnanec, pracujúci hlavne v kancelárii (na jednom	13	13
Zamestnanec, ktorý nepracuje na jednom mieste, ale na	14	14
Zamestnanec v službách (nemocnice, reštaurácie, polícia,	15	15
Supervízor / majster	16	16
Kvalifikovaný robotník	17	17
iní (nekvalifikovaní) robotníci, služobníctvo	18	18
NIKDY NEROBIL ŽIADNU PLATENÚ PRÁCU		19

EB63.3 D15a D15b

NIE OTÁZKY D16 AŽ D24

D25 Povedali by ste, že žijete...?

PREČÍTAJTE	(508)
na vidieku, na dedine	1
v malom alebo v strede veľkom meste	2
vo veľkom meste	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB63.3 D25

NIE OTÁZKY D26 AŽ D39

D40a Mohli by ste mi povedať koľko osôb, starších ako 15 rokov žije vo vašej domácnosti - vrátane

PREČÍTAJTE A ZAPÍŠTE
(509-510)

EB63.3 D40a

D40b Koľko detí, mladších ako 10 rokov žije vo vašej domácnosti?

PREČÍTAJTE A ZAPÍŠTE, AK ŽIADNE, ZAPÍŠTE "00"
(511-512)

EB63.3 D40b

D40c A koľko detí, vo veku 10 až 14 rokov žije vo vašej domácnosti?

PREČÍTAJTE A ZAPÍŠTE, AK ŽIADNE, ZAPÍŠTE "00"
(513-514)

EB63.3 D40c

D41	Vy osobne ste sa narodili...?		
PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ			
			(515)
na Slovensku			1
v inej krajine Európskej únie			2
v Európe, ale nie v členskej krajine Európskej únie			3
v Ázii, v Afrike alebo v Latinskej Amerike			4
v severnej Amerike, v Japonsku alebo v Oceánii			5
odmietnutie (NEPONÚKAJTE)			6
EB63.3 D41			
D42	Ktorý z týchto výrokov vystihuje Vašu situáciu?		
PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ			
			(516)
Obidvaja Vaši rodičia sa narodili na Slovensku			1
Jeden z Vašich rodičov sa narodil na Slovensku a druhý v inej členskej			2
Obidvaja Vaši rodičia sa narodili v inej krajine Európskej únie			3
Iná situácia (SPONTÁNNE)			4
Nevie / Odmietnutie (NEPONÚKAJTE)			5
EB63.3 D42			
D43a	Máte vo Vašej domácnosti pevnú telefónnu linku?		
D43b	Máte Vy osobne mobilný telefón?		
	(517)	(518)	
	D43a	D43b	
	Pevná linka	Mobilný telefón	
Áno	1	1	
Nie	2	2	
EB63.3 D43a&b TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ			
D44	Považujete sa za...?		
NEČÍTAJTE - PREDLOŽTE KARTU - PREDZNAČENÝ ZOZNAM - LEN JEDNA ODPOVEĎ			
			(519-520)
Katolíka/(čku)			1
Ortodoxného/(nú)			2
Protestanta/(tku)			3
Inéhoú/(nú) kresťana/(ku)			4
Žida(Židovku)			5
Moslima(ku)			6
Sikhu(ku)			7
Budhistu/(tku)			8
Hinduistu(ku)			9
Ateistu(ku)			10
Neveriaceho(u)/Agnostik			11
Iné(SPONTÁNNE)			12
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)			13
EB63.1 D44 TRENDOVÁ			
D45	Ako často navštevujete náboženské bohoslužby okrem svadieb a pohrebov?		
[PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ			
			(521)
Viac ako jeden-krát do týždňa			1
Jeden-krát do týždňa			2
Asi jeden-krát do mesiaca			3
Asi každé 2-3 mesiace			4
Iba cez určité náboženské sviatky			5
Asi raz do roka			6
Menej často			7
Nikdy			8
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)			9
EB63.1 D45 TRENDOVÁ			

D46 Ktoré z nasledujúcich produktov vlastníte vo Vašej domácnosti?

(PREDLOŽTE KARTU – PREČÍTAJTE – MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ)

(522-531)

Televízor	1,
DVD prehrávač	2,
CD prehrávač	3,
Počítač	4,
Pristup na Internet	5,
Auto	6,
Byt, dom, ktorý je už splatený	7,
Byt, dom, ktorý splácaate	8,
Žiadne (SPONTÁNNE)	9,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	10,

EB63.4 NOVÁ

D47 Koľko týždňov v roku obvykle strávite na dovolenke mimo Váš domov?

(PREDLOŽTE KARTU – PREČÍTAJTE – IBA JEDNA ODPOVEĎ)

(532)

Nikdy nečerpám dovolenku	1
Menej ako jeden týždeň za rok	2
Jeden týždeň za rok	3
Dva týždne za rok	4
Tri týždne za rok	5
Štyri týždne za rok	6
Viac ako štyri týždne za rok	7
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	8

EB63.4 NOVÁ

D48a Aký je Váš materinský jazyk?

(NEČÍTAJTE – OZNAČTE NIŽŠIE – MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ)

(533-567)

Nemecký	1,
Anglický	2,
Arabský	3,
Bulharský	4,
Katalánsky	5,
Čínsky	6,
Chorvátsky	7,
Dánsky	8,
Španielsky	9,
Estónsky	10,
Fínsky	11,
Francúzsky	12,
Grécky	13,
Maďarský	14,
Taliansky	15,
Lotyšský	16,
Litovský	17,
Luxemburský	18,
Maltský	19,
Holandský	20,
Nórsky	21,
Poľský	22,
Portugalský	23,
Rumunský	24,
Ruský	25,
Slovenský	26,
Slovinský	27,
Švédsky	28,
Český	29,
Turecký	30,
Írsky/Galský	31,
Baskický	32,
Posunková reč	33,
Iný (SPONTÁNNE)	34,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	35,

D48b Ktorým jazykom, okrem Vášho materinského, hovoríte dostatočne dobre na to, aby ste v ňom

D48c Ktorým jazykom, okrem Vášho materinského, hovoríte dostatočne dobre na to, aby ste v ňom

D48d Ktorým jazykom, okrem Vášho materinského, hovoríte dostatočne dobre na to, aby ste v ňom

Neponúkajte. Zaznamenajte odpovede. Jedna odpoveď v každom stĺpci. Pokiaľ respondent v

	(568-569)	(570-571)	(572-573)
	D48b	D48c	D48d
	PRVÝ	DRUHÝ	TRETÍ
Nemecký	1	1	1
Anglický	2	2	2
Arabský	3	3	3
Bulharský	4	4	4
Katalánsky	5	5	5
Čínsky	6	6	6
Chorvátsky	7	7	7
Dánsky	8	8	8
Španielsky	9	9	9
Estónsky	10	10	10
Fínsky	11	11	11
Francúzsky	12	12	12
Grécky	13	13	13
Maďarsky	14	14	14
Taliansky	15	15	15
Lotyšský	16	16	16
Litovský	17	17	17
Luxemburský	18	18	18
Maltský	19	19	19
Holandský	20	20	20
Nórsky	21	21	21
Poľský	22	22	22
Portugalský	23	23	23
Rumunský	24	24	24
Ruský	25	25	25
Slovenský	26	26	26
Slovinský	27	27	27
Švédsky	28	28	28
Český	29	29	29
Turecký	30	30	30
Írsky/Galský	31	31	31
Baskický	32	32	32
Posunková reč	33	33	33
Iný	34	34	34
Žiadny	35		

EB55.1 Q3 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

D48e Ktorým jazykom, okrem Vášho materinského, hovoríte dostatočne dobre na to, aby ste v ňom

(NEPÝTAJTE SA – NEČÍTAJTE – OZNAČTE NIŽŠIE – MOŽNOSŤ VIACERÝCH

(574-607)

Nemecký	1,
Anglický	2,
Arabský	3,
Bulharský	4,
Katalánsky	5,
Čínsky	6,
Chorvátsky	7,
Dánsky	8,
Španielsky	9,
Estónsky	10,
Fínsky	11,
Francúzsky	12,
Grécky	13,
Maďarský	14,
Taliansky	15,
Lotyšský	16,
Litovský	17,
Luxemburský	18,
Maltský	19,
Holandský	20,
Nórsky	21,
Poľský	22,
Portugalský	23,
Rumunský	24,
Ruský	25,
Slovenský	26,
Slovinský	27,
Švédsky	28,
Český	29,
Turecký	30,
Írsky/Galský	31,
Baskický	32,
Posunková reč	33,
Iný (SPONTÁNNÉ)	34,

EB55.1 Q3 TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

PÝTAJTE SA NA JAZYKY SPOMENUTÉ V D48b, c a d

D48f Je Vaša znalosť jazyka (ZOPAKUJTE PORADE JAZYKY SPOMENUTÉ V D48b, c A d) veľmi

(PREDLOŽTE KARTU SO STUPNICOU – JEDNA ODPOVEĎ V RIADKU)

	PREČÍTAJTE	Veľmi	Dobrá	Základná	NEVIEM
(608)	1 Nemecký	1	2	3	4
(609)	2 Anglický	1	2	3	4
(610)	3 Arabský	1	2	3	4
(611)	4 Bulharský	1	2	3	4
(612)	5 Katalánsky	1	2	3	4
(613)	6 Čínsky	1	2	3	4
(614)	7 Chorvátsky	1	2	3	4
(615)	8 Dánsky	1	2	3	4
(616)	9 Španielsky	1	2	3	4
(617)	10 Estónsky	1	2	3	4
(618)	11 Fínsky	1	2	3	4
(619)	12 Francúzsky	1	2	3	4
(620)	13 Grécky	1	2	3	4
(621)	14 Maďarský	1	2	3	4
(622)	15 Taliansky	1	2	3	4
(623)	16 Lotyšský	1	2	3	4
(624)	17 Litovský	1	2	3	4
(625)	18 Luxemburský	1	2	3	4
(626)	19 Maltský	1	2	3	4
(627)	20 Holandský	1	2	3	4
(628)	21 Nórsky	1	2	3	4
(629)	22 Poľský	1	2	3	4
(630)	23 Portugalský	1	2	3	4
(631)	24 Rumunský	1	2	3	4
(632)	25 Ruský	1	2	3	4
(633)	26 Slovenský	1	2	3	4
(634)	27 Slovinský	1	2	3	4
(635)	28 Švédsky	1	2	3	4
(636)	29 Český	1	2	3	4
(637)	30 Turecký	1	2	3	4
(638)	31 Írsky/Galský	1	2	3	4
(639)	32 Baskický	1	2	3	4
(640)	33 Posunková reč	1	2	3	4
(641)	34 Iný	1	2	3	4

EB54-LANG Q3a&b&c TRENDOVÁ MODIFIKOVANÁ

PROTOKOL ROZHOVORU	
P1	DÁTUM ROZHOVORU
	(642-643) (644-645)
	____ ____ DEŇ ____ ____ MESIAC
EB63.3 P1	
P2	ČAS ZAČIATKU ROZHOVORU
	POUŽITE 24 HODINOVÝ ČASOVÝ ÚSEK
	(646-647) (648-649)
	____ ____ HODINA ____ ____ MINÚTY
EB63.3 P2	
P3	TRVANIE ROZHOVORU V MINÚTACH
	(650-652)
	____ ____ ____ MINÚTY
EB63.3 P3	
P4	Počet osôb, prítomných počas rozhovoru, vrátane anketára
	(653)
	dvaja (anketár a respondent) 1
	traja 2
	štyria 3
	piati a viac 4
EB63.3 P4	
P5	Spolupráca respondenta
	(654)
	výborná 1
	celkom dobrá 2
	priemerná 3
	zlá 4
EB63.3 P5	
P6	Veľkosť miesta bydliska
	do 1 000 obyvateľov; 1 000-5 000 obyvateľov; 5 001-20 000 obyvateľov; 20 001 - 100 000
	(655-656)
	____ ____
EB63.3 P6	
P7	Okres
	Vypíšte:
	(657-658)
	____ ____
EB63.3 P7	
P8	Poštové smerové číslo
	(659-666)
	____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____
EB63.3 P8	
P9	Číslo výberového bodu
	(667-674)
	____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____
EB63.3 P9	
P10	Číslo anketára
	(675-682)
	____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____
EB63.3 P10	
P11	Hodnotový faktor